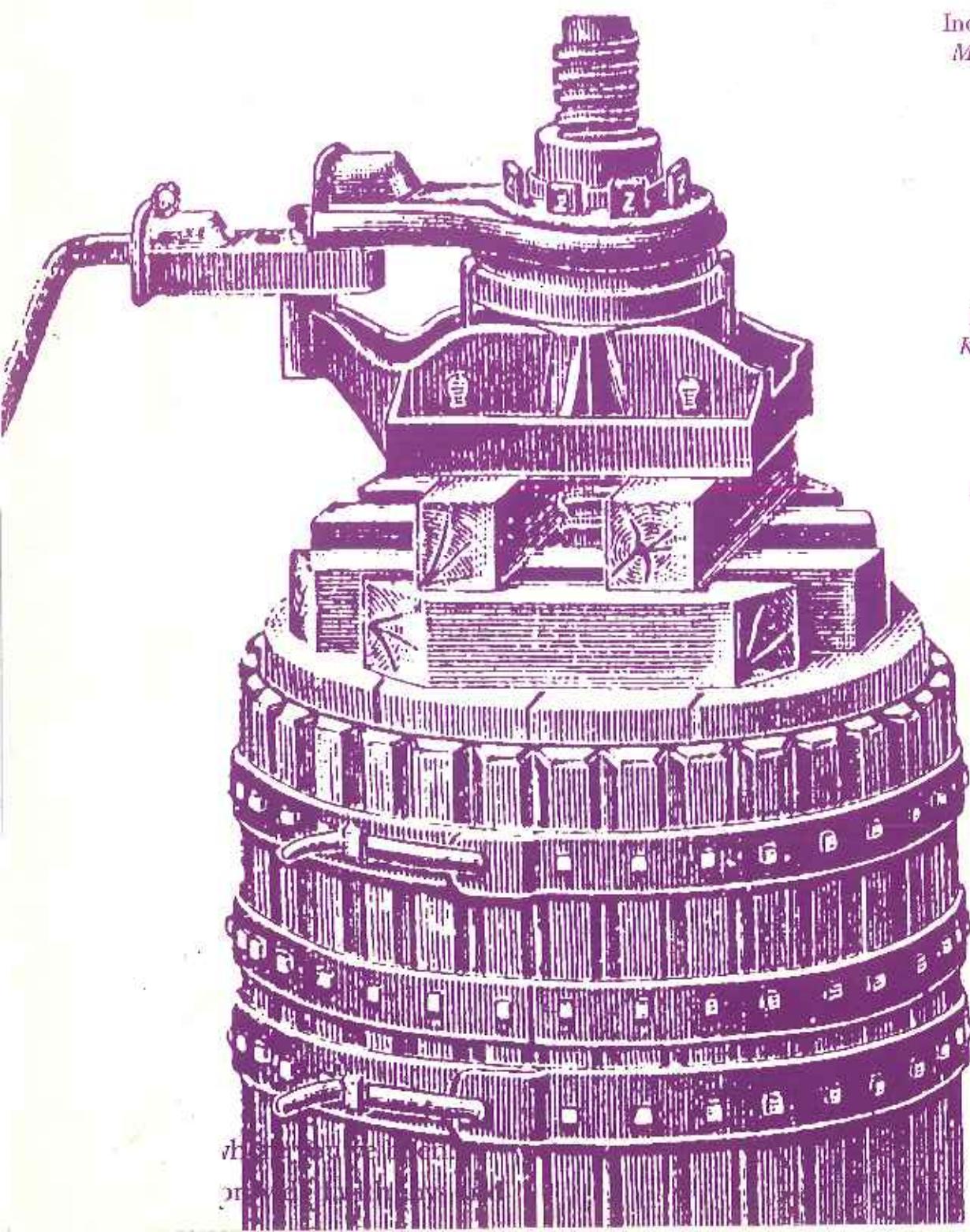

Pozitiv

Časopis nadobudnih
dicarjev,
ki je nastal
podtalno
in bo ostal
ilgalen.
Prepovedati ga ni
mogoče.

Inovacijski projekt:
Motika ali lopata?

Jubilej:
*Stari most
in mlaðo vino*

Intervju:
Aleksij Kobal

Pedagoška tema:
*Krstiti ali nagačiti
fazana*

Sedmoglavnega
zmaja zgodbe
*Risani svet stripa
Šport in haš
& ostalo*

[HTTP://WWW.VPK.SI](http://www.vpk.si)

VPK

VPK ŽELEZNA C. 18 LJ., 1734 475 FAX: 31 88 98

[HTTP://WWW.VPK.SI](http://www.vpk.si)

VPK

VPK ŽELEZNA C. 18 LJ., 1734 475 FAX: 31 88 98

[HTTP://WWW.VPK.SI](http://www.vpk.si)

VPK

VPK ŽELEZNA C. 18 LJ., 1734 475 FAX: 31 88 98

[HTTP://WWW.VPK.SI](http://www.vpk.si)

VPK

VPK ŽELEZNA C. 18 LJ., 1734 475 FAX: 31 88 98

[HTTP://WWW.VPK.SI](http://www.vpk.si)

VPK

VPK ŽELEZNA C. 18 LJ., 1734 475 FAX: 31 88 98

DIC in Pozitiv na internetu
<http://ales.zrsss.si/dic>

Pozitiv

Časopis nadobudnih dicarjev, ki je nastal podtalno in bo ostal ilegalen. Prepovedati ga ni mogoče.

šol. leto 1997/98

Št. 3

1

Uredništvo:
Snežka Bračin, Tomaž Breznikar, Zoran Grgić, Klemen Guštin, Izidor Kopavnik, Veru Krašvec, Bojan Matjašič, Miha Maver, Erik Mavrič, Tomaž Milac, Mateja Mlakar, Aljoša Murn, Igor Muršič, Boštjan Papič, Manja Petelin, Drago Pintarič, Ljubo Plesec, Marija Gerdej Poljanšek, Roman Ražman, Ildo Romih, Mojca Šemrov, Erika Šešek, Brane Škvorc, Nataša Tratnik, Alej Tutta, Rok Veber in Bojan Žalar.

Urednika:
Boštjan Papič
Drago Pintarič

Oblíkovanje:
Miha Maver, Igor Muršič, Boštjan Papič in Roman Ražman.

Rastracie:
Igor Muršič, Roman Ražman, Tomaž Milac, Erik Mavrič in Alej Tutta.

Fotografije:
Zoran Grgić, Aljoša Murn, Samo Regent, Olivija Slišnjek, Rok Veber in Bojan Žalar.

Mentorji:
Drago Pintarič - vodenja projekta
Vera Krašvec - kmeđinacija
Lucijan Bratuš - oblikovanje
Jure Kuritnik - lektoriranje

Naslovnica:
Roman Ražman

Izdaja:
Dijiski Dom Ivana Cankarja
za DIC
Manja Petelin

Organizacija in tisk:
Osminka & Co d.o.o.

Ljubljana, 1998

Inovacijski projekt

4 Pozitiv - proučevanje medijev.

Jubilej

- 6 Jubilejno leto v besedi in sliki.
13 Intervju Aleksij Kobal.
17 Marijaniški in dicarski prispevki k domski vzgoji.

Pedagoška tema

22 Poschnosti domske vzgoje.

Zgodbe

32 Sedmoglavi zmaj - zgodbe iz DIC-a o DIC-u.

Dejavnosti Pozitiva

47 Časopis, Pozitiv dogodki, Video, Rock delavnica.

Vija vaja

52 DIC - jubilej in Pozitiv - praznovanje v ogledalu medijev.

Kultura in omika

55 Kulturne dejavnosti v DIC-ni.
Radio DIC.

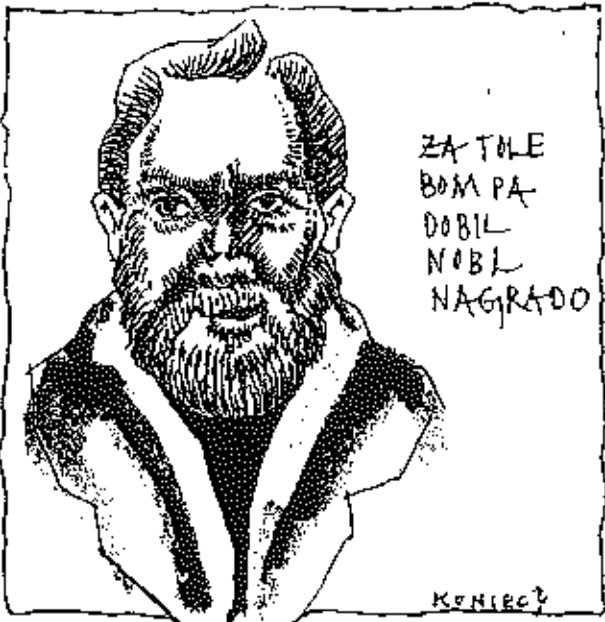
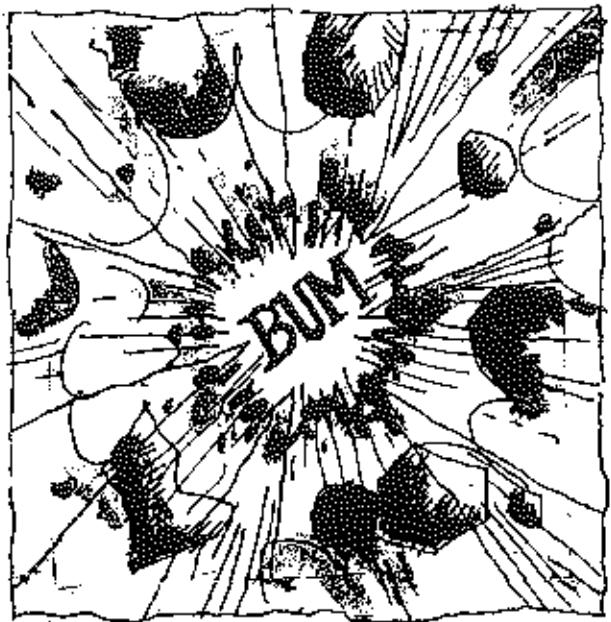
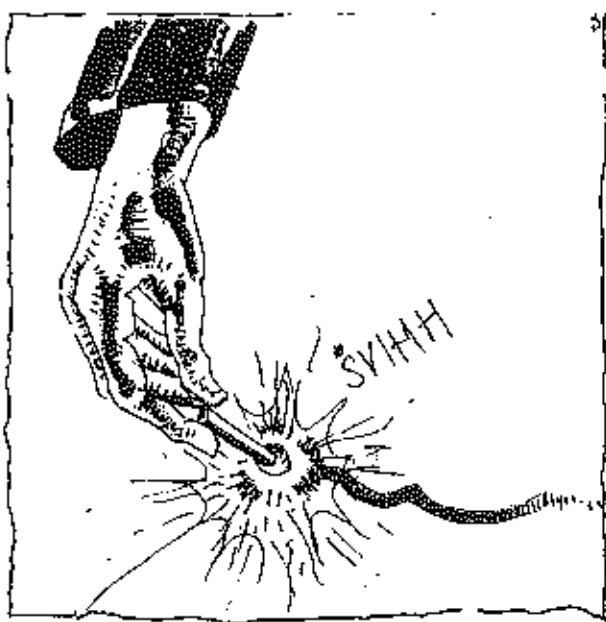
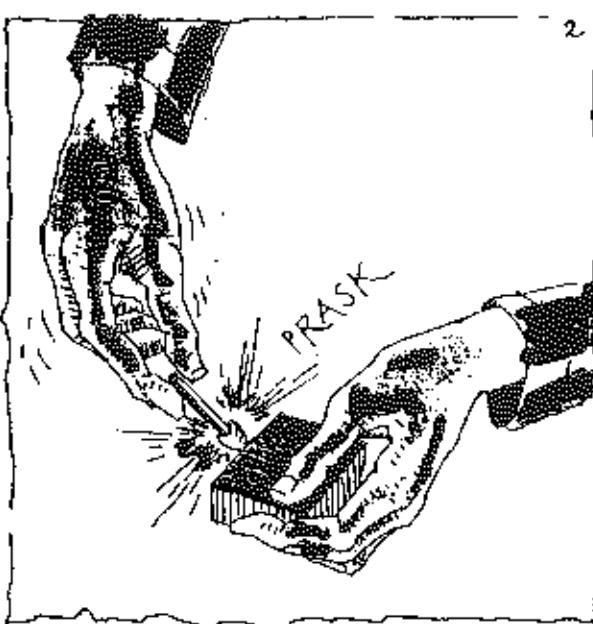
Šport in haš

61 Intervjuji.
Prijazna šola in šport.
Predstavitev športnih dejavnosti DIC-a.

Projekt 2

67 Predstavitev in napoved.

* Strip *

Uvodnik

Drage bralke in bralci!

Sleheni časopis je v določenem smislu svet zase, svojevrstno ogledalo časa in prostora, ki odraža tako objektivni svet kot tudi pogled nanj. S Pozitivom je že tako, če ne celo »hujše«, saj hoče biti nič manj kot svet v nastajanju in odkrivanju.

Odprta komunikacija, sodelovanje in skupna izkustva namreč nosijo v sebi možnost, da kot pomnožena ustvarjalna energija vodi k preseganju in rojevanju novega. To predstavlja temeljni imperativ Pozitiva.

Izdelek, ki je pred vami, predstavlja prečiščene ideje dogodkov, pogovorov ter razmišljanj, ki so v zadnjem letu družila in povezovala posameznike zbrane okrog dejavnosti Pozitiva.

Telo in formo, v kateri se Pozitiv udejanja, predstavljajo mediji. V prvi in končni fazi so mediji - uporabimo to obrabljeni frazo - ljudje in ne orodja oziroma sredstvu, s pomočjo katerih se človeška zavest - posameznika in družbe - v bistvu manifestira.

Očitno in nesporno dejstvo pa je, na žalost, v občem dojemaju pojma mediji in v vsakdanjem odnosu ("razmerju") z njimi, neupoštevano in spregledano. Fetišizacija brezdušne tehnologije na eni strani ali nekritično konzumiranje (in vzpodbujanje) "trga slabih novic" na drugi sta posledica nezrele in nedorasle zavesti.

Posledice neodgovornega ravnanja in odnosa do medijev so znane. Mirne vesti jim lahko pripišemo soudelezbo (in sokrivdo) pri vsch sodobnih družbenih anomalijah. Lahko so sodobna črna magija globalnih razmerij. To je njihova temna stran.

Obstaja pa tudi njihov, diametalno nasproten, svetlejši del. Mediji so lahko posredniki (to je pravzaprav njihov pravi pomen) in orodja komunikacije, skratka vse tisto, kar smo omenili kot cilj, ki ga Pozitiv zasleduje.

Ravnanje z mediji je veščina, ki se jo je potrebno učiti. Publikacija, ki je pred vami predstavlja enega od objektivnih ciljev (prevedimo: izdelkov) inovacijskega projekta, ki poteka v okviru Zavoda in Ministrstva RS za šolstvo in šport in se nanaša neposredno na medije. Projekt podrobnejše predstavljamo v uvodu v časopis, ki se v celoti, tudi v prispevkih, ki na videz niso neposredno povezani z njim, ukvarja z mediji. "Pozitiv je namreč mačka (ne mačo), ki si grizlja rep in pridno prede."

To bi bilo za preduvod vse. Ugotavljanje, ocenjevanje in ovrednotenje našega "objektivnega cilja" prepuščamo vam bralcem. Pred predstavitvijo projekta pa še priznanje, prošnja in opozorilo: o medijih vemo sila malo - učimo se in eksperimentiramo. Bodite milostni in prizanesljivi. Pa tudi previdni (pozitivci predno zadevo - če sploh - pogoltnemo, dobro prezvečimo). In seveda, branje gre na lastno odgovornost, saj kot smo zapisali v prejšnji številki Pozitiva: za napisano odgovarjammo mi, za prebrano vsak sam!

Pozitiv - proučevanje medijev, s poudarkom na pedagoškem, psihosocialnem ter kreativnem izrazu

Drago Pintarič

Začetna izhodišča

4

Rojstvo Pozitiva sega v leto 1996. Marca tega leta se je sestala ambiciozna skupina posameznikov, ki se je odločila vplivati na ustvarjalno življenje v DIC-u ter na ta način pustiti sled svojega bivanja v njem. V skladu s svojimi predznanji, sposobnostmi in interesi smo se odločili, da bomo začeli izdajati domski časopis. Ime časopisa Pozitiv se je povsem spontano izoblikovalo že na prvem sestanku in je programsko usmerilo našo prihodnjo dejavnost. Rekli smo: sodelovanje, iskanje stičnih točk, kreativna zabava in ustvarjanje pozitivnega vzdušja v domu. To je predstavljalo edino zavezo, "naše sidro", s katerim smo se opremili, ko smo odrinili obetajoči prihodnosti naproti. Nastajanje prve številke nam je prineslo koristno izkušnjo, saj smo kaj kmalu ugotovili pomembnost ustvarjalnega druženja. Sledilo je spoznanje: končni izdelek ni pomembnejši od njegovega nastajanja. Nato se je pojавilo vprašanje komunikacije. Izdelava časopisa je namreč proces, ki zahteva talent in čas. To pomeni svojevrstni ekskluzivizem in odmaknjeno. Želja biti prisoten in aktivno pritegniti čimveč posameznikov je zahtevala nove medije (posrednike). Dogodek ob predstavitvi časopisa, plakati in stenski časopisi so omogočili odprtost in dostopnost večjemu številu dijakov, priključili pa so se tudi pedagogi. Pozitiv je s tem postal gibanje.

Sodelovanje dobršnega dela pedagogov pri Pozitivu je še posebej pomembno. Gre za izzy, ki zahaja določeno mero poguma. Sodelovanje, npr. v časopisu, kjer cenzura sama po sebi ne obstaja niti ni moč uveljavljati avtoritete, pomeni preudarno iskati tista sporočila, ki so za dijake zanimiva in tehtna.

Komunikacija nasprotni pomeni izhodišče in zadnji cilj Pozitiva. Mediji (posredniki) so za nas orodja komunikacije in jih uporabljamo kot sredstva svoje izraznosti. V tem smislu je naš odnos do sodobnih tehnologij pozitiven: teh ne malikujemo (sečiširamo), temveč jih uporabljamo.

Projekt

V koledarskem letu 1997 je Pozitiv postal projekt. Projekt pod naslovom *"Pozitiv - proučevanje medijev, s poudarkom na pedagoškem, psihosocialnem ter kreativnem izrazu"* je namreč uvrščen je med inovacijske projekte, ki potekajo pod okriljem Zavoda za šolstvo in šport ter Ministrstva za šolstvo in šport RS. Dejavnostim, ki so bile že omenjene, sta se v okviru projekta pridružili še ukvarjanje z video dejavnostjo ter rock delavnica. Podrobnejša predstavitev dela občnih sekcij in tudi drugih dejavnosti sledi v nadaljevanju, še prej pa velja povzeto predstaviti projekt, njegove cilje in pričakovanja.

Predstavitev in namenski cilji projekta

Projekt Pozitiv sovpada z visokim jubilejem doma, ki je v preteklosti nudil domovanje vrsti danes uglednih posameznikov, ki so in še ohlikujejo slovensko kulturno in javno življenje. V tem smislu je eden od splošnih ciljev projekta aktivno soočenja z bogato tradicijo doma ter ustvarjalen doprinos sedanje generacije dijakov in njihovih pedagogov k jubileju. V obliki avtorskih večerov ter s podobnim sodelovanjem že uveljavljeni ustvarjalci v vlogi mentorjev sodelujejo z dijaki in domskimi pedagogi. Gre za svojevrsten izzy in sporočilo tradicije, ki pomoni poseben način komunikacije in sodelovanja.

Projekt je zasnovan interdisciplinarno in poskuša, v svojem praktičnem pristopu ter v teoretičnih izhodiščih, slediti najmodernejšim dosežkom pedagogike, sociopsihologije ter ne nazadnje umetnosti. Posebna pozornost v projektu je namenjena raziskovanju in proučevanju medijev, njihove moči in vpliva, še posebej pa tistega vpliva, ki ga imajo različni mediji na generacije, ki bodo prečkale mejo tretjega tisočletja in bodo ustvarjalno sooblikovali prihodnost. Vse to bo po predvidevanjih skupine, ki vodi projekt, mladim udeležencem razkrilo večplast-

Če bo okroglo, bo

Če bo oglato, bo

nost vloge, ki jo igrajo mediji. Posebna pozornost je posvečena vprašanju odgovorne uporabe medijev, ki v sebi skrivajo možnost zlorab in manipulacij.

sredine pristopi k tem vprašanjem. Rezultati teh "eksperimentiranj" so lahko v tem smislu uporabni tudi za druge podobne ustanove in prihodnje raziskave.

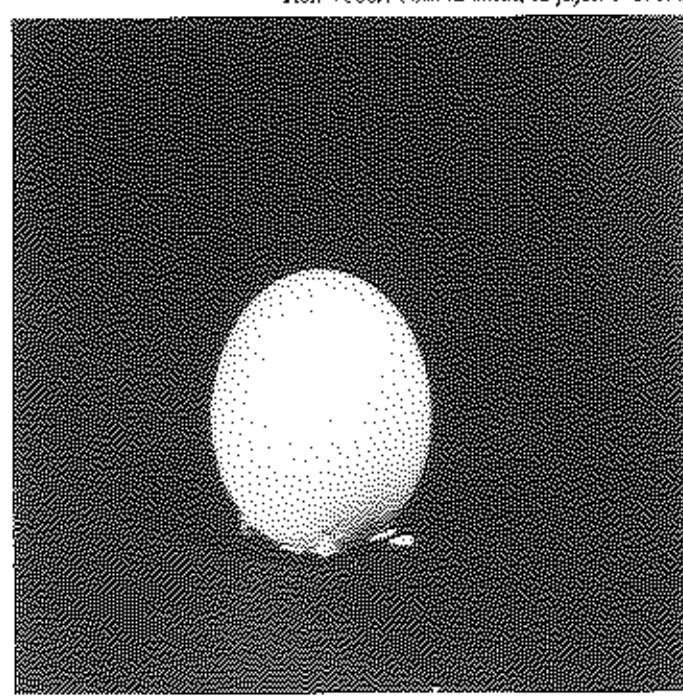
Objektivi cilji, končni rezultati (izdelki) projekta

- Izdani dve publikaciji: 2 številki časopisa Pozitiv
- Stenski časopisi (8-10), kot interaktivni medij, ki ga sooblikujejo dijaki.
- Rock koncert - predstavitev dela domske rock debynice.
- Video izdelki - dokumentirani dogodki in prvi avtorski poskusi dijakov.
- Refleksija projekta (tekst za zbornik o inovacijskih projektih) in celovita predstavitev objektivnih ciljev projekta.

Pričakovani rezultati projekta

Bistvo medijev je komunikacija. Ta v projektu poteka na več nivojih in je večplastna. Znotraj naše vzgojne ustanove, ki je nadomestni dom našim dijakom, to pomeni sprejetost in varnost ter na ta način soustvarjanje pozitivne klime. Skupno sodelovanje dijakov in pedagogov v projektu je poskus premostiti ve bipolarnega odnosa, ki izhaja iz pozicije avtoritetne in je a'priori prisotna. Uporaba sodobnih medijev in kritično osvetljevanje možnih zlorab predstavlja za obe strani zanimivo skupno raziskovanje. Celovitejše proučevanja medijev (sodobne generacije odražajo vzporedno z njihovim razvojem) se danes v vzgoji in izobraževanju izpostavlja kot zelo pereče vprašanje. Bodočih šolskih sistemov, to morajo upoštevati vse bodoče kurikularne prenove, si namreč ni mogoče predstavljati brez predmetov, ki bodo osvetljevali fenomen mediji. Projekt Pozitiv je eden od poskusov, da se iz konkretno vzgojno-izobraževalne

Rok Veber: Potem iz cikla, Iz južca v svet I

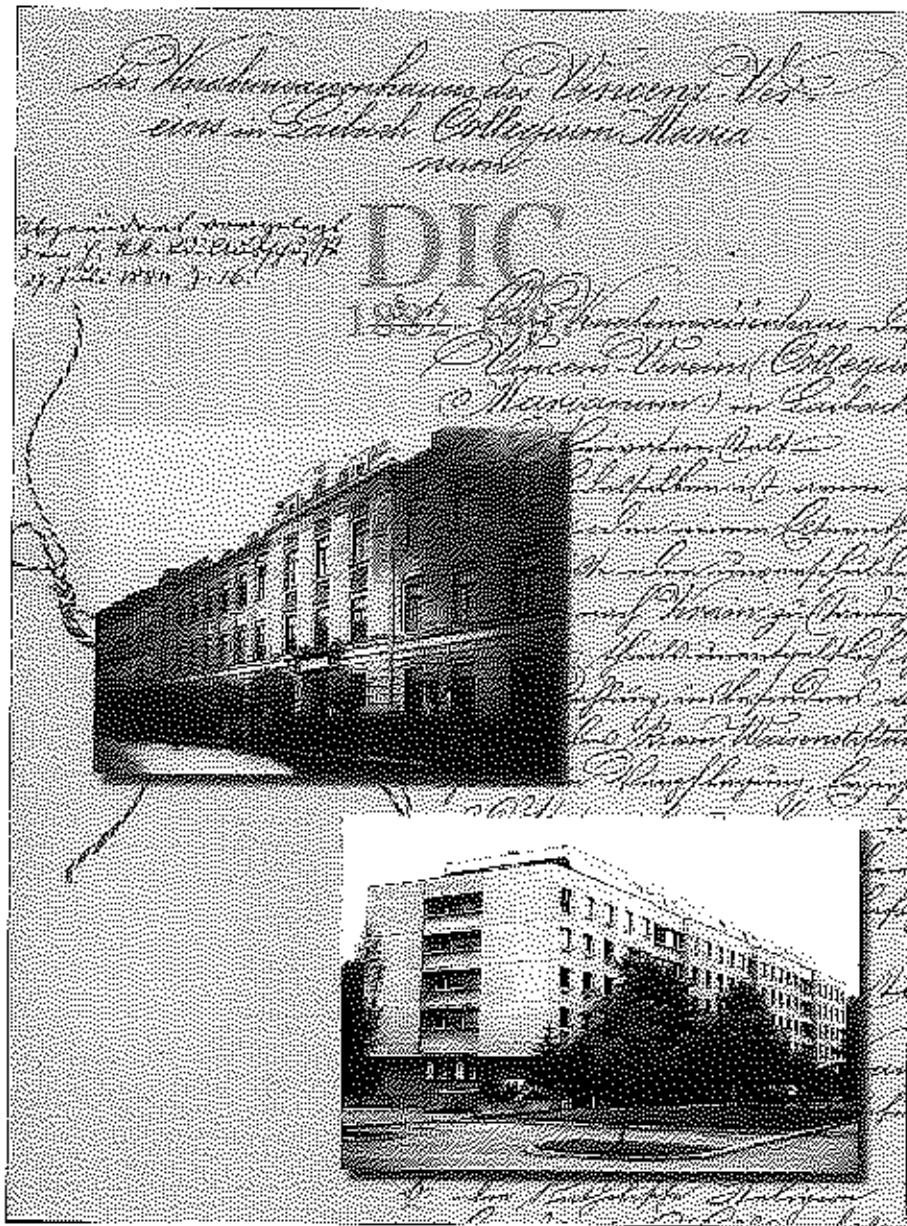
Jubilejno leto v besedi in sliki

V letu 1997 je DIC praznoval visok jubilej: 115 let Marijanšča in 50 let preimenovanja te vzgojne ustanove v Dom Ivana Cankarja. Ob izteku jubilejnega leta se velja še enkrat ozreti nazaj in narediti povzetek praznovanja.

Predstavljamo "panoramski ogled", ki poskuša v obliki reportaže (opisi, izjave, komentarji ter slikovni material) predstaviti praznovanje jubileja.

Za uvod objavljamo razmišljanje ravnateljice Manje Petelin o praznovanju jubileja, na koncu pa dodajamo avtorizirani prepis govora akademika Cirila Zlobca s slavnostne akademije v CD, ki je bila meseca oktobra.

6

DIC v jubilejnem letu

Pred enim letom, v prejšnji številki *Pozitiva*, me je doletela častna, vendar ne lahka naloga, da spregovorim o jubilejnem letu, ki je bilo že v teku. V tekstu s povsem istim naslovom sem poskušala poudariti težo in pomen praznovanja naše ustanove, obenem pa sem napovedala tudi umetničen program praznovanja.

Sedaj, ko se oziram nazaj, priznavam, da je bila prisotna določena mera tesnobe in strahu. Ali homo uspeli jubilej praznovati primerno, na ravni, ki pritiče ustanovi s tako bogato zgodovino? Raziskovanje lastne zgodovine, ki smo se ga lotili (minugrede: obdelana gradiva, ki so nam bila na razpolago, so bila silu pomanjkljiva), nam je namreč iz dneva v dan odkrivalo nova dejstva. Imena, posamezniki, pomen naše ustanove za nacionalno zgodovino in dogodki, ki so se odvijali v njej - vse to nas je navdajalo s ponosom, obenem pa je to za nas predstavljalo veliko obvezo.

Pravzaprav je dvojnega jubileja, 115-letnice Marijanšča in 50-letnice DIC-a je bilo še druge strahove. Kako se izogniti nevarnostim "ideološke" polarizacije, ki še zmeraj hromi naš družbenopolitični usakdan, in pastem, ki prezijo na tiste, ki se lotijo našej naravnih zgodovin?

Ivideli smo, da znata biti bogata zgodovina in tradicija tudi nemajno breme zdajšnjim generacijam pedagogov in dijakov. Pred nas se je tako postavila vrsta vprašanj, ki so zahtevala tehten premislek.

Stališče, ki smo ga zauzeli takoj v začetku in katerga nam je narekovalo naše pedagoško poslansstvo, se je narašalo na pristop k dvojni zgodovini naše ustanove. Izoblikovalo se je enotno mnenje, da mora biti praznovanje ideološko neobremenjeno in usmerjeno v prihodnost. Šlo je za pomembno odločitev, ki je postavila temelje konceptu praznovanja. Kot vezno nit praznovanja smo izbrali ustvarjalnost, saj je ta preko vrste odločnih posameznikov vedno krasila našo ustanovo.

Lasten trud in ustvarjalno prizadevanje zdajšnje generacije sta predstavljala realno podlogo pričakanju, da k sodelovanju pritegnemo naše nekdanje dijake, danes uveljavljene ustvarjalce. Pri tem velja poudariti in pohititi pomemben prispevek posameznikov, združenih okrog *Pozitiva* (ki je v istem letu "slučajno" postal inštitujski projekt ministarstva za šolstvo), saj je ta predstavljal enega ključnih vzhodov, ki je takšen koncept praznovanja naredil uresničljiv.

Odziv ni izostal in je presegel vsa naša pričakanja. Kakor da smo se dotuknili ogromne obstoječe energije, ki je komaj čakala, da se uresniči. Kako si namreč drugače razložiti vse to plodno sodelovanje, ki je proti primašalo nove ideje ter širilo naš začetni program praznovanja? Ta

se je nenehno širil v veliki meri ravn na iniciativo bivših gojencev, ki so praznovanje vzeli za svoje.

Ob koncu jubileja je tako DIC bogatejši za vrsto izjemnih pridobitev; v mislih imam materialne in duhovne, kot so npr. nova galerija s stalno zbirko ter likovnim katalogom, Zbornik DIC 1882-1997 in tudi vrsta drugega dokumentarnega gradiva, ki je nastalo ob rovških večerih, ki so se odvijali tekom celega jubilejnega leta. Večeri Vinka Globokarja, Konija Steinbacherja in Mirjane Barčič. Daneta Zajca in Janeza Škofa so avdio in video dokumentirani in predstavljajo dragocen material. Tu ne priča samo o događkih jubilejnega leta, temveč ostaja kot autentično umetniško sporočilo na razpolago zdajšnjim in prihodnjim generacijam dicarjev.

Lahko podam oceno, da je zasnova jubileja kot živega in ustvarjalnega praznovanja v celoti uspela in presegla vsa pričakovanja, ki smo si jih sploh upali zamisliti člani odbora za pripravo jubilejnih slovesnosti.

Preteklosti nismo storili zgolj zaradi nje same, temveč smo v njej iskali sporočilo za sedanji in prihodnji čas. Jubilejno leto ter plodno sodelovanje nekdanjih in sedanjih dicarjev je tako steklo pristne vezi, ki z zaključkom jubilejnega leta ne bodo prenehale. Temu v prid govoriti vrsta pobud in načrtov ter konkretnih sodelovanj, ki že potekajo.

Ustvarjalni zagon, ki nam ga je prineslo jubilejno leto, tako ne bo usahnil in prepričaru sem, da bo imel *Pozitiv* v zvezci s tem še veliko povedati.

Ravnateljica: Marja Petelin

VITISOP

PRESSCARD

Ravnateljica
Marja Petelin
Dom Ivana Cankarja
Poljanska 26 A
Ljubljana

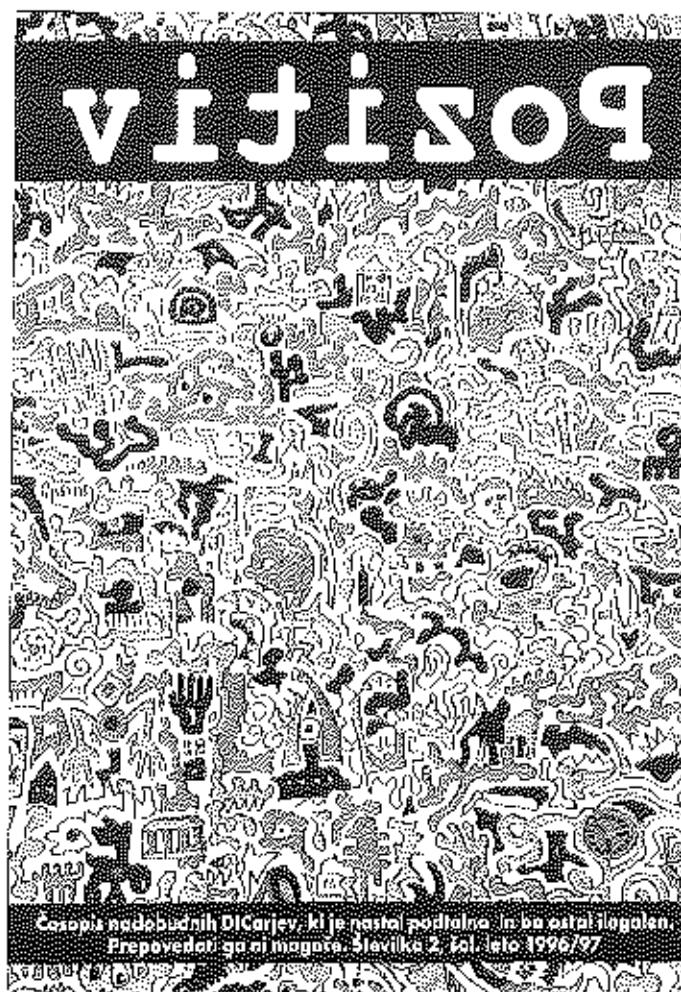
VITISOP

Začelo se je... Izid jubilejne številke domskega časopisa Pozitiv

Jubilejno leto se je uradno začelo z izidom 2. št. domskega časopisa Pozitiv. Dopravljen del časopisa je bil po svečen prav jubileju: objavljeni so bili prvi izsledki hrskanja po arhivih, ki so napovedovali "zaklad v odkrivanju"; predstavljena sta bila koncept praznovanja ter okvirni program prireditev; predstavljeni so bili tudi rezultati ankete, ki je bila opravljena med dijaki ter pedagogi doma in se je nanašala na vprašanja o ustvarjalnosti, umetnosti, vzgoji in o tradiciji. Ostali del Pozitiva pa je "deloval" v funkciji jubileja posredno: domski časopis, v katerem skupno objavljajo in sodelujejo dijaki in pedagogi, je predstavil sedanjo podobo in trenutek DIC-a.

Časopis je bil med drugim poslan na vse znane naslove nekdajnih dicarjev. Predstavljal je iziv, "vrženo rokavico" tradiciji, torej svojevrstno povabilo k sodelovanju. Reakcija "izzvanih" je presegla vsa pričakovanja, spoznali smo, da hočejo in imajo kaj sporočiti današnjim dicarjem.

Pozitiv 2, šolsko leto 1996/97

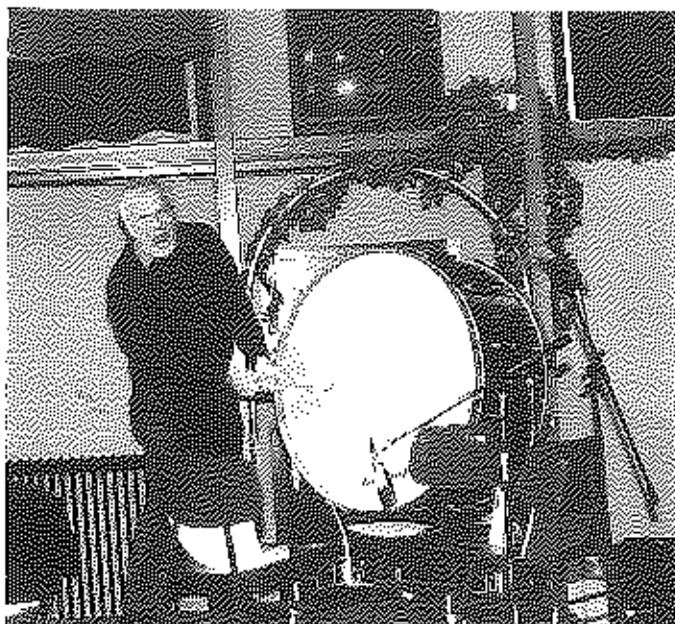

Izjemen dogodek: Nastop Vinka Globokarja in prvo srečanje nekdanjih dicarjev

24. april 1997 predstavlja ključno točko praznovanja jubilejnega leta. Večmesečne priprave - sestavljanje seznama bivših dicarjev, vzpostavljanje pisnih in osebnih stikov ter dogovarjanje - so hotrovale prvemu javnemu srečanju bivših gojencev doma. Poschno težo dogodka je prispeval solistični večer svetovno znanega skladatelja in pozavnista Vinka Globokarja. Avtor je s svojim glasbenim recitalom "Moje telo je postalo pozavna" počastil jubilej ustanove, v kateri je preživeljala svoja šolska leta. Pripravljenost in sodelovanje Vinka Globokarja sta začrtali visoko raven priznавanje jubileja. Po nastopu je sledil razgovor z avtorjem, ki ga je vodil glasbeni kritik Peter Kušar. Srečanje bivših gojencev, ki je potekalo v sproščenem in prijetnem vzdušju, je obnovilo mnogokatero staro znajstvo in spomine ter je prispevalo tudi k nadaljnemu poteku praznovanja. Gostje so namreč podali več predlogov za podobne večere, izražena pa je bila tudi pripravljenost za sodelovanje v zborniku, na slavnostni akademiji in podobno.

Dogodek je bil medijsko odmeven, kar je prispevalo k dopolnjevanju seznama bivših dicarjev ter obenem k dopolnjevanju mozaika zgodovine te ustanove.

Vinka Globokar, posnetek z voje

S srečanja bivših dicarjev 24.aprila 1997, izjave za Pozitiv

Vprašanje, ki smo ga postavljali udeležencem srečanja, se je seveda nanašalo (malo samovšečno - pa kaj) na prejšnjo številko Pozitiva, če so ga uspeli vsaj prelistati. Ker to, kot izgleda ni uspelo vsem (ali pa niso razumeli vprašanja), so odgovarjali malo drugače - recimo o bivanju v DIC-u in o svojih spominih na dijaške dni. Odgovori so zanimivi in jih objavljamo v celoti.

Dušan Pšer, akademski slikar, dicar: O časopisu vse dobro. Tukrat, ko sem bil jaz tukaj, ni bilo kakšnega resnega dijaškega časopisa. Poudarek je bil bolj na umetniški plati, saj nas je bila takrat večina dijakov Srednje oblikovne šole in smo bolj slikali kot pisali.

Aleksij Kobal, akademski slikar, dicar: Zelo v redu, zelo sveže, nekaj novega. Čisto drugačen pogled na svet in mislim, da morate s tem nadaljevati. Obrnite delo stran od tehnologije.

Marija Zadnikar, nekdanja vzgojiteljica v DIC-u: Menim, da sem prestara za take stvari. Časopis je ekskluziven, za nas starejše zelo moderen. Vendar mi je všeč, da to izdajate in da so mladi aktívni.

Marko Matičič, nekdanji dijak: V internat smo prišli že pred vojno, 37., 38. leta. Vzgojitelji so bile takrat unne in tudi učiteljice. Bil je zelo strogi režim, a kljub temu imam lepe spomine na preživele dni v internatu.

Radovan Hrast, nekdanji dijak: Časopis sem prebral, samo bilo je tako na hitro. Obujam spomine izpred 50 let. Tukaj sem bil v šol.letu 46/47.

Slavica Kanduč, vzgojiteljica v DIC-u: Časopis je zelo zanimiv, veliko novega na duhovit način. Praktično z vseh področij. Žal mi je, da tudi sama nisem kaj napisala. Razmišljam, da bom to storila v naslednji številki, npr. članek o fitnesu. Mislim, da je prav, da se tudi o tem kaj napiše.

Dane Zajc, pesnik, nekdanji dijak: Bilo je drugače kot sedaj. Vzorci vzgajanja so bili ruski. Imeli smo ogromno političnih sestankov pa dviganje zastave. Seveda smo se fantje med sabo dobro razumeli.

Zoran Grigorić, vzgojitelj v DIC-u: Zarava je zelo dobra. Komaj čakam na izid stripovskega dela. Haugh!

Ambrož Čopi, glasbenik, nekdanji dijak: Zelo pozitiven. Me veseli, da se take stvari dogajajo. V naših letih ni bilo kaj takega. Me veseli, da skupina mladih to počne. Tako ustvarjalnost velja podprtji. To, da sta tudi oblikovanje in priprava lastno delo, je še posebej pomembno.

Boštjan Jurečič, novinar TVS: Fajn zadeval. Zelo zabaven in berljiv.

Manja Petelin, ravnateljica DIC-a: Nisem ga samo prebrala, ampak sem napisala tudi manjši članek. Moram reči, da ga bom prebrala še večkrat, saj vsakič odkrijem kakšno novo sporočilo. Je zelo iskriv in prezentira tudi šibke točke.

Marko Munih, slovenski dirigent in nekdanji dijak: Tu v internatu se mi je pravzaprav šele odprla glasbena pot. Tu sem prišel v stik z glasbeniki. Seveda me je glasba prevzela. Igral sem v simfoničnem orkestru in takrat se je odločila moja usoda. Kar pa se tiče časopisa, me veseli, da ste tako moderni in s tem tudi pestri. Saj se v časopisu lahko najde vse od spominov do umetniških poizkusov. Želim vam vse najboljše za naprej.

Ivan Imenšek, nekdanji dijak: Na domu imam zelo lepe spomine. Bil sem gojenec med leti 48 - 52 in sem hodil na poljsko gimnazijo. Bili so to časi pomanjkanja. Hranila je bila še na karte in zelo slaba. Seveda smo se tudi zabavali. Igrali smo košarko, nogomet in tudi plesali. Danes opažam, da mladina nima tistega, kar smo imeli mi. Imeli smo plese na vseh gimnazijah. Dekleta so živela v sosednjem Domu Anice Černejeve.

Jurija Katona, članica odbora za pripravo jubilejnih slovesnosti: Časopis sem prebrala in vanj nekaj tudi napisala. Sodelujem pri jubileju. Zelo mi je všeč kar delate, pozdravljam Pozitiv in komaj čakam na novo številko.

Saša Vuga, pisatelj, nekdanji dijak: Spomini na dom so lepi. Tukaj sem spoznal prijatelje, s katerimi še danes prijateljujem. Nekateri so postali tudi slavni Slovenci.

Izidor Kopavnik, najboljši slovenski pesnik iz enindvajsetega stoletja, pozitivec in sedanji dijak: Vsako leto smo boljši. Vsebina in oblikovanje. Toda to pravzaprav še ni nič. To je šele ogrevanje, predigra. Najboljše prihaja...

Pogovarjali so se: Snežka Bračun, Boštjan Papič in Miha Maver. Po zvočnem zapisu je prispevek pripravila Snežka Bračun.

Nadaljevanje: Koni Steinbacher, Večer animiranega filma z gostoma Mirjano Borčić in Tonetom Račkim

Prvi od dogovorjenih avtorskih večerov na aprilskem srečanju se je odvил že konec maja. Eno največjih imen animiranega filma na Slovenskem Koni Steinbacher je s svojo mentorico iz domskih dni Mirjano Borčić in kolegom Tonetom Račkim, prav tako bivšim gojencem DIC-a, pripravil večer risank. Omenjeni avtorji predstavljajo slavno obdobje domske zgodovine iz šestdesetih, ko so prav v DIC-u, predvsem po zaslugu mentorice Mirjane Bočič, nastajali začetki filmske vzgoje na Slovenskem. Večeru so, zraven povabljenih bivših gojencev, prisostvovali tudi sedanji dijaki - pozitivi. Večer je namreč predstavljal tudi enega od dogodkov, ki so letos potekali v okviru projekta "Positiv - proučevanje medijev". Več o projektu bomo spregovorili v posebnem poglavju, tu pa dodajmo, da je šlo za dogodek, ki je izrazil med dijaki veliko zanimanja, koristnih informacij ter vpogled v nastajanje nečesa, kar tudi sami mislijo početi.

Mirjana Borčić, Koni Steinbacher, Janez Miljkovič

Galerija DIC

Pobudo o stalni likovni zbirki je dal nekdanji dijak, danes uveljavljeni akademski slikar, Klavdij Tutta. Ambiciozna zamisel je bila "obsojena" na uspeh. Temu je botrovalo več razlogov: pripravljenost pobudnika, da kot svetovalec in eden od realizatorjev sodeluje pri njeni postavitvi, pripravljenost za sodelovanje (donacije) številnih nekdanjih dijakov, danes akademskih slikarjev, ter organizacijska in operativna pripravljenost članov odbora za

pripravo jubilarnih slovesnosti pri realizaciji zahtevnega projekta. V slabih šestih mesecih je bila galerija nared za postavitev zbirke in slavnostno otvoritev. Otvoritev se je dogodila 25. septembra 1997. Prisostovali so ji številni gostje. V programskem delu prireditve je nastopil s klasičnim koncertom trio Pleše, katerega člani so prav tako nekdanji gojenci doma.

Stalna zbirka trenutno poseduje 43 avtorskih del, ki jih je podarilo 23 avtorjev. Ob stalni postaviti je izšel tudi katalog s spremno besedo likovne kritičarke Judite Kriyec - Dragan. Podrobnejša predstavitev Galerije DIC sledi v posebnem prispevku.

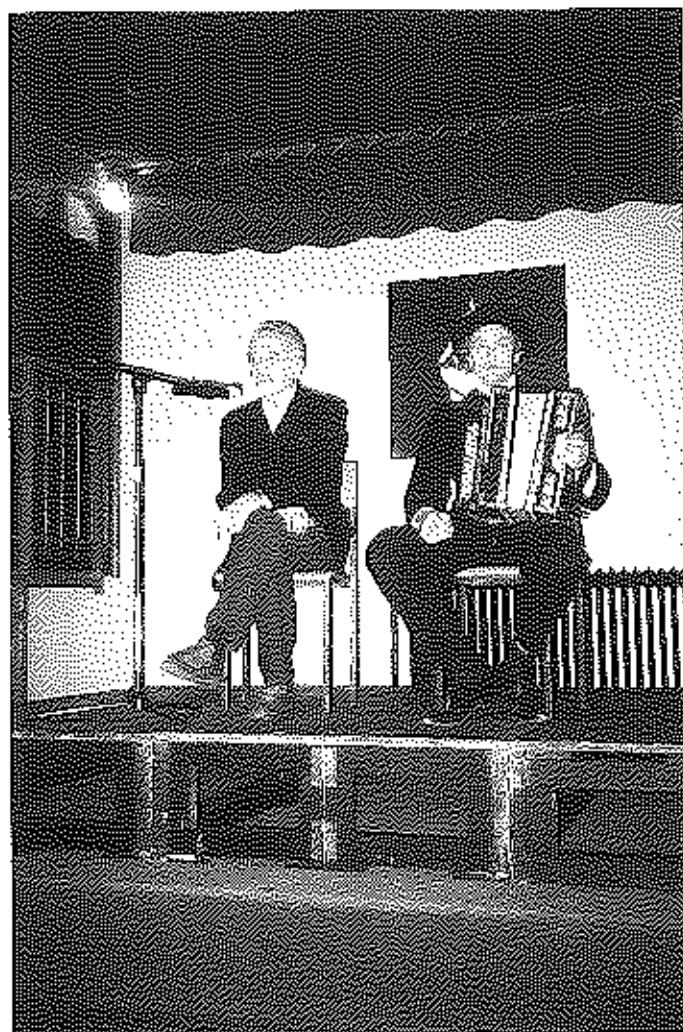
Otvoritev Galerije DIC

Slavnostna akademija v Cankarjevem domu

Vrh praznovanja jubileja predstavlja slavnostna akademija, ki se je odvijala 19. oktobra 1997 v naši osrednji kulturni ustanovi, v Cankarjevem domu. Program, slavnostni govorniki, ugledni gostje, številnost povabljenih, medijski odziv ipd. so dodatno poudarili pomembnost dogodka. V glasbenem delu programa je nastopil Simfonični orkester RTV Slovenija (zametki in nastanek tega so najesneje povzani z našo ustanovo) pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta. Slavnostna govornika sta bila nekdanji gojenci Ciril Zlobec in predstavnik ministrstva za šolsvino Alojz Pluško. Ob tej priložnosti je bil javno predstavljen Zbornik DIC 1882 - 1997. V preddverju je bila pripravljena razstava, ki prikazuje obdobje od ustanovitve Marijanšča do današnjih dni. Na istem prostoru se je po akademiji odvijalo veselo druženje.

Sklepni dogodek jubileja: glasbeni večer pesmi Daneta Zajca

Program jubilejnega leta se je zadržal 20.11.1997 v starem Gleju z glasbenim recitalom pesnika Daneta Zajca, nekdanjega dicarja, in igralca Janeza Škufa. V recitalu z naslovom "Ogenj v ustih" je Zajc odrecitiral nekaj svojih najbolj znanih pesmi, Škol pa je ob spremljavi harmonike uglasbene Zajčeve pesmi odpel. Impresivni dogodek je na občinstvo naredil močan vtis. Po zaključenem predstavi in po dolgotrajnem aplavdiranju avtorjem je sledil družabni del. To so še posebej izkoristili prisotni dijaki (beri pozitivci), ki so "zasliševali" obo avtorje in seveda dobili njuna avtograma.

Dane Zajc in Janez Škof med recitalom

Prispevek o jubileju zaokružujemo z objavo govora nekdanjega dijaka DIC-a, akademika Cirila Zlobca, s slavnostno akademijo v CD

Ciril Zlobec,
Slavnostna akademija v CD
9. oktobra 1997

Moram priznati, da sem nekoliko ali pa kar precej ganjen, kot je navada in normalno, ko se starejši človek srečuje, čeprav v spominu, s svojo mladostjo in z mladostjo svojih priateljev in tovaršev.

Sem eden izmed gojencev, ki je bil sicer samo eno leto v DIC-u, vendar mislim, da sta bila prav to leto in čas, ki mu je neposredno sledil, med najbolj dinamičnimi in kreativnimi v zgodovini DIC-a.

Nu, danes se spominjam oba domov: Marijanšča in Doma Ivana Cankarja. Najbrž je v tem oboje: realnost in simbolika, dva domova, dve metodi vzgoje, dvoje diametralno različnih in celo nasprotjujočih si vzgojnih ciljev.

In vendar: ko se človek ozre nazaj - kot mi je bilo priporočeno, naj storim - ugotavljam, tudi ob prebiranju imenitno urejenega zbornika, da se iz zgodovinske razdalje (kar 50 in več let nedvomno je) tudi velika razpotja kažejo kot prepletost različnosti, ki je značilna za sleherni zgodovinski čas.

45. leta in pozneje. 46., 47., smo prihajali v dom ljudje z vseh koncev Slovenije, vanj smo prinašali zelo različno dediščino, ki smo jo prinesli s seboj iz svojih družin, iz svojih okolij; imeli pa smo vsi tudi skupno dediščino, in to je bila II. svetovna vojna, ki smo jo tako ali drugače doživeli, vendar, kot priča tudi sedanji zbornik in spominski zapisi v njem, doživeli in doživljali zelo različno. Nekateri evatorično navdušeno, drugi travmatično, zavrti. Oboji, glede na čas in na svojo vojno in povojno izkušnjo in tudi vsak glede na svoj osebni značaj. In prav to, to dvoje, nas lahko tudi danes pouči o sožitju človeka iste generacije v istih razmerah. Obe pedagoški politiki, take

11

Slavnostna akademija v Cankarjevem domu.

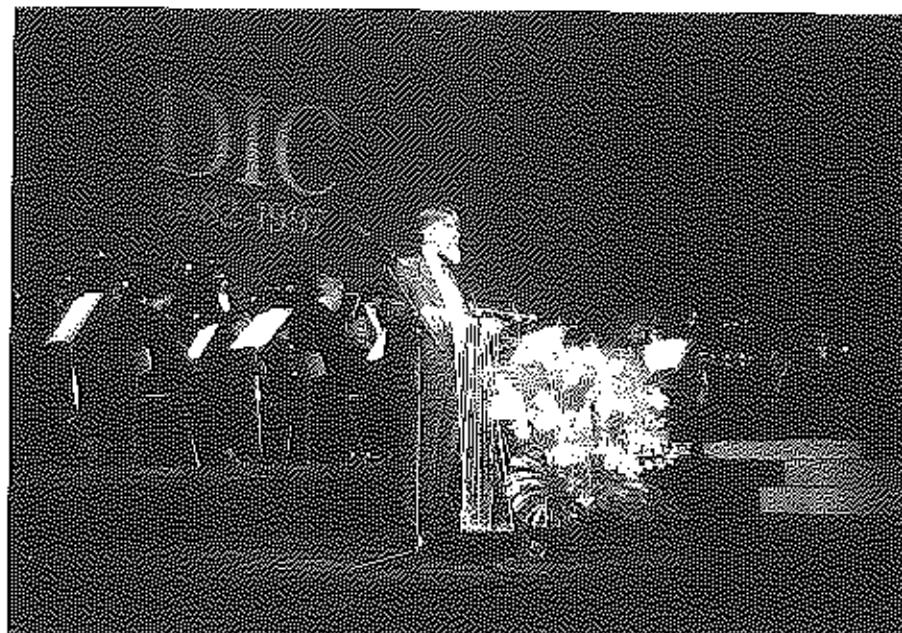

Marijanišča kot v začetnem času Doma Ivana Cankarja, sta imeli pred seboj zelo jasne cilje - pedagoške in vzgojne. Vendar je v obeh primerih šlo za usmerjenost, ki ni bila brez notranjega nasilja, želje po uniformiranosti. Zato je bilo med gojenci v enem in drugem primeru veliko poslušnosti, travmatiziranc poslušnosti, in veliko anarhične upornosti. Bila pa je v nas silna volja po iskanju in upodobitvi lastne osobne in družbene ter nacionalne podobe; kajti čas, v katerem smo mi in moja generacija stupili v Dom Ivana Cankarja, je bil čas ruševin. Ne samo materialnih, ampak tudi intimirno, duhovno človeških. In zato, kljub temu da je bil čas težak in kljub temu da smo ga doživljali tudi diametralno nasprotno, nas je družila prav ta kreativna volja, ki se danes kaže kot pravzaprav unikum v zgodovini slovenskega internatskega življenja. Vodila nas je ambicija, da ustvarimo nekaj, kar bo preživel čas (in ga tudi je) na vseh področjih kulturne in umetniške ustvarjalnosti: v literaturi, v gledališču, v glasbi, v slikarstvu. In danes ostajajo dokazi tega dinamičnega časa. Sam sem bil presenečen, ko sem listal zbornik in odkrival novo podobo mnogih sošolcev in prijateljev, ki so tisti čas doživljali popolnoma drugače kot jaz. In po svoje mi je bilo nekoliko hudo za tiste, ki so ga doživeli in doživljali travmatično. In vendarle: tudi muka, tudi trauma, tudi stiska oblikujejo človeka in ustvarjajo iz njega globljega izpovedovalca lastne usode in upodobljalca časa, v katerem je živel. In mislim, da prav zamisel te proslave samce, zlasti pa še odločitev, da se v domu ustanovi in postavi posebna galerija gojencev slikarjev in da se izda ob tej priložnosti poseben zbornik, dokazuje, da prihaja tudi na področju vzgoje in izobraževanja do radikalnih

spremenemb. Nekoč, kot sem že omenil, vzgoja v obeh zavodih, na istem prostoru, usmerjena k vnaprej določenemu cilju, zdaj postaja odprta in s temki posluhom do različnosti. Kajti prav ta različnost, ki se nam je zdela v času svojega nastajanja konfliktna, ki je vzbujala celo med naumi nasprotja, medsebojna zarikanja, je že takrat ustvarjala na eni strani prijateljstva, na drugi zarikanja, ki trajajo celo v naš čas, in ne moremo goroviti, da je bila takrat ali kadarkoli edina, vendar: bil je ustvarjen čas, in prav ta ustvarjalni čas, ki dopušča in celo stimulira vse možnosti izraza, izpovedi in pripovedi, je tisto najdragocenejše, kar lahko neka doba ponudi svojim generacijam in pedagoški kadri gojencem, ki z njihovo pomočjo iščejo svojo podobo in pot v življenje. In če smem nekoliko kavalirsko omeniti eno od velikih, rekel bi zgodovinskih sprememb v življenju doma: bila je prekinjena tradicija moškega »vladanja«, navsezadnje je tudi to proslavo pravila ekipa pod vodstvom »prve« ženske na ravnateljskem mestu Doma Ivana Cankarja, kar nedvomno dokazuje, da so se časi resnično spremenili. S tem pa seveda ni rečeno, da so dobri časi tudi bolj ustvarjalni in kreativni. Sedanjim generacijam, tistim, ki šele stopajo na pot zavestne službe kulturi in usodni povezanosti z umetnostjo, da lahko iščejo spodbudo, če že ne vzorov v generaciji, ki je na ruševinah prvega povojnega časa iskala in tudi našla svojo in skupno podobo.

To. Morda bi moral reči: gre za kulturo in umetnost. Toda, ker smo Slovenci: mar nista bili kultura in umetnost zmerom, in prepričani smo, da tudi danes, temeljni prvini slovenske usode in njene zgodovine?

Ciril Zlobec med slavnostnim govorom

Ekskluzivni intervju : ALEKSIJ KOBAL

Jubilejno leto je nam sedanjim dicarjem omogočilo stik in srečanje z žaljivo preteklostjo naše ustanove. Gostili smo vrsto nekdanjih dijakov, danes uveljavljenih ustvarjalcev, ki so aktivno sodelovali pri praznovanju. Aleksij Kobal, likovni umetnik, sodi med tiste posameznike, ki so se našemu povabilu k sodelovanju odzvali čisto na začetku. V prejšnji št. Pozitiva, ki je predstavljala napoved in uvod v jubilej, je z dovoljenjem za objavo reprodukcij svojih likovnih del skupaj z akademskim slikarjem, prav tako nekdanjim dicarjem, Sandijem Černeckom, ilustrativno obogatil naš časopis. Je tudi eden izmed prvih donatorjev Stalne zbirke in podpornik ideje o ustanovitvi Galerije DIC.

Druženje z avtorjem, ki je potekalo skozi vse jubilejno leto, zaokrožujemo z intervjujem. Intervju, ki ga je opravil urednik Boštjan Papič, vsebuje vprašanja, ki so jih skupaj z urednikom sestavili pozitivci. Ta se pretežno nanašajo na umetnost ter tej sorodno problematiko, ki zanimala današnje zagnane (ne zagamane) dicarje. Intervju je avtoriziran.

• *Bil si dicar, štiri srednješolska leta si preživel v dajuškem domu. Danes si eden perspektivnejših slovenskih likovnih umetnikov. Prvo vprašanje je torej povezano z bivanjem v »koncentracijskem« internatu in vplivom letega izkustva na umetnost. Jo to spodbuja ali uničuje?*

- Da, zanimivo je, da si omenil "koncentracijsko", vendar bi lahko rekel tudi "koncentrirano". Koncentracijsko je bilo mogoče bolj v mojem času. Čeprav smo občutili določene nevralgične režimske prijeme, ki so posredno vplivali na vzgojo nas samih, nam je bilo vendarle fajn, ker smo imeli med seboj svoj dialog. Spominjam se, ko sem bil v četrtem letniku in sem stanoval v DIC-u, kako so nastajali prvi LAIBACH. Če se ne morem, je bil prvi njihov koncert pod drugim imenom, prav v veži zdravstvene šole zraven takratnega DAČ-a. To je bil začetek velikih družbenih sprememb, ki so se začele v začetku 80-ih. Zato mislim, da je življenje v domu lahko zelo vzpodbudno, če znaš izkušnje deliti z drugimi, če "koncentracijske" vtise znaš spremeniti v "koncentrirano" znanje ali ustvarjalnost.

• *Iz tvojih stališč, kot smo lahko zasledili npr. v Likovnih besedah, veje odklonilen odnos do novih tehnologij. Mi pozitivci imamo do teh drugačen odnos. K njim pristopamo kot k orodjem za svojo izraznost. Nuj horn malo provokativem; ali tu strah ne kaže določeno mero nezupanja v človeško enkrutnost. Dejansko genialnosti stroj ne more preseči. Seveda je genialnosti v sodobni umetnosti zelo malo. Mar potem ni dobro, da tehnologija to »reprodukčno« umetnost, s tem ko jo presegá, razglaša?*

- Popolnoma se strinjam s teboj. Genialnosti, ali bolje rečeno, sposobnosti umetniške izraznosti noben stroj ne more preseči. Odpor imam v bistvu do umetnin, ki tehnologije ne presegajo. Mogoč je bil tekst nekoliko napačno razumljen. V tekstu sem poskušal ugotoviti, zakaj so določene tehnologije težko presečene. Oziroma, kakšen je bil njihov prvični namen. Treba je ločiti dve stvari. Ena je sposobnost izraznosti, ki ni opredmetena, drugo je konkreten medij, ki realizira hoteno. Način sporočanja je v nas samih. Hudo sem poudariti preverjeno fasciniranje nad tehnologijo, ki v umetniški preobliki ostaja zgolj v skladu z lastno programsko naravnostjo. Absolutno se pa strinjam, da tehnologija pomeni nove izzive, tu je ogromno možnosti in ravno zaradi tega je potreben umetniku najti pravo selekcijo, način, da izbere isto, kar je res njegovega, in skozi medij, ki si ga izbere, deluje.

• *Ali nam lahko poveč definicija umetnika, kdo je umetnik, kako postati umetnik, si ti umetnik?*

- Umetnik si ali pa nisi. Ko umetnost stopi vate, si umetnik in v tem trenutku mislim, da sem. Hudo je seveda takrat, ko nimaš ničesar povedati, pa še vedno deluješ pod etiketo "umetnik".

• ... kako prepoznamo umetnika, po čem?...

- Umetnika ne prepoznamo samo po bradi in bohemskih razvadah ali neskončnih študijskih potovanjih po svetu, temveč tudi po tem, kako njegova dela delujejo na nas ali širšo družbeno sceno. Konkretnje: kot umetnik se prepoznaš, ko dragoceno glasbilo, ki ga nosiš v sebi, zaigra samo po sebi, kot mu je bilo nekje dano, brez kakršnih koli naprezanj, le pravilno ga moraš voditi in usmerjati. Po navadi tukaj uporabim definicijo svojega glasbenega idola Roberta Frippa, ki je nekoč izjavil: "Dobra glasba je takrat, ko glasba igra skozi glasbenika, ne pa takrat, ko glasbenik dela glasbo." Ko imamo kaj povedati, stopi umetnost skozi nas in takrat smo mi samo orodje, izvajalec nečesa, kar nam je dano, in ti trenutki niso prav pogosti. Vsi imamo enkrat plodne dneve, drugič ne. Mislim, da je nastajanje umetniškega dela nekaj nerazložljivega, zato je danes umetnost, ko se ji pristopa skozi racionalnost in pridobitnoštvo, težko pravilno ovrednotiti. Moment iracionalnega in nezavednega, kot sem rekel, je zame najpomembnejši in brez tega prave umetnosti in umetnika ni.

• *Kako prepoznavati umetnost?*

- Umetnost deluje na nas ali pa ne, oziroma, se nas dotakne ali ne. Umetnost je težko definirati. Če bi postavil definicijo umetnosti, bi se ujel v lastno zanko. Umetnost je proces načina bivanja med razumom in duhom, med racionalnostjo in duhovno sfero. Oboje je prisotno,

vendar nobena ne prevladuje. Je kot nekakšna alkimijska zmes, njen izvor nam je dojemljiv toliko, kolikor nam je jasno, kdo smo, od kod prihajamo in kam gremo. Danes je umetnost didaktična, empirično dolgočasna. V njej prevladuje diskurz, znanstveno označevanje umetnosti, s katero umetnost stopa v bok kapitalski logiki. Na nek način ironizira in označuje potrošniški koncept, vendar zaradi ironiziranja postaja ta umetnost enaka potrošništvu, je prazna in ne daje ničesar. Tako med avtomobilsko gumo in umetnino ni več nobene razlike. Vse, kar ju napolnjuje, je zrak.

• *Heču je, da bi danes vsi rauti bili umetniki, se imenovali umetnike. Kaj je po tvojem razlog za to? Ali gre mogoče za želja po drugačnem mišljenju, pogledu na stvari, po drugačnem doživljaju sveta?*

- Ja, ravno v tem je problem, da se danes v umetnost lahko pokliče vsak, ki smatra, da lahko nekaj pove in izrazi neko kritično gesto, da se z nečim ne strinja, ali kaj drugega. Lahko bi rekel, da temu ni potrebno nadeti oznake umetnost. Lahko kritiziraš, ironiziraš, vendar ni nujno, da ima to kakšno zvezo z umetnostjo. Po drugi strani, če skušam zagovarjati institucionalno stališče, vidim smisel samo v tem, da ta umetnost pomaga k čim hitrejšemu razpadu. Čim več takih razstav in hitreje bo prišlo do razkroja.

Vendar, ponavljam, zame to ni umetnost.

• *Ali imamo danes dovolj močne temelje za prihodnost v umetnosti in ali se lahko razvije tako močno obdobje.*

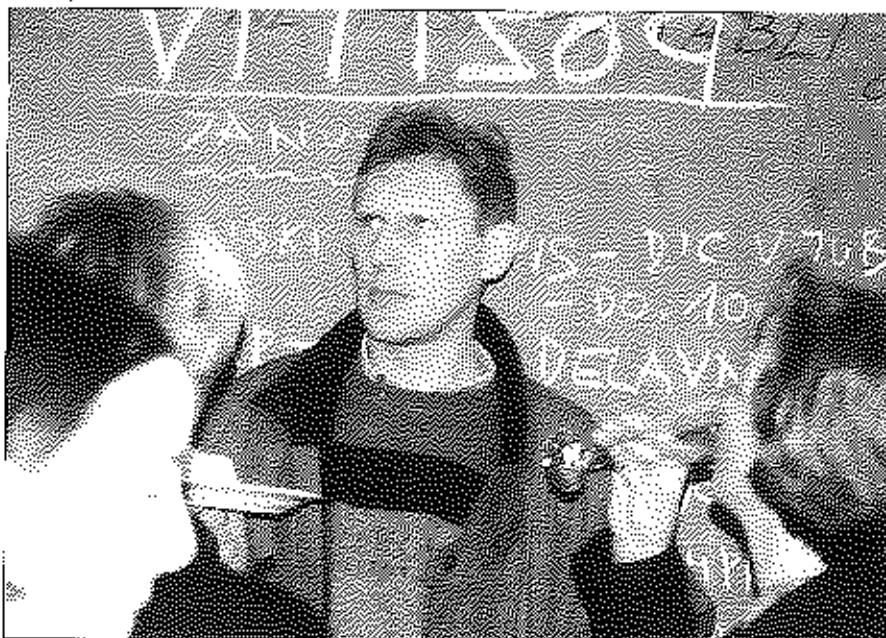
ki bo lahko doseglo ali celo preseglo kvaliteto prejšnjih obdobij?

- Mislim, da ne. Tudi sam se soočam s pogledom, ki ni več mogoč. Menim, da je umetnost danes veliko širša, dostopnejša do ljudi, hkrati pa je precej drugačna, kot je bila še pred 50 leti. Prekinjena tradicija renesančnega pogleda, s katerim smo bili obremenjeni v bistvu vse do konca modernizma, je odprla popolnoma nove razsežnosti dojemanja in občutenja. Zdi se mi, da je vizija umetnosti danes zelo pogojena z našim tempom, z našim načinom bivanja, ki pa postaja iz dneva v dan drugačno. In tu se strinjam, da so mediji dovolj močna komponenta, ki nas obkroža, deluje na nas in nam po eni strani vzbuja odpov, po drugi obsesijo. Z njimi se strinjam ali pa ne, nemogoče pa jih je odmisiliti, da ne obstajajo. Kakorkoli; vedno smo v nekakšnem odnosu in dobra umetnost je dober odnos do nečesa. To sočasje dojemanja poskušam bistveno bolj izražati kot doslej. Vedno sem zavzemal zgolj neko romantično stališče do umetnosti. Loviti vtise trenutkov, ki odhajajo in se ne bodo več vrnili...mogoče me sedaj vse bolj zanima "tu" in "zdaj", z novimi tehnološkimi principi v likovnost uvajati novosti, interpretirati čas, v katerem živimo.

• *Ja, to je res, moramo živeti zdaj. Slediti času...*

- Ja, ne moremo graditi zgolj iz spominov, čeprav so občutki ob njih velikokrat tako močni, da polnijo žalutno dvoranu ustvarjalnosti. Svojo umetnost sem v glavnem gradil predvsem na nekakih spominih na otroštvo, na nekaj, kar je šlo, bilo vezano na ljudi DIC, ko sem se z

Aleksij Kubat na uredništvu Pozitivu

vlakom vozil domov. Sedaj me dejansko zanima čas, ki ga živimo in se mu zaradi "navidezne resničnosti" nevede izogibamo. Zanima me tista stvarnost, ki jo institucionalna umetnost vztrajno zavrača.

* Razširiva pojem umetnosti. Sodobni medij je film. Kaj meniš o filmskem ustvarjanju, recimo o tistem na začetku tridesetih in danes? Ali se celotna umetnost spreminja v mechanizacijo, komercialo, gre v veliko produkcijo in ne dosega kvalitete kot nekoč?

- Moram reči, da je zame film naredil največji korak v novo nastajajoči umetnosti. Trdim, da video v tem trenutku nima nikakršnih možnosti proti filmu, ki je zame bistveno bolj oseben in dostopen. Najbrž, da bosta film in video nekje v bližnji bodočnosti en in isti predvračen medij, ki bo poleg masovnega tehnološkega kiča ustvarjal tudi presežna dela, ki bodo lahko nadomestila tradicijo slikarstva. Filmi Tarkovskega se mi recimo zdijo kot slikarstvo v gibanju, umetnost, ki je v absolutni špici.

* V čem vidiš perspektivo, odgovornost, poslanstvo umetnosti?

- Poslanstvo umetnosti je zame v tem, da krepi in reflektira stanje. Izredno pomembno se mi zdi, da umetnost pušča duhovne znake za generacije za nami. Se pravi, da umetnaina nekaj daje. Ne morem pa se strinjati z umetnostjo, ki se postavlja kot nekakšen trend, ki napljuje nek vakum.

* Dobro. Vrniva se na zemljo. Banalno vprašanje. Kaj meniš o današnji politični situaciji?

- Kriza... ha, ha... Mislim, da nas politiki preveč oblegajo in nimam nikakršnega razmerja s politiko. Bolj me skrbi problem slovenske nacionalne biti, ki je v krizi in se kaže skozi politiko.

* Kriva je mentaliteta ljudi...

- Ja mentaliteta je v tem, da Slovenci ne najdemo skupne vizije, da bi znali skupaj, tvorno nastopati v interesu države, predvsem na zunanjih področjih. To se kaže tako v politiki, kot tudi v medsebojnih odnosih dveh posameznikov in seveda večjih skupin. To je problem komunikacije in sodelovanja, ki se kaže tudi v umetnosti.

* Zaključiva ta razgovor s pomembnim vprašanjem. Danes je precej aktualno vprašanje o drogah. V prihodnji številki Pozitiva mislimi ugrizniti v to (kislo in) prepovedano jabolko. Daj nam iztočnico. Kakšno je troje stališče o drogah?

- Ko sem bil v srednji šoli, je bilo to vprašanje, problem drog, tudi aktualno. Sem doma iz Kopra, kjer je bila

droga na dnevнем redu in o drogah imam isto stališče, kot sem ga vedno imel. Droga sama po sebi ni nič. Lahko je trenutek zabave, lahko je sprostitev, vendar menim, da konstantno jemanje droge izpostavlja krizo osebnosti, ki ni sposobna realizirati lastnih ciljev in vizije v svojem življenju. To lahko z gotovostjo trdim, ker ravno umetnost je zame najslajša droga. Enostavno mislim, da se lahko z dobro sliko tudi dobro "zatripaš".

Prodajamo materiale in orodja za slikanje, risanje, delanje ilustracij, grafik, modeliranje, lončarstvo, restavriranje... Prodajamo tudi svilo, barve za slikanje na svilo in na steklo... Kupcem nudimo tudi strokovno pomoč, svetujemo jim pri izbiri posameznih artiklov, razložimo jim lastnosti posameznih materialov ter osnove postopkov ravnjanja z njimi. Člani in bralci Pozitiva lahko s Pozitiv kartico oz. z ustreznim izkazilom (tega dobijo na sedežu Pozitiva), uveljavijo 10% popust.

Kdor ni z nami,
je za nami.

GALERIJA

DIC

Pridobitev, ki naru jih je prinesel jubilej, ni malo. Vno največjih zagotovo predstavlja galerija s stalno likovno zbirko. Nastala je na pobudo nekdanjega dijaka, akademskoga slikarja Klavdija Tutte, in s sodelovanjem vrste drugih nekdanjih dicerjev, danes prav tako uveljavljenih akademskih slikarjev, ki so v obliki donacij prispevali svoja dela za zbirko. Galerija s stalno zbirko je bila slovesno odprta septembra in se nahaja v najstarejši. A-stavbi DIC-a.

V stalni zbirki Galerije DIC razstavljajo: Lucijan Bratuš, Sandi Červek, Jože Denko, Anton Dolenc, Dušan Fišer, Črtomir Frelih, Stane Jagodič, Danilo Ježič, Alekšij Kobal, Oskar Kogoj, Jože Marinč, Pavel Medvešček, Karel Plemenitaš, Zmago Pošega, Mirko Rajnar, Janez Ravnik, Cene Ribnikar, Rudi Španzcl, Veljko Tuman, Jakob Torkar, Klavdij Tuta, Miloš Volarič in Jožef Vrščaj s skupaj 43 deli.

Izdali smo katalog, ki ga je oblikoval Lucijan Bratuš, s spremeno besedo umetnostne zgodovinarke in likovne kritičarke Judite Krivec - Dragan.

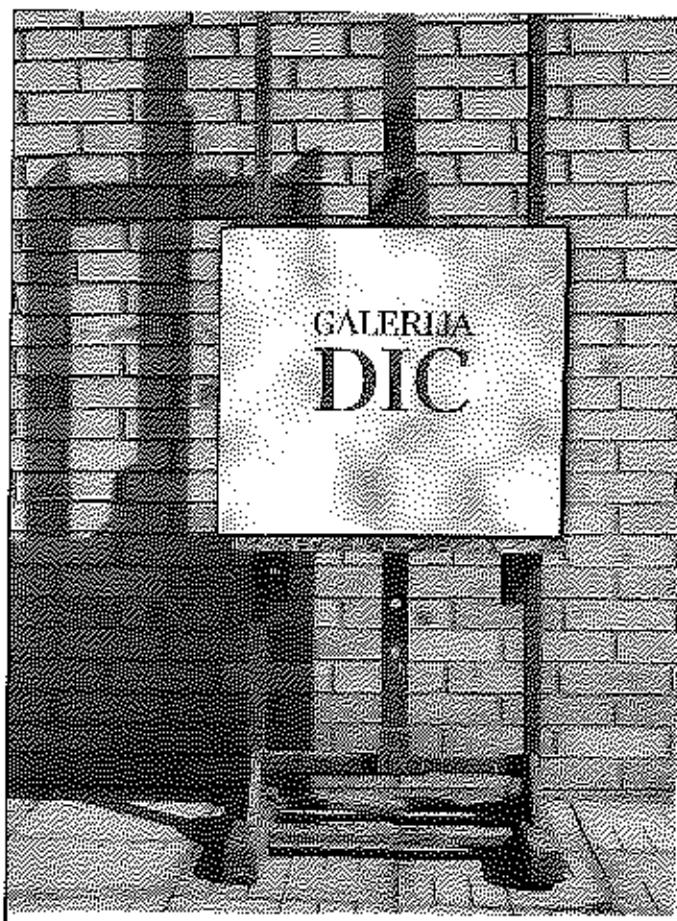
Galerija je odprta za javnost vsak delovni dan v tednu med 9. in 17. uro. Za večje skupine so zaželjene pred-

hodne najave, saj v prostoru galerije občasno organiziramo tudi različne kulturne prireditve.

V pribinosti načrtujemo samostojne razstave donatorjev zbirke ter drugih likovnih ustvarjalcev. Posobna pozornost in programska usmeritev galerije pa je vedno posvečena srednješolski mladini. V tem smislu smo že meseca oktobra razpostali ponudbo za ogled galerije vsem ljubljanskim srednjim šolam in dijaškim domovom. Načrtujemo razpis likovnega natečaja za mlade, ki jim bo omogočila strokovno oceno njihovega dela in prvo javno razstavljanje njihovih del.

Odkar je galerija odprta, jo je obiskalo že veliko gostov. Polvale, ki smo jih poželi, potrjujejo, da je bila odločitev za ureditev galérijskega prostora in postavitev stalne zbirke pravilna. Po drugi strani pa nas zavzamejo, da galerijsko dejavnost razvijamo v smeri, ki smo si jo začrtali. Odzivnost naših nekdanjih in sedanjih dijakov ter zunanjih sodelavcev in dosedanje plodno sodelovanje nam ta cilj kažejo kot uresničljiv.

Vera Krašvec

Marijaniški in dicarski prispevki k razvoju teorije in prakse domske vzgoje na Slovenskem

Besedilo in risbe Rado Romih

Čeprav sta vzgoja v DIC-u in njegovem predhodniku Marijanišču temeljili na povsem različnih principih, imata vendarle kar nekaj skupnih značilnosti, med katerimi nekako izstopa prav znamenita trda, moška vzgoja.

To vzgojo sta oba doma v praksi razvila skoraj do popolnosti. Seveda vsak v duhu svojega časa in v skladu z osnovno usmeritvijo vzgoje. Marijaniška "mantra" je bila dokaj podobna samostanski vzgoji: poduhovljena, odmaknjena od realnega sveta in vsakdanjih življenjskih banalnosti ter zazrta v onostranstvo. Dicarska inačica moške vzgoje, ki se je začela uveljavljati leta 1946, pa je bila bolj zazrta v svetlo prihodnost, na zunaj pa bolj roba, elemente vojaškega drila pa je najbrž vsebovala predvsem zato, ker je bil takratni pedagoški vodja po osnovnem poklicu pač vojak.

Ta trda vzgoja je eden marijaniško-dicarskih "dosežkov", ki so v preteklosti obogatili področje teorije in prakse domske vzgoje. Seveda so zanimivi nekateri manj "epohalni" dosežki, pa tudi nekateri dogodki, ki pa so, če že ne zanimivi, vsaj poučni.

VESTNI URADNIK ODKRIJE "VELIKO" PREVARO

Slavnostna otvoritev Marijanišča, ki ga je ustanovilo dobrodeleno versko društvo Vincencijeva družba, je bila 12. novembra 1882. Ustanovitelj je bil dolžan izdelati statut, ki bi natančno opredelil vzgivno-izobraževalne naloge ustanove. Vodstvo družbe pa je bilo ravno takrat, leta 1883, zaposleno z gradnjo osrednjega poslopja pa tudi z obiskom presvetlega cesarja Franca Jožefa. Da bi si prihranili čas in trud, so si pomagali s statutom sosednje dekliške sirotišnice Lichtenfurn iz leta 1878. Prav zaprav so ga enostavno prepisali, "deklico" so zamenjali z "dečkom" in na koncu dodali ime nove ustanove. Ta dokument so poslali cesarsko-kraljevi (c. kr.) deželnemu vladu Kranjske, da ga potrdi. Pa se je v deželnji birokraciji našel neki g. Puklukar, vesten uradnik, očitno staroavstrijske šole, ki je odkril ponaredek. Vlada je osnutek seveda gladko zavrnila. Za novi statut se je vodstvo Marijanišča očitno bolj potrudilo, saj sta ga vlada in "slavni" deželní zbor potrdila konec leta 1884.

Po tem statutu je bila deška sirotišnica Marijanišče zasebni zavod, katerega osnovna naloga je bila "krščansko-nravstvena odgoja z vednim oziranjem na prihodnji poklic dečkov." V zavod so sprejemali dečke stare od šest

do štirinajst let, prednost so imele sirote brez staršev. katoliške vere in z domovinsko pravico na Kranjskem. Pogoj za sprejetje je bila tudi "sposobnost za odgojo in omiko" ter primerno zdravje, brez duševnih in telesnih napak. Prav tako niso sprejeli dečkov, ki bi "močili posteti."

Gojenc Marijanišča

PET VZGOJNIH NAČEL

Temelje pedagoško-vzgojnega dela v Marijanišču je zastavil njegov prvi ravnatelj dr. F. Lampe, ki je zavod vodil od leta 1885 do 1900. Temeljna načela domske vzgoje je razložil zelo obširno in nazorno:

Vzgoja temelji na nauku svete vere.

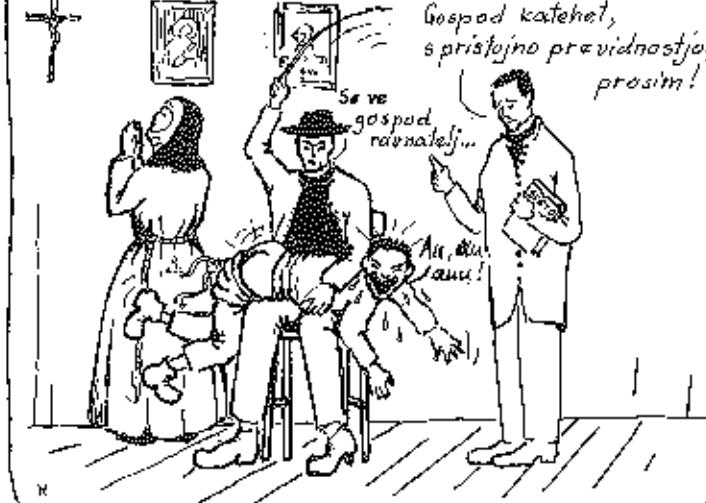
"... Gojencem se v srečih oživilja močna vera in vnamejo se za krščansko življenje iz vere. Vsi predniki in učitelji pa tudi izkusijo, da je verski duh tista moč, ki storí največ za pravi napredek v umu in sreči. Ako so otroci dobrí, so dobrí, ker se dado voditi preprostim a tako močnim verskim naukom!"

Gojenc se vzgaja kot v domači družini.

"... Otroci v Marijanišču lahko spoznajo, da jin predniki bočijo prav dobro, lahko razumejo ljubezen prednikov tudi tedaj, kadar jih ti kaznujejo. ... Neizrekljivo veliko dobrega storí to načelo."

* Kronika *

Anno 1885

18

Vzgoja je trda, moška.

To načelo je, kakor je izraženo v domačih navodilih:

"Jarcm gospodov nositi!... V hiši se ne trpi nobena mehkužnost, lenoba, postopanje. otroci se mnogo gibljejo in vadijo v delu in trpljenju. Četudi ne morejo dočki mnoga delati, vendar se jim mnogokrat pove, kako dobro, blagodejno in srečno je delo."

Potreben je nenehen nadzor nad gojenci.

"Četrt načelo pri vzgojevanju je predstojnikom to, da otroci nikdar niso sami. Ne samo, da so s tem zahranjeni prestopki in napake, navadijo se otroci tudi, da se nikdar ne spozabijo in ne zaidejo. Navadijo se biti v božji pričeječnosti."

Prestopkov se ne toliko preiskuje, temveč se jih prepoveduje.

"Po tem načelu se vedno pazi, da otroci ne zaidejo v nevarnosti ali v slabe prilike; predniki jih svarijo, da tega ali onega ne smejo; v zaledih se jim pojasni, kaj jih čaka sedaj in pozneje, ako se dado zapeljati skušnjavi. Tako se zabranjujejo mnogi prestopki in grehi, otroci pa se navadijo tega, kar nam naroča Izveličar: Čuje in molite, da v skušnjavo ne padeto!"

MARIJANIŠKI GOJENCEV VSAKDAN

Hišni in dnevni red Marijanischa, ki "se je imel gojencem posebej naznaniti", je več kot dosledno upošteval vzgojna načela, še posebno načeli o nenehnem nadzoru gojencev in tudi moški vzgoji.

"Delovnik" gojencev je bil natančno predpisan. Začetek posameznih dejavnosti, ki so jih nadzorovale redovnice - vzgojiteljice in učiteljice, katehet in tudi sam ravnatelj, pa je naznamenal zvonec: vstajanje ob petih, oziroma pozimi pol ure kasneje, ena ura časa za pospravljanje spalnic in osebno higieno, ob šestih so se zbrali v

domski kapeli, kjer so "skupno odmolili kratko juterno molitev", sledil je "zajutrek - prežgana juha in kos kruha", nato učenje, šolski pouk, kosišo z multivijo pred in po ujem, "po jedi se dečki kratek čas razvedruejo, kar točno neha, ko se pozvoni", in tako vse do večera, ko se "znamenje za spati iti daje", pozimi ob dvajsetih, poleti pa pol ure kasneje.

Hišni red je predpisoval tudi dejavnosti ob nedeljah in praznikih, kratke popoldanske sprechode ob lepem vremenu in tudi kopanje gojencev: "Po letu imajo se peljati gojenci najmanj enkrat na teden v mrzlo kopel, kamor jih ima peljati možka oseba (!), pozimi morajo pa večkrat noge umiti s z gorko vodo."

KAKO DO AVTORITETE?

Ravnateljeve uloge in pristojnosti pri vodenju vzgojnega procesa ter njegov odnos do gojencev so predvidovala Navodila šolskemu vodji: "Šolski vodja se ima do gojencev obnašati tako, da nikdar ne pozabi, da vodi vzrejo v zavodu in da si bode znali pridobiti pri dečkih potrebnega spoštovanja in ubogljivosti ter taisto tudi obdržati." Dobra priložnost, da si pridobi "potrebnega spoštovanja in ubogljivosti", je bila izbira vzgojnega ukrepa kazni. Izbor je ponujal šest možnosti: "Opominjanje in navaden ukor, povstreni ukor, pridržanje v sobi med igranjem, pritrga se opoldne ali na večer kaka jed, post ob suhem kruhu in trdim ležiščem in nazadnje - udarec s šibo po vzdagu." To šesto stopnjo kazni je izrekel le ravnatelj in je bila izvedena v njegovi prisotnosti in še to "s pristojno previdnostjo." Pri večini kaznovanih gojencev je "potrebljeno spoštovanje" rastlo premosorazmerno s stopnjo izbrane kazni: če pa te kazni vendarle niso zdalegle, so brezupne "primerke" izključili iz doma.

Izbor poohval in nagrad je bil skromnejši in manj domiseln: priboljšek pri hrani, nekakšno "odlično znamenje na suknji" ali pa "se podele kake primerne bukve."

SPOMINI BIVŠEGA GOJENCA

"Vse v tej veliki hiši je bilo tako, kakor je pač v vseh domovih: kapela, šola, obednica, spalnica in igrišče, dosti molitve, spanje, veselja in solz, dosti prijateljstva in nagajanja, gibanja in malo brezdelja. Zlasti tisti, ki ob velikih praznikih nismo odbajali domov in smo vse šolsko leto prebili v zavodu smo se hiše še tesneje oklenili... Oh takih praznikih sva se z bratom Emilem smela pogosteje sestajati in Isto pravilo o trdi vzgoji brez solz in vzdihovanja je bilo takrat brez moči. Toda samo ob praznikih, kajti ko so ti minili, je imela spet prvo besedo hišna disciplina...", se v knjigi Žlahta spominja Marijančič Franc Cankar, bratranec pisatelja Ivana Cankarja. Isto je bil njegov najstarejši brat Izidor Cankar, kasneje pisatelj in umetnostni zgodovinar. Leta 1910, ko so zgradili konvikt za srednješolce, je postal njihov prefekt (vzgojitelj) in to očitno kar strog. "...bil je duhovnik, kar je v tej hiši pomenilo več kot vse univerze. Kadar je on maševal, so v kapeli vsi kot otrpnili." Pravzaprav so spomini Francia Cankarja na Marijančiče lepi, prijetni, razen na strogega brata Izidora. Spominja se tudi izletov v mesto: "Neštetočrat smo šli marijančički otroci za različnimi pogrebi. Bodisi da je umrl kak dobrotnik ali pa so sorodniki želeli povečati in polepšati pogrebni videz z dolgo vrsto glasno molečih otrok." Očitno so gojenci raje imeli prave izlete: "Če smo se s sestro spremiljevalko kje na sprehodu ustavili in je rekla, naj male poskočimo, smo jo ubogali dobesedno, kot da bi bili trop kozličev, smo se razbežali, se preskakovali, postavljali na glavo, hodili po rokah, se valjali po travi in skakali čez jarke kot pravi kozlički." Zaradi takih izletov so jih meščani ljubkovalno imenovali "marijančički kozli."

DOMOVINSKA VZGOJA "ÜBER ALLES" (NADVSE)

Domovinska vzgoja je bila sestavni del vzgoje v Marijančiču že od vsega začetka, vendar ni bila posebej poudarjena. Ko se je začela prva svetovna vojna, oziroma že kako leto prej, pa je Dunaj preko ministarstva "za uk in bogočastje" zahteval od vodstva doma in marijančičke šole, da posvetijo vso pozornost domovinski vzgoji.

Domovinska vzgoja je naenkrat postala prioriteta vzgoje v domu. Gojenci so v kratkem času zvedeli veliko lepega o "domovini" Avstro-Ogrski in o njeni slavnici zgodovini. Da bi se čim bolje, takorekoč iz "prve roke" seznamili s herojsko avstrijsko armado in spoznali lepote vojaškega življenja, je avstrijska vojska kar sama prišla v Marijančič - zasedla je skoraj polovico domskih poslopij in ostala do konca vojne. Gojenci so lahko svojo ljubezen do domovine in cesarja izkazovali z molitvijo, z zbiranjem različne pomoči za vojsko in trdim delom na polju, nekateri srednješolci pa so za izkazovanje domovinske lju-

Anno 1917...

Dragi moji sedmo in osmodaki! Če da sedaj ste se izkazali, ko ste darovali za vojne namene, si pritrigli to in doma. Toda dejansko ljubezen do cesarja in domovine lahko spoznate le v strelkih jarkih. Torej, marijančički rekruti, vas vemo na fronti!

bezni dobili priložnost kar na bojnem polju, kamor so odhajali z ravnateljevo popolnico: "Bogu dušo, vest, vladarju zvestobo do smrti."

V DOMSKI VZGOJI NIČ NOVEGA...

V novih državnih okvirih, v kraljevini SHS in kasneje v kraljevini Jugoslaviji, se v domski vzgoji ni nič bistvenega spremenilo, osnovni princip je ostal isti. Seveda pa direktive niso več prihajale z Dunaja, temveč iz Beograda. Ena prvih je bila, da iz Marijančiča odstranijo vse, kar bi spominjalo na bivšo "domovino", vse njene simbole, prav vse, kar so še do nedavno tako slavili in za kar je gojence vnemala domovinska vzgoja...

Vse obdobje med obema vojnoma je Marijančiče imelo v Beogradu svojega "angela varuha" - politika A. Korošca. Ta pravi hišni prijatelj je kot minister v različnih vladah zastopal interese marijančičkega vodstva ozirčna katoliške cerkve. Tako je prvič posredoval že leta 1924, ko je cerkvi ne preveč naklonjena vlada skušala zmanjšati velik vpliv na vzgojo in izobraževanje. V tridesetih letih je začel opozarjati na ogroženost krščanske vzgoje: iz nekaterih šol in dijaških domov, ki so jih ustanavljala laična dobrodelna društva, stanovske organizacije učiteljev in liberalci, naj bi prihajali "kvarni vplivi, protivni državnim interesom." V tem pogledu sta se državni in marijančički interes povsem skladala in zato vsi ti "kvarni vplivi na vzgojo in pogubni za moralno življenje mladine - omalovaževanje verouka in iz njega izhajajočih moralnih naukov, odtujenost veri in naraščanje števila prevratnih ljudi in njih organizacij", niso, vse do konca 2. svetovne vojne, ogrozili domske vzgoje v Marijančiču. K temu so nedvomno veliko pripomogli tudi marijančički gojenci, ki so se na te "pogubne" vplive odzvali "samozraščitno" in ustanovili zvezdo katoliških dijakov "Dijaško zvezo".

ITALIJANSKO-NEMŠKA VIZIJA VZGOJE SLOVENSKE MLADINE

Redki ohranjeni dokumenti iz obdobja 2. svetovne vojne pričajo, da se je domska vzgoja v Marijanišču "obogatila" tudi z nekaterimi prispevki dveh velikih, kulturnih narodov.

Italijani so svoje bogate dvajsetletne izkušnje s (pre-)vzgojo slovenske mladine na Primorskem nameravali uporabiti tudi v šolstvu v novi italijanski provinci "Ljubljanski pokrajini." Tako je že kmalu po zasedbi prvi človek Kraljevine Italije v Ljubljani, civilni komisar E. Grizioli poklical k sebi vse ravnatelje vzgojno-izobraževalnih ustanov in jim razložil svoj (italijanski) pogled na vzgojo. Ti "seminarji" za ravnatelje so se kasneje odvijali vsaj enkrat mesečno. Po komisarjevi razlagi naj bi pri vzgoji mladine šlo na začetku predvsem za seznanjanje z osnovami italijanske kulture, tako da bi lahko Janezki čimprej postali pravi Giovanni. To naložje je v Marijanišču prevzela mladinska organizacija "Italijanska liktorska mladina Ljubljanske pokrajine" (G.I.L.). Rimski pozdrav, ki so ga uvedli na šolah, pa znotraj dijaškega doma za marijaniške gojence inendar ni bil obvezen. Za "nadaljevalne tečaje" visoke italijanske kulture pa je zmanjšalo čas...

Tudi Nemcem zaradi časovne stiske ni uspelo izpeljati do konca nekaterih projektov v domski vzgoji. Eden teh je bil vzgojni načrt za leto 1945 z "vzgojnimi (Blut und Boden) gesli" za posamezne mesece; recimo, za september se je glasilo "Kri in rud (poguhni vpliv židovstva)", ali pa novembrsko "Junak se smrti ne boji (naši veliki mrtvi)."

Na usmerjenost vzgoje med vojno pa so imeli vpliv celo marijaniški gojenci, člani Dijaške zveze. Po mnenju takratnega ravnatelja J. Pogačnika, ki je sicer veljal za

duhovnega vodjo te organizacije, so nekoliko pretiravali z gorečnostjo pri obrambi katolištva in pri tem celo zanimali avtoriteto samega ravnatelja. Njihovo delovanje pa je zelo cenil general Rupnik...

LJUDSKA OBLAST UDEJANJE SPOZNANJE MARIJE TEREZIJE

Po končani 2. svetovni vojni se nova "ljudska" oblast ni zadovoljila, tako kot vse prejšnje, le z zamenjavo državnih simbolov in zgolj "lepotnimi" popravki domske vzgoje v Marijanišču. Oblast ozioroma komunistična partija se je zavedala, kot že nekdaj prosvetljena avstrijska cesarica, da je nadzor nad vzgojo in izobraževanjem politično vprašanje. Odločila se je, da omeji vpliv cerkve na vzgojo

"Trenutno predelovanje vrne snovi ter osvajanje znanja, ki ga nudi šola, skupno z lastnim razvijanjem pravce ljubezni, strasti in tekote do ruskih znanosti, kulture in umetnosti, je omogočala izpolnitvene od nalog nove interruške vzgoje: »Oblikovanje značaja za koncentracijo vseh sil v horbi za polno uresničevanje velikih idealov delovnega življenja.«"

in da končno sama prevzame nadzor (tudi) na tem področju. Pri teh prizadevanjih pa se je oblast nenehalokrat obnašala kot slon v trgovini s porcelanom. Sam proces prevzema nadzora je skušala prikazati kot boj proti "nazadnjaški in mračnjaški ideologiji ter ostankom kolaboracionizma"; postopoma je iz vzgojnega procesa izključila vse redovnice in duhovnike. Marijanišče je tako kot vse podobne ustanove podržavila in iz njega odstranila vsa občležja vere in njene vzgoje. Že na začetku leta 1946 je verska vzgoja odstopila mesto vzgoji za "novega socialističnega človeka". Isto kasneje pa so morale Marijanišče zapustiti še zadnje redovnice.

V posameznih "akeijah" so oblasti pomagale "široke ljudske množice", ki so s "spontanimi" demonstracijami pospešile ves proces. Večkrat so se "izkazali" tudi posamezni gojenci, funkcionarji in aktivisti Mladinske organizacije, podobno kot med vojno člani Dijaške zveze...

VZGOJA ZA SVETLO PRIHODNOST

Novembra 1946 so "delovni ljudje" novega dijaškega doma s (še vedno) starim imenom sprejeli 1. statut. Najpomembnejši in najvelicastnejši del tega dokumenta je bila zagotovo predstavitev "nove" internatske vzgoje. Ta vzgoja naj bi mladini pomagala do krasne bodočnosti, do svobode, ki naj bi bila vsaj enakovredna sovjetski. Ker so takrat bili težki časi, naj bi to dosegli malo kasneje (malo Morgen), enkrat v svetli prihodnosti. Za veliko cilje, pa bi se morala tudi mladina sama nekoliko potruditi: "Premagati indiferentnost, mlačnost, povprečnost, lenost, egoizem z iskanjem le lastnih koristi in lastne komoditete", pa tudi da "mora prekipevati v sovraštvu do nasprotnikov FLRJ, reakcionarnih in mračnojaških sil", obenem pa "ceniti veličino zmag delovnega ljudstva, mogočnost JLA in neumrljive voditelje."

Velike in zanosne besede iz 1. statuta so kasneje še v osemdesetih citirali na številnih proslavah v DIC-u, izpustili so seveda tisto primerjavo s Sovjetsko zvezo...

KAKO SE JE KAJILA DICARSKA MLADINA

Nova domska vzgoja je znova oživila znano trdo, moško vzgojo, ki so jo izvajali v Marijanšču že v prejšnjem stoletju. Seveda so jo priredili, da je ustrezala novim okoliščinam in ciljem, nosila pa je tudi prepoznaven pečat takratnega pedagoškega vodje, ki je bil oficir v starojugoslovanski vojski: delovnik gojencev se je začel sicer po ure pozneje kot pred šestdesetimi leti, potem pa so prefekti gojencem začeli "dihati za ovratnik" vse do spanja. Urvnik je bil prav tako natančno določen, molitev v domski kapeli pa so nadomestili z vojaško-taboriškimi elementi - od jutranje telovadbe, "postrojavanja", dvigovanja in spuščanja zastave, raportiranja do raznih dežurstev.

Na srečo je takratni upravnik DIC-a M. Ljubič le dojal, da dijaški dom ni vojaška kasarna, in zato so vojaški dril kmalu opustili. Nadomestili so ga z delom na domski ekonomiji in raznimi udarniškimi akcijami (delovna vzgoja) in številnimi predavanji (domovinska vzgoja). Ko je konec petdesetih let ekonomija propadla, so tudi delovno vzgojo nekoliko zanemarili. Tako je ta "dobra, stara" vzgoja počasi začela umirati.

V DOMSKI VZGOJI (PA ZOPET) NIČ NOVEGA...

Veliko praznino, ki jo je v domski vzgoji v izumrtjem zapustila trda, moška vzgoja so nekako le započnili z novostjo - leta 1959 so v DIC-u ustanovili domsko skup-

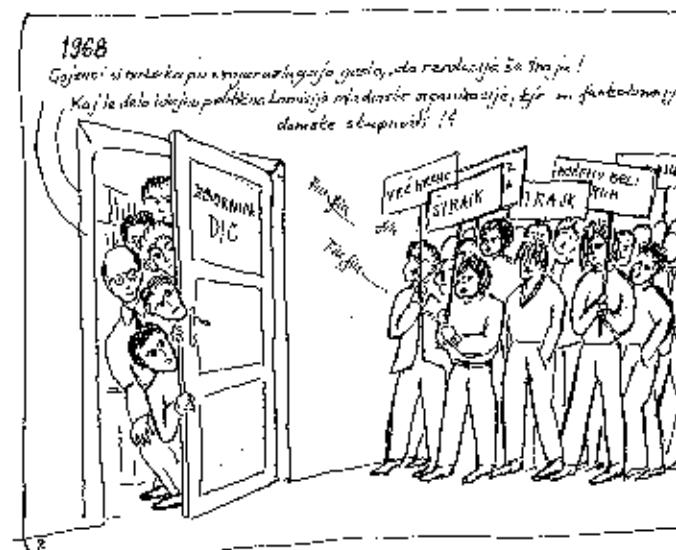

nost, nekako osnovno šolo samoupravljanja. Tako so lahko gejenci "trenirali" samoupravljanje, predvsem tisti, ki so se odločili za kariero "družbenopolitičnega delavca". Večina gojencev pa se je pri tem dolgočasila in so se raje učvarjali z vsakdanjimi, manj sofisiciranimi rečmi.

Domska vzgoja se je v sedemdesetih letih resnično pomehkužila, celo bivanjski standard gojencev so izboljšali. V osemdesetih je "avantgarda delavskega razreda" še enkrat poskusila oživiti idejnopolitično vzgojo, pa je hilo že prepozno.

Z osamosvojitvijo Slovenije se je tudi domska vzgoja nekako osamosvojila, vsaj ideološkosti se je znehila. In ko je že kazalo, da politika in ideologija ne bosta več zasmrjalji področje vzgoje, so nekateri začeli zastavljati vprašanja o usmerjenosti slovenske šole (beri vzgoje), govoriti o državljanški vzgoji, domovinski vzgoji...

No, pa smo spet na začetku!

Leto 1968: gojenici so si nekako po svoje razlagali geslo »da revolucija še traja« in začeli niskati le lastne koristi in komoditete. Domski vzgoja se je pomehkužila, pohudniki stavki sploh niso bili kaznovani...

Posebnosti domske vzgoje in prizor iz "internatskega" življenja

Uvod

Kaj delamo, s čim se ukvarjamo in kakšno je sploh življenje v dijaških domovih, je zelo pogosto vprašanje, ki ga nam, zaposlenim v teh ustanovah, postavljajo naključni spraševalci. Z zelo podobnimi vprašanji se, kolikor vem, soočajo tudi naši dijaki, kar kaže na splošno neobveščenost javnosti o življenju in o problematiki dela v tovrstnih zavodih. Dobršen del krivide za to gre seveda pripisati nam samim, saj zdaleč premalo storimo za to, da bi bilo naše delo v javnosti boljše predstavljeno.

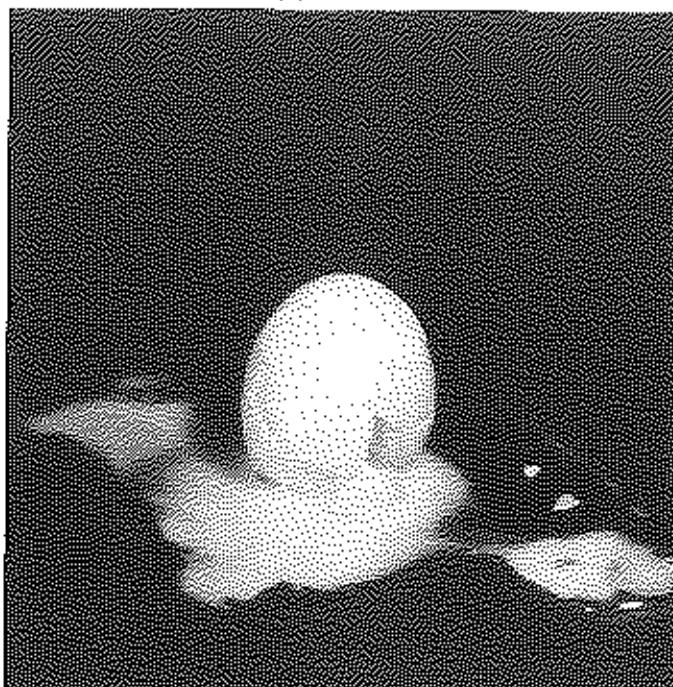
22 Vendar pa razloge te neobveščenosti in "zamegljenosti" ne gre poenostaviti na nezadostnost takšnega prizadevanja, temveč je zadeva kompleksnejša. Ne pozabimo, da živimo v prehodnem "tranzicijskem" času, ko negotovost preneva vsa polja družbenega življenja, pri čemer sta vzgoja in izobraževanje prav gotovo najbolj na udaru. Od teh dveh, ki bi naj sicer predstavljala enote, neločljiv proces, se pričakuje nič manj kot vizija prihodnosti in model konkretnega vsakdanjega ravnjanja.

Osebno sicer menim, da vsa stvar vseeno ni tako nejasna, vsaj, kar se tiče vzgoje. Ta je zmeraj predstavljala "težko" disciplino, privilegij za posameznike, ki so obvladovali psihosfilozofsko-vsakdanje variable življenja. Ugotoviti torej ni možno ničesar novega, mogoče in potrebno, v kolikor hočemo zadevam priti do dna, pa se je celoviteje lotiti posameznih vzgojnih problemov.

V tem smislu si moramo zgornja vprašanja domski pedagogi, ne glede na to kako trapasta, celo "žaljiva" se nam morebiti zdijo, najprej zastaviti sebi. Samokritični pretres teh vprašanj je namreč danes potreben. Tak (samo)vogled nam omogoča evalvacijo našega dela in nas umešča v širši kontekst sodobnih družbenih vprašanj. S tem naše delo in vzgojna problematika pridobita na verodostojnosti in postaneta zanimiva za širšo javnost.

Teksti in pripadajoči slikovni materiali, ki sledijo v tem poglavju (rubrika se imenuje pedagoška tema ali mrak, če hočete), imajo prav to ambicijo. Uporabili smo deduktivno metodo: začnemo s splošnim, da bi umestili polje svojega dela, nadaljujemo in končamo pa s povsem konkretnim, tipično zavodskim dogodkom, "krstom", ki ga osvetljujemo iz večih zunih koton.

Rok Veber: Portret iz cikla, Ljubljana v svet II

Posebnosti domske vzgoje

Tjubo doma, kdor ga ima.

Za razliko od šole, kjer je izobraževalni moment v ospredju, v dijaškem domu prevladuje moment vzgoje. Radi rečemo, da dijakom internat nadomešča dom in da smo vzgojitelji nadomestek staršev. Pravzaprav gre za obrabljeni frazo, saj naši dijaki v svojih srednješolskih letih več časa prebijejo v naši ustanovi kot dom. Njihova pričakovanja odražajo tovrstno iskanje "zavetja" in odnosa, kar mora vzgojitelj, če hoče, da bo njegovo delo uspešno, upoštevati.

Razlika v klimi ter v odnosih v primerjavi s tistimi, ki vladajo v šoli, tako ni samo posledica ocenjevalnega vzdružja. Ta posredno obstaja tudi v dijaškem domu, saj je učencev šolski uspeh tudi naš cilj in je pričakovanje staršev. Razlika gre pripisati kompleksnejšemu odnosu, ki izhaja iz zadovoljevanja osnovnih eksistenčnih in čustvenih potreb odrasčajoče mladine, kar po svoji naravi dijaški dom, vsaj v določeni meri, omogoča.

Zmagati ali odpasti, to je vprašanje!

Tekmovalni plati in tekmovalni nastrojenosti sodobnega šolskega sistema sicer ne gre pripisati vseh težav šolske populacije, je pa toliko očitna, da narekuje poseben, kritičen pristop do tega vprašanja. Pri svojem delu namreč vsakodnevno opazimo slabe strani tovrstne usmerjenosti v rezultat in uspeh. Ugotavljam npr., da se vprašanje obiskovanja učnih ur (in intučnega priganjanja k učenju - tako za vzgojitelje kot za dijake) radikalno spreminja. Za dijake, ki obiskujejo štiriletne šolske programe, in teh je pri nas večina, je čas učnih ur prekratek in njihovo učenje je nemalokrat predaljšano pozno v noč. Obseg učne snovi, seminarских nalog, esejev (troko na srce, jaz sem se s temi pojmi srečal v času študija) ipd. nemalokrat presega njihovo zmožnost izpolniti vse učne obveznosti v "regularnem" času.

"Dolgeajt", sovražnik št. 1

Navedeno bistveno vpliva in spreminja tudi naravo našega drugega vzgojnega, bržkone kar najpomembnejšega dela, to je področje t.i. "interesnih dejavnosti". Pojem sem dal v narekovaje, saj je za današnji čas neusoden, sporen in zavajajoč. Pred leti je bila osnovna funkcija interesnih dejavnosti zapolnitve prostega časa dijakov, nemalokrat kot "preventiva" pred morebitnim škodljivim vedenjem. Seveda bi bilo napačno in neresnično poslošiti takšno trditve, nesporno pa je, da je takšen shematičen pristop k organizirанию skupinske zapolnitve prostega časa bil možen takrat, ko je bila v ospredju družbena avtoriteta in je ta delovala.

Autoriteta in razmerje mladih do nje ter zapolnitve prostega časa mladih se danes pred nas pedagoge po-

stavlja kot osrednje vprašanje. Delikatnost tega vprašanja zahteva posebno obravnavo. V pričujočem tekstu se tega vprašanja dotikam obrobno, in to le toliko, kolikor je to potrebno za predstavitev posebnosti domskega življenja.

V zvezi z interesnimi dejavnostmi tako npr. ugotavljam, da dijake pritegnejo le tiste aktivnosti, ki dejansko odražajo njihov interes. Vzgojiteljeva vloga se v tem pogledu bistveno spreminja, saj mora on ugotavljati, iskati in slediti polja njihovega zanimanja. Dejavnosti ne morejo biti več šablonske in same sebi namen, temveč morajo vsebovati moment zabave in sprostitev. Po svoje gre za "psihoterapijo", kar (v najširšem pojmovanju) pomeni psiholizično in kreativno razbremcnitev dijakov.

To lahko ponazorim z osebno izkušnjo, ki se nanaša na moje vodenje t.i. interesne dejavnosti in se nanaša na animiranje dijakov za sodelovanje pri tej. Osebno to imenujem "mojih 15 minut", pod čimer razumem čas, ki ga imam na razpolago, da pridobim dijake. Če v tem času ne uspiem pri njih vzbudit interesa, mi je jasno, da sem opel. Začeli se bodo presedati, vstali bodo in šli - brez opravičevanja.

Vzgojitelj: "Mama z velikimi joški!"

Za razliko od učitelja, ki je tudi sam v tekmi s časom in ciljem, ima vzgojitelj v dijaškem domu, glede na naravo dela, realnejši vpogled v svet mladih, v svet njihovih stisk, težav in dvomov. To uvidenje je seveda obvezujoče in zahteva največjo mero prožnosti in razumevanja.

Odnos "prisile" in poslušnosti, ki ga brezkompromisni sistem ocen in točk implicitno nosi v sebi in ga učitelji (v povprečju) radi (zlo)uporabljajo, po svoje obstaja tudi v dijaškem domu. Dijaku za nesprejemljivo vedenje v domu - kršenje domskih pravil - sledi kazen, celo izključitev, vendar je uporaba "tega vzdova" obvladovanja mladih v dijaških domovih manj pogosta. Temu pa ne gre botruje več dejavnikov, od povsem realnih dejstev, ki jih je treba vzeti v obzir - sproščanje in živahnost dijakov v domu izključuje ali vsaj zelo omejuje morebitne želje po železni disciplini, do specifičnih okoliščin in odnosov, ki so lastni domskemu življenju. Domačnost, zaupnost, varnost ipd. so prvine, ki so lastne življenju v skupnosti, kar v polni meri velja za dijaške domove. Odnosi med dijaki in pedagoškim kadrom vsebujejo elemente pristnosti, zaupnosti, celo prijateljstva. Seveda je intenzivnost in raven teh odnosov odvisna od obeh strani, v prvi vrsti pedagogov; je pa to eden od pogojev, ki ga mora sleherni vzgojitelj upoštevati, v kolikor hoče vzpostaviti komunikacijo z dijaki. Gre za zahteven, celovit odnos, ki od vzgojitelja zahteva iskrenost in odprtost, torej tudi določeno mero tveganja.

Območje somraka: krst "fazanov"

Zrazen "bipolarnega" odnosa vzgojitelji - dijaki za domsko življenje ni nič manj pomemben odnos dijaki - dijaki. Življenje v dijaškem domu zajema odraščajočo, adolescentno populacijo, katere osnovne značilnosti so vrednote kroga vrstnikov, kar pomeni boj za "psihološki teritorij" in uveljavitev svoje osebnosti. Proses individualizacije ter iskanje identitete v dinamiko domskega življenja vnaša vrsto napetosti in konfliktnih situacij. Vzgojiteljevo obstransko vlogo pri teh odsotnih osebno doživljjam kot svojevrstno dilemo. Pri tem mislim na vprašanje tiste točke - trenutka, ko vzgojitelj presudi, da je njegov poseg potreben in nujen.

Kot poseben primer izpostavljam vprašanje tradicionalnega internatskega krsta,

Pravzaprav gre za svojevrstni iniciacijski obred, ki ni lasten samo naši ustanovi. Sprejem novincev v skupnost predstavlja obred, ki sega daleč nazaj v "arhantično" preteklost človeške zgodovine, njegova obrednost pa se v današnjih dneh ohranja predvsem v ustanovah, kjer poteka življenje v skupnosti. Dokaj znani in razvzeti so tovrstni "obredi" v vojski in v zaporih. Krutost teh, velikokrat kar sadističnih sprejemov, je posledica neprostovoljnega (so)bjivanja v teh ustanovah. Manj radikalni so "brutovski" sprejemni v študentsko skupnost, čeprav, kot lahko izvemo iz medijev, tudi ti niso povsem nedolžni (Delo je npr. nedolgo tega objavilo podatke o nesrečnih posledicah takšnih "sprejemov" na Japonskem).

"Krst" v ustanovi, kot je dijaški dom oz. srednja šola, v odnosu do omenjenih "obredov" ima, seveda, kar nekaj posebnih "ugodnih" okoliščin, ki izključujejo

skrajne fizične brutalnosti. V prvi vrsti se to nanaša na populacijo dijakov, ki so se prostovoljno, po svojih interesih vpisali v dom in šolo. Prisila in avtoriteta sama po sebi tako ne more biti vir frustracij in napetosti. Po drugi strani je tu pedagoški kader, kateremu eno glavnih nalog predstavlja ravno razreševanje konfliktnih situacij ter napetosti, ki spremiljajo življenje v skupnosti.

Pa vendarle: Navedena pozitivna okoliščina, ta se nanaša na najstniško populacijo, nosi v sebi ravno iz tega izhajajočo posebnost, ki je ne gre zanemariti in predstavlja ravno v odnosu do vključevanja v skupnost mladostnikov posebno težo.

Specifičnost obdobja odraščanja predstavlja zoperstavljanje svetu odraslih in sprejem v krog svojih vrstnikov. Ta prevzame primarno vlogo: vrednote in mnenja vrstnikov prevladajo, sam krog pa postane polje dokazovanja in uveljavljanja.

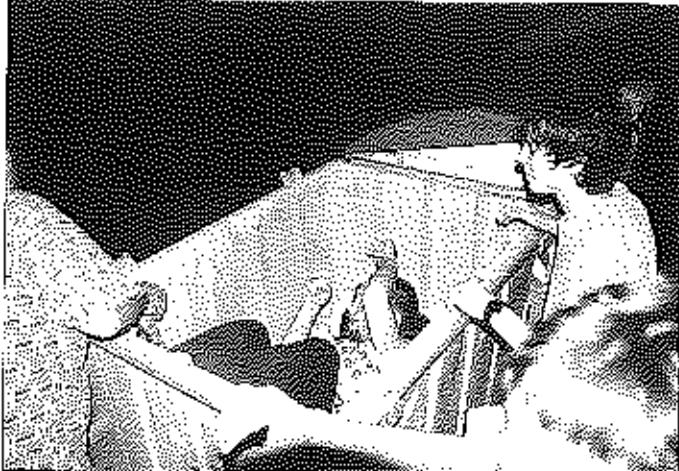
V dijaškem domu se adolescencu kot proces biološkega in duševnega zorenja odvija v konkretnem okolju, katerega socializacijski vpliv odigra ključno vlogo. Internatsko življenje tako predstavlja svojevrstno "bojišče", kjer mladostniki med drugim brusijo svoja obrambna orožja, zavzemajo psihološki teritorij in vloge znotraj skupine.

"Krst fazanov" je širok pojem, ki se razteza od nedolžne, ludomušne igre do nasilja in maltretiranja. Seveda je slcherna situacija, glede na udelčenec, posebnost zase. Občutljivost in odpornost do skupinskega življenja in "polvojaških" pravil je pri posameznikih različna. Različne so tudi posledice, ki jih dijaki iz teh "zoperstavljanj" odnašajo kot znage na poti odraščanja oz. kot travme in frustracije.

Prizadevanjem in uspešni vzgojiteljevi presoji in ustreznuu ravnaju navkljub se dijaški dom kot ustanova ne more otresti pridiha "spartanske vzgoje". Pravzaprav gre za prostor, kjer so procesi odraščanja sila intenzivni in možnosti za umik omejene. Pri tem se mi zastavlja vprašanje: kako vpliva na omenjeno dinamiko avtoritativni model vzgoje (pritaknimo ga npr. prejšnjim časom) na eni strani in liberalnejši model (recimo, da to označuje današnji čas) na drugi. Odgovor je stvar svojevrstne kombinatorike, ki za vzgojno delo niti ni tako usodno pomemben, pomembnejše je vzgojiteljevo ravnjanje v konkretni situaciji.

Pri nas doma ali krst v DIC-u

Prišli smo do točke, ko velja omeniti model ravnjanja, ki smo ga že drugo leto zapored v zvezi s krstom izpeljali v našem dijaškem domu. V nadaljevanju sledita prispevka, ki bosta letosni dogodek osvetlili in predstavila iz drugih dveh zornih kotov. Sam bom navedel nekaj svojih pogledov na krst v DIC-u ter na ta način poskušal prispetati k osvetljevanju izpostavljenega vprašanja.

"Legitimizacija krsta"

Podnaslov sem dal v narekovaje zaradi njegove večpomenskosti. Večpomenstvo namreč izhaja iz različnih pogledov na krst, tako pedagogov, staršev kakor tudi dijakov.

Vprašanje: ali o krstu sploh govoriti? Pedagogi se tega vprašanja neradi lotevamo iz več razlogov. Omenil sem že dilemo: če, kdaj in kako posredovati med dijaki. Odraščanje in vzgoja za življenje imata namreč svoje neizbežne dogodke, ki niso prihranjeni nikomur. Neizgovorenost tega vprašanja nam omogoča, da se ga lotevamo sproti, "gasilsko" in polzavedno. "Držanje krsta v ilegalu" izhaja iz izkuštev, ki jih v zvezi s tem dogajanjem imamo: sleherni tovrstni konflikt, praviloma, zgladi čas in vzgoja ter življenje tečeta naprej. Po svoje se zavedamo, da bi raziskovanje krsta lahko imelo tudi negativne učinke. Priznanje, da to obstaja in da je to potreben v določeni meri sprejeti kot nekaj, česar se ne da do kraja rešiti, je lahko, kot tako, neugodno. Posebej to velja za tiste kolege, ki stojijo na stališču, da je to nekaj, kar je potrebno odpraviti. Pedagogi, ki sanjajo o absolutnem redu kot o nečem, kar bi odpravilo vse neugodnosti poklica, se s tem stališčem, po moje, ograjujojo od kompleksnosti problema.

Temu seveda prispeva faktor starši. Krst kot neka oblika nasilja nad njihovim otrokom se večini staršev zdi nesprejemljiv. Strah ima v tem primeru res velike oči, mnogokrat preveliko.

Nepredvidljive reakcije staršev so lahko dodaten razlog izogibanja odprtega razgovora o tej temi. Starši v glavnem vidijo vlogo dijaškega doma v tem, da ta skrbi za

dobre rezultate v šoli. Vzgojnega momenta ustanove, ki prispeva k odraščanju in osamosvajjanju njihovega otroka, pa se zavedajo redkeje. Seveda ne zagovarjam krsta in podobnih "bližnjih srečanj" mladostnikov kot nekaj neizogibnega, kar se mora dogoditi, da bi nekdo odrasel. Moja namera je predvsem osvetiliti dinamiko odraščanja mladih, kar ni izključno povezano z domom in podobnimi ustanovami, temveč je del "mehkega" naštja med mladimi. Intenzivnost teh stikov v domovih, kot sem že reklo, je pa seveda večja in bolj pod drobnogledom.

Razlogi dijakov, ki krst pogostoma zamolčujejo, so prav tako različni. Večina to sprejme (boljše kot pedagogi in starši) kot nekaj, kar je potrebno prestati. Pritožbe staršem in vzgojiteljem, po tej večinski presoji, zadeve ne morejo rešiti, nedvomno pa jo lahko poslabšajo. Pri tem v prvi vrsti ne mislim na strah pred maščevanjem. Bolj gre za verjetnost zaničevanja s strani skupine, saj se s tem krši nepisano pravilo, da se s svetom "avtoritet" v takšnih primerih ne sodeluje.

Dalje: če je stiska huda, se dijaki prej zaupajo staršem kot nam pedagogom. Seveda temu sledi starševski klic - alarm, kateremu sledi precej tipično nadaljevanje: oškodovani dijaki pomanjšujejo dogodek, če ne celo zanikajo. To, po svoje nepričakovano zaupanje staršem, po moje, odraža določen manipulativen moment otrok do staršev. Nemalokrat gre za prikrivanje in tudi opravljanje drugih težav, kot je recimo neuspeh v šoli ali neuspehi vključevanja v novo sredino ipd. Mnogokrat gre torej za simptomatično vedenje, klic v stiski. Transformacija pravih vzrokov lahko izhaja iz novih okoliščin, izgube varnosti in spreminjajočega se odnosa med starši in otroki v procesu odraščanja.

Zobanje kuruse

Krst kot obred, igra vlog in "katarza"

Priprava krsta kot obreda - iniciacije pomeni pripravo ustreznega scenarija, pripadajoče "ikonografije" (scena, kostumi ipd.) ter, seveda v prvi vrsti, pravega vzdušja. Moment igre in zabave mora biti prevladajoč, saj to pritegne sodelujoče in obenem onemogoča, da vsa stvar prestopi prag hudomušnosti. Zaželeno je tudi, da v krstu sodelujejo tudi novinci pedagogi in drugo osebje. To pa svoje še dodatno razbremeniti novince in prispeva k bolj sproščenemu raspoloženju.

Krst v DIC-u je bil zastavljen kot medijski dogodek, saj smo ga spremljali in pozneje predstavljali (prav tako, kot to počnemo zdaj) kot nekaj, čemur velja posebna pozornost in razmišljanje. Udeleženci - novinci in starejši "botri" - so javno odigrali svoje vloge in s tem, z določeno mero kritične distance, situacijsko podoživljali "torturo" krsta.

Ali je javna obelodanitev krsta v obliki obreda prispevala k "ravezlektritvi" napetosti, ki jo prinese sleherni začetek novega šolskega leta? V določeni meri zagotovo, kajti tradicija krsta, ki se prenaša iz generacije v generacijo po svoje predstavlja obvezo tistim, ki so to prestali, da s tem nadaljujejo. Iz izkušenj namreč vermu, da marsikdo v teh rečih sodeluje zaradi pričakovanja, "solidarnosti" z drugimi. Po drugi strani nam soočanje z vprašanjem krsta na ta način omogoča dialog z dijaki o vseh vidikih in možnih posledicah te ne vedno nedolžne igre. Zraven tega predstavlja dejstvo, da so novinci krst prestali (obred se konča z izdajo krstnih listov) in postali enakopravni člani skupnosti, obvezo, da se je krščenje novincev s tem zaključilo. Nadaljnja tovrstna praksa se opredeljuje za nedopustno in do novincev nepošteno ravnanje. Prakso "na črno", ki seveda še obstaja, je tako moč sankcionirati z utemeljitvijo, saj je kršen dogovor, s katerim je obred obvezal vse udeležene strani.

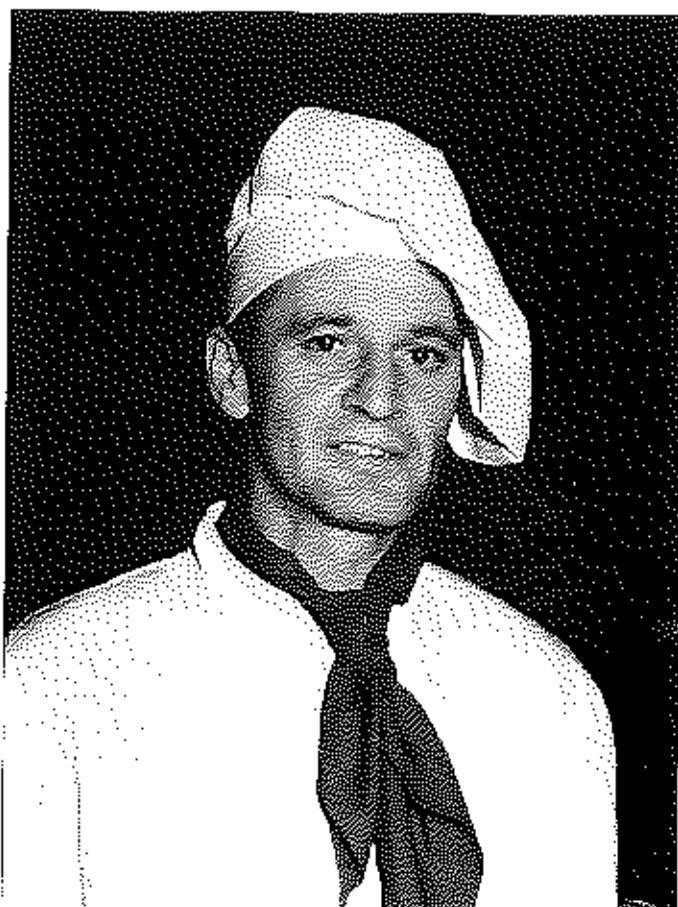
D. Pintarič, vzgojitelj

Krst pri DIC-u

Naslov je malce drugačen, kot je napoved, in ta PRI namesto V ima svoj pomen. Mnogim je bilo 2×V zelo všeč, tako da so se branili biti samo PRI, ali zakaj drugače, če gre po starem. Doslej smo namreč 2× krstili fazane V hiši, sedaj pa prvič zunaj, in to zares za vse fazane in fazanke, kolikor jih ni ubrežalo.

Sam sem bil svoj čas zakrnjen nasprotnik krsta, vendar sem v minulih letih spoznal, da je krst dejstvo. Po večletnih pregovarjanjih in kasneje pogovorih sem uvidel, da na silo preprečevati krst ni pametno. Če je vsako leto toliko in toliko starejših komaj čakalo, da dobe v roke fazanc, je bilo očitno, da jih žene neka sila, ki se je sami niti ne zavedajo. Ali je to želja po novih znanstvih, pa je problem v načinu, ali je to dokazovanje, kdo je močnejši, kdo je glavni, ali gre preprosto za zabavo in užitek ob novih nepredvidljivih dogodkih, ko si svoboden v svojih mislih in dejanjih. Najsil bo karkoli, vsak posameznik ima svoje poglede na to stvar in svoje potrebe, ki jih želi izpolniti.

Če je krst v skupini, gre za bolj oseben način, kjer se starejši in fazani spoznavajo neposredno med seboj. Tako se utrjuje tudi skupina. Če gre za skupinski krst vseh

Človek, ki nam usakdanje streže (po Življenju), je postal polnoprávní díák

• Pedagoška tema •

fazanov naenkrat, pa tega domačega vzdušja ni toliko, je pa lahko zahavno za vse in gre pri tem za utrjevanje pridnosti domu. Ne nazadnje si danes že zadaj ali out, če ne premoreš takega obreda. Gre torej za to, da bi dobre strani obch načinov združili. To pa pomeni, da bi napravili zabavo za cel dom za vse fazane naenkrat, v skupini pa ohranili tisto bolj domače vzdušje.

Kako pa je bilo letos? Najprej bom ponovil naloge, ki so jih imeli fazani: puljenje trave, petje in ples, branjenje s popcornom in koruzo, vodna štafeta in končno krst. Mislim, da so bile naloge kar primerne, seveda pa bi se našle boljše. Pri tem iskanju se ne bi branili pomoči. Ob ponovitvi se bomo morali bolje pripraviti, da bo prireditve bolj tekoča. Seveda se moram takoj popraviti, saj je bila letos izredno "tekoča". Na to nalogu ni bilo potrebno nikogar posebej pripravljati, saj imamo dicarji "špricanje" že v krvi. Kmalu se je škropilo vsevprek, tako da je prevzelo tudi mene. Ko sem bil dovolj krščen, sem začel vodo vracati nazaj, ker pa tudi to ni pomagalo, sem jo zlil v zemljo. Toda ta zadeva je šla še naprej. Nekomu se je zdelo, da bi bili fazani dobrí tudi samo z enim očesom. Bila je sreča, da je bil fazan dovolj trpežen, da mu vodni balon, ki mu je priletel v oko, le tega ni hudo poškodoval.

Tako je to, če izgubiš oblast nad seboj. Ni je hujš ujme, kot je razgreti dicar. To je ostalo še od starih časov, ko je bil divji dicar pri nas prevladujoča oblika.

Če se vrнем nazaj, kaj želimo s krstom? Vpraša naj se vsak sam. Ali si želimo prestrašnec, poškodovane fazane ali pa zadovoljne in vesele, s pravo mero spoštovanja do starejših? Če jih bomo obmetavali z nevarnimi stvarmi, če se bomo izživiljali nad njimi, nas bodo mlajši spoštovali? Izkušnje kažejo, da je zagrestost krščevalca premosorazmerna s količino vode, ki jo je prejel kot fazan. Iz tega lahko sami pridemo do izračuna posledic. Kako ujeti tisto mero, da bodo vsi zadovoljni in zdravi. Nemogoče je ugoditi vsem, zato se bomo ravnali po fazanh, koliko lahko prenesejo, da ne bodo prestrašeni. Če bodo čutili, da gre za hec in da jih sprejemamo, bodo tudi več prenesli. V primeru, da bi bilo prihodnje leto podobno kot letos ali huje, bi potrebovali po 2 ali 3 varnostnike na vsakega starejšega. To bi bil čisti užitek.

Zdaj pa še k mini anketi, ki smo jo izvedli po krstu.

Po odgovorih iz ankete so se fazani najbolj pritoževali nad prevelikimi količinami vode, nad vodnimi baloni, da je bilo malo pozno (po dnevih, ne urah), da bi si ob koncu želeli kakšnih nagrad v obliki čokolade ali piškotov ali sladoleda. Želeli pa bi si tudi drugačne glasbe in deloma boljše organizacije.

Starejši pa so imeli pripombe nad glasbo, napovedovalcem, da je bilo fazanov premalo strah, da je bila prevelika gneča, da so bili nekateri starejši pregrabi in vodni balončki odveč.

Fazani so odgovarjali, da jim je bila prireditve všeč, da je bila dobro organizirana, da so se zabavali, starejši

pa so bili navdušeni nad plesom in petjem fazanov in da je bilo dovolj preizkušenj.

Sam menim, da bi morali imeti fazani vsaj še enkrat več prostora, da gledaleci ne bi mogli vdirati in polivati vsevprek in da bi se dalo prireditve bolje pripraviti in voditi. Zadovoljen sem bil z ozvočenjem, živo glasbo, ki je zelo popestrila prireditve, tudi naloge za fazane so bile še kar sprejemljive, najbolj pa je uspel krst kuharja, ki je dokazal, da ima pogum.

Naslednjič si želim nove ideje, pomoč dijakov in dijakinj, ki imajo veselje s tem in nove ideje. Ob krstu bi prišlo prav še dodatne prireditve, športno srečanje med fazani, starejšimi in po možnosti vzgojitelji, glasbeni nastop po krstu. Tako bi bilo zabavnejše in še več ljudi bi lahko sodelovalo. Na krst se je potrebno pripraviti ob koncu šolskega leta.

Vzgojitelj Aljoša Murn - M.A.-MA

21

Krst fazanov in ostale perjadi (ali Kdo je kriv za izgubljena peresa)

V četrtek 18. septembra so fazani darovali spominsko perje, in sicer v spomin na bodoča leta v DIC-u. Ker pa se po običaju krst opravlja z vodo, so mnogi malčki že na začetku srstotali v kratkih hlačah. Torej le velja, da je pamet boljša kot žamet. Ker pa so mladiči to tako nazorno dokazovali, je seveda sledila mokra zahvala. Škropljenje se je stopnjevalo dokler ni starosta Murn zaradi revmatičnih težav, krstno vodo v zemljico zlil. Sledila je slavnostna večerja oziroma požrtja koruze. Vsi fazančki in prepeški so si lahko napočnili prazne malhe. Medtem ko se je ocenjevalcc in sodnik čukec Aljaž trudil oceniti opravljeno jelo - (ne)-delo, mu je z okna z gromkim glasom svetoval DIC D. J. Denis (ali DDJD), naj ocenjuje kar najbolj strogo.

Potem sta bila na vrsti petje in ples, prav takso eden od običajev DIC-a. Mlada perjad je tudi tu dokazala, da je vredna dicarskega načina življenja.

Ko so že vsi pomislili, da je konec in sta DDJD in DDJDZV (Zoran Veliki) nestrnno premetavala CD-je, se je naš starosta Murn spomnil še na kuharja. In ker je mož imel toliko "jaje", da je prišel na krst, so ga z jajci tudi krstili. V naše vrste je torej stopil tudi naš novi Cook boy-Bad boy. Izvrstno je dokazal, da je vreden svojega stanu. In tako je prav, saj naj bi bil kuhar drugi oče vseh nasdicarjev. Seveda ne brez matere Petelinove, ki nam je prinesla to srečo v DIC.

Za konec naj dodam še opozorilo vsem fazanom in ostali perjadi, da na novo pridobljene krstne liste vestno nosijo s seboj. Vedno se lahko pojavi kak nejevern Tomaž (velja tudi za vse ostale Tomaže iz DIC-a), ki bo to preverjal. In če ugotovi nespoštovanje F-zakona, se lahko pojavi ponovno puljenje peres.

* Pedagoška tema *

In še za šalo: " Fazan ne glej za prepelico,
navad se najprej držat žlico,
če je pa že taka muja-
prej poglej, kaj ti ponuja!

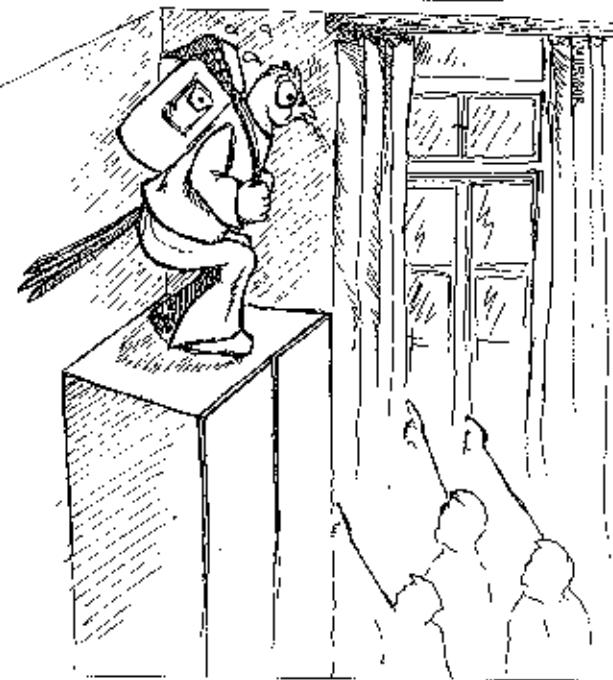
Za vas in za vso posjed je pisal mož brez rdeče rokavice oziroma plava naslada minulega dne.

Izidor Kopavnik, nekdanji fazan

Praksa na čmo: Različni pogledi in videnja istega dogodka

Sledi opis resničnega, sankcioniranega dogodka. Opisujejo ga udeleženci krsta - krstitev in krščenje. Krstitev so v primerjavi s krščenjem, ki so nanizali samo gola dejstva, zgnovornejši. To je po svoje scveda povsem razumljivo. "Pedikura" dogodka, zmanjševanje lastnega deleža v njem ipd. pa ni nujno zavestno sprevračanje dejstev. Jasno je namreč, da so krstitev drugače doživljali krst kot krščenci, ki so bili v negotovosti, saj niso poznali scenarija, niti niso mogli oceniti "stopnjo muhavosti" krstitev. Lahko bi celo dejali, da gre za "rašomonski" moment avtentičnih pričevanj, ko slehernik vidi isti dogodek, in še posrebej svojo vlogo v njem, drugače.

Branje opisov, iz katerih si poskuša bralec ustvariti sliko tistega, kar se je dejansko dogajalo, odkriva vso slojevitost vprašanja, ki ga obravnavamo.

"Fazan specialec" - Ilustracija: Igor Muršič

"Surfanje na Havajih" - Ilustracija: Igor Muršič

Opis dogodka: krščenci

PA: Morali smo pripovedovati pravljice in iskati našlo (vrtenje metle)

(ideje so bile od M. O., M. V. in M. R.).

RŠ: Zaprli so me v omaro, z vžigalico sem moral meriti sobo (ideje so bile skupne oz. ne ve natanko čigave).

BT: Zaprli so me med okna (ideja je bila od S.), odrigli sem moral "specialca" - streljati in skočiti s pograda, zaprli so me v omaro, enkrat sem bil v njej sam, enkrat v družbi z G. (omaro so posprejali), z vžigalico sem moral meriti sobo, imel sem odnos z blazino, enkrat sam, enkrat skupinsko (ideje sta poleg S. B. prispevala Še M. in S. K.).

TM: Zaprli so me v omaro, bil sem "specialec" - skok s pograda in streljanje sovražnikov, poročili so me z J., s salotejpom so nama zvezali roke; če se nisva smejal, sva dobila klofuto oz. obratno (klofute je delil M.), piti

* Pedagoška tema *

sem moral citronko, po vratu so mi nalepili salotejp in ga hitro odtrgali (strokovnjak za depilacijo je bil S.), moral sem zaplesati z Romanom.

Krstitelji: pogled 1

Dne 13.11.97 sem se zvečer okrog 11^h na hodniku pogovarjal z M. Izpred sobe 123 sva slišala čuden krik, ki je bil namenjen nama. Jaz sem šel proti njej, kjer se mi je T. B. smejal. Odpeljal sem ga proti svoji sobi. Za mano je prišel M.. Hoteli smo narediti nedolžen krst, da se malo nasmejemo. Nato so prišli še drugi trije iz sobe 123, z njimi so prišli še nekateri višji letniki in soba je bila polna. A. ni bil dležen krsta, ker je rekel, da ima astmo. Ostali so uprizarjali razne smešne situacije. Pri tem so se tudi oni sami smejali in niso kazali, da so prizadeti. Nohenega od njih nismo psihično, še manj pa fizično prizadeli. Sploh se nismo zavedali, da nas je zaneslo tako daleč. Zato mi je žal in se jem opravičujem. Vem, da sem kršil domski red, zato se še enkrat opravičujem.

S.K.

Pogled 2

Kot prvo mislim povedati, da ne bom omenjal nobenega imena, ker ostalih razen mojega sošolca sploh ne poznam. Ne vem niti kaj, kdaj in s kom se je kaj dogajalo, tako ne morem tudi potrditi tega, da je prišlo do kakšnih groženj z nožem, ker sem v sobo, v kateri se je izvajal krst, prišel kasneje. Vse, kar sem videl, je bil plcs z metlo, pa nekaj neumna pravljica oz. prav nedolžne stvari. Da sem vstopil v to sobo, ne vem povedati zakaj oz. sva z M., ko sem prišel do njega, odšla pogledat, kaj se dogaja, ker stvar, v kateri je udeleženo še enkrat toliko ljudi, kot naj bi jih bilo, ne poteka tako tiho. Sobo sem za nekaj časa zapustil (15 min.); ko sem se vrnil, so bili ljudje še vedno v sobi. Kasneje sem vprašal te, ki naj bi bili krščeni, kdaj imajo pouk. Imeli so ga zjutraj, torej sem na glas, poudarjam, da ne na tiho, predlagal, naj gredo spati; predlagal sem z besedami. Kakšna so bila dejanja drugih, ki jih je bilo mnogo, ne vem. Če se katera kolikraka izjava križa s katero od ostalih, bom z veseljem obrazložil. V svoj zagovor rečem le to, da bi vsakdo šel v sobo, kjer bi se drli; ob koncu je bila ura 1.

M. V.

Pogled 3

Dne 13. 11. 79. zvečer okrog 11. ure, sem bil udeležen kršitve domskega reda. Iz hodnika so prišli glasovi o krstu dijakov prvega letnika. V sobo 128 sem prišel po tistem, ko je v sobi že bil T.B. Po tistem, ko smo T. B. pustili pri miru, pri njegovem krstu nisem sodeloval, pa sta R. M. in V.M. pripeljala še tri. Po nekaj komičnih

situacijah nad temi tretni (P.A. smo izpustili, ker je astmatik) smo dva tudi poročili. Pri poroki sem sodeloval tudi jaz, s tem da sem juna v znak skupnega življenja z lepilnim trakom zlepil roke. Krst se je zaključil okrog pol enih zjutraj. Krst že v začetku ni bil mišljen kot nasilen, ampak da se le nasmejemo. Z nobenim od dijakov prvega letnika ni nihče na nikakršen način fizično obravnavaval, poleg tega pa so se dijaki sredi krsta tudi samemu sebi smejali. Vem in se zavedam, da to dejanje, v katerem sem bil udeležen, ni v skladu z etiko in moralo Dijaškega doma Ivana Cankarja.

G. P.

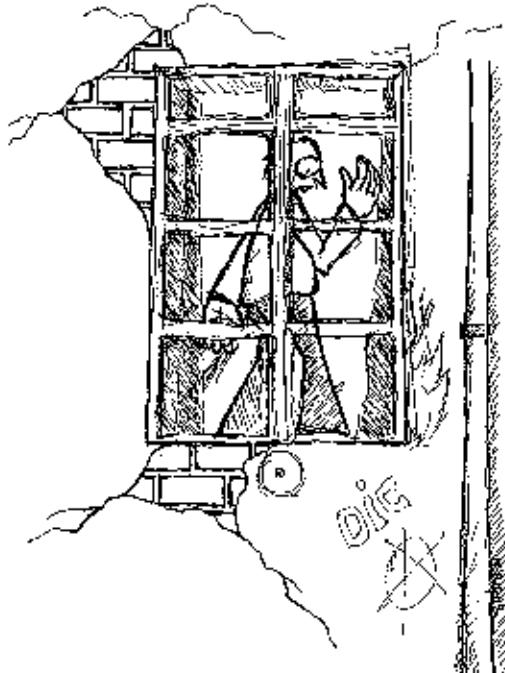
Pogled 4

Dne 13. 11. 97 zvečer sem gledal TV. Nato sta S. in M. v sobo pripeljala B. T. Razloga za to nisem vedel. Nato nam je prišel pominsek, da bi naredili majhen krst, ne v smislu, da bi komu naredili kaj hudega, ampak da bi se malo nasmejali. Pri tem niso niti dijaki 1. letnika, ki so bili udeleženi v krstu, kazali kakršne kolikrake prizadetosti.

Krst se je začel z B. in nadaljeval z ostalimi njegovimi sostenovalci iz sobe 123. Krstili pa seveda nisemo A., ker ima astmo.

29

"Pogled na Ljubljano s fazonske perspektive" Ilustracija: Igor Muršič

* Pedagoška tema *

Pri krstu sem bil udeležen tudi sam. Moja ideja je bila, da bi B. stopil med okno in da bi ga zaprli. To sem tudi storil, vendar takoj, ko sem videl, da to ne bo v redu, sem ga spustil. Sodeloval sem tudi pri drugih "procesib" krsta. Na lepem je bila soba polna in v njej je nastalo nekakšno vzdušje. Vse skupaj, kar naj bi na začetku izgledalo kot majhen krst, nič resnega, nas je seveda zaneslo.

Priznam, da sem pri vsem tem sodeloval in se pisno in tudi ustno opravičujem vsem, ki sem jih prisilil v to, saj nisem mislil storiti nobenemu nič žalega.

S. B.

Pogled 5

Vse skupaj se je začelo s stavo. M. O., M. ter G. smo bili v njihovi sobi ter se pogovarjali. Nato pa sva se z G. šla staviti za pivo, da si ne tupa, da ga porišem po obrazu s sajami. On je pristal, jaz pa sem izgubil stavo. Z G. gorjem sva nato šla v sobo 123, v kateri sem hotel pridobiti spoštovanje prvošolcev. Z G. sva zato uprizorila zgodbico, kako sem ga porisal. Nekaj sem si še izmislil zraven, da bi izpadel večji hrajer. G. pa je prikuševal. G. je nato odšel, jaz pa sem na hodniku srečal I. D. Odšla sva v sobo 123. V njej sem se hvalil z nožem (porudil mi ga je I.) ter se z njimi šalil. Nobenemu nisem grozil. Ko sem šel iz sobe, sem srečal S. Z njim sva se pogovarjala na hodniku. Iz sobe 123 pa sva slišala čuden živalski krik, ki sva ga razumela kot žalitev. Odšel sem v svojo sobo. V sobo je prišel M. V. Z njim sva odšla v sobo 128, v kateri je bil hrup. Jaz in M. V. sva odšla še po 3 njegove sostanovalec ter jih vključila v dogajanje. Tok dogodkov nas je zanesel, zato smo se šalili ter se jim stnejali, ko so pravili zgodbice o romanju mravlje ..., dva smo celo poročili...

Priznam, da sem delal neučnosti, ki jih danes ne bi storil. Pri krstu nisem opazil, da bi kateri udeleženc bil prestrašen, užaljen ali psihično, še manj pa fizično prizadet. Nihče ni bil psihično ali fizično mučen. Vsí, ki so bili krščeni, so se ob naših traparijah tudi smejali, zato sem hil pomirjen in nisem niti pomislil, da bi kdo lahko bil prizadet. Vsem, nad katerimi smo vršili krst, se v svojem imenu iskreno opravičujem, saj je bila vse to le šala. Vsakemu, ki meni, da sem se mu zameril ali me je narobe razumel, lahko izrečem ustno opravičilo. Zdi se mi, da je iz muhe zrasel slon. Upam, da mi boste容stili napakice, ki sem jih ohadoljen. Ob tem bi napisal samo še tole: "Mladost je norost, čez vodo skače, kjer je most!"

Hvala za razumevanje, v upanju na primerno razrešitev nastalih problemov vas lepo pozdravljam.

M. R.

"Krst" iz zgodovinske perspektive

Pedagoško temo zaključujemo z razmišljjanjem gospoda Petra Ovsca, priznanega kulturnega delavca, danes v pokoju, ki se je prijazno odzval našemu povabilu, da našo temo dopolni z "zgodovinskimi" pričevanjem.

Prispevek g. Ovsca je nastal v obliki (pisnega) intervjuja tik pred zaključkom redakcije. Ideja za intervju se je porodila čisto na koncu tako, da ni mogel vplivati na razmišljjanja, ki so mu predhodila. Po svoje gre za srečno naključje, saj to omogoča - tako nam avtorjem teksta kot tudi bralcem - možnost presoje, ali pričevanje g. Ovsca pritrjuje ali nasprotuje določenim izvodnim hipotezam in izvajanjem v tekstu.

Gospod Ovesec je v domu bival v prelomnem obdobju te ustanove: najprej kot marijaničnik, v domu je preživel vojno obdobje ter potem tudi prva leta po vojni.

Preden odgovorim na zastavljena vprašanja, naj povem:

V internatskem (domskem, zavodskem) življenju nekdanjega Marijaniča nisem nikoli slišal besed, ki jih slišimo in pišemo danes: "krst fezanov" mi je popolnoma tuj izraz, tudi "iniciacije" nismo uporabljali, tudi "krsta" ne.

Pojem "vzgojitelj" sem prvič slišal šele proti koncu leta 1946. Osnovnošolci smo poznali samo izraz "sестra", gimnaziji pa "prefekt" (praefectus - predstojnik, načelnik, vzgojitelj).

Če se vračamo v nekdanji čas, je treba pomisliti na tole: osnovna šola je trajala osem let samo na podeželju, in še to ne povsod. Sicer pa se je osnovna šola zaključila s četrtnim oz. petim razredom. V peti razred so ponavadi hodili tisti, ki so bili premiadi, da bi že vstopili v srednjo šolo, ali pa tisti, ki so odhajali v uk ali takratno meščansko šolo,

Po osnovni šoli smo vstopali v srednjo šolo, za kar smo morali opraviti sprejemni izpit. Gimnazija (torej srednja šola) je bila že izbirna šola in se je delila na nižjo in višjo gimnazijo. Tako so se učenci imenovali prvošolci, drugošolci, tretješolci...osmošolci. Danes te izraze uporabljamo za učence osnovne šole.

Osnovnošolci smo takrat imeli samo razredni pouk! Učence osnovnošolce so marijaniški dijaki slabšalno imenovali "klasarji". V Marijaniču je bilo takole: kdor je bil prej v tem zavodu že "klasar", je z vstopom v gimnazijo že nekaj veljal in ni nad njim nihče uveljavljal svoje moči ali kakršnegakoli krščevalnega obreda.

Sporinjam pa se, da so oktobra leta 1943 dijaki drugega in tretjega razreda pripravili vsesplošen lov na prvošolcke. Takrat sem tudi zvedel, da mene ne hodo lovili, ker sem že bil klasar in sem pri tistih starejših že užival ugled. Toplega oktobrskega večera so polovili po dvorišču prvošolcke. Z divjimi bojnimi krikli so jih ob-

Peter Ousek, nekdaj učil gojenec Marijanščica in DIC-a

kolili in zaprli na kegljišče, ki je bilo ob nunskem zidu na koncu parka. Potem so vsakega posebej odpeljali v park, kjer so stale vkopane mize in klopi. "Žrtev" so položili na trebuh na mizo in mu jih z ravnili in trikotniki ob "grožnjah", kako mora biti priden in kako jih mora spoštovati, nekaj naložili po zadnji plati. Tudi s kakšnim šestilom so koga zbolditi. Temu obredu so rekli, "da so jih dali na ponk". Vsa ta divja igra se je odvijala v mraku še pred večerjo. Ob devetnajstih urah, ko je pozvonilo za večerjo, je bilo vsega konec. Kdor je junasko prenesel torturo "na ponku", je postal enakovreden član dijaške skupnosti. O tem se kasneje sploh ni govorilo. Tisti pa, ki so se temu "na ponk" kakorkoli izognili ali ušli, so bili prezirani tja do božiča in še čez. Dostikrat je kdo rekel: "Ah, ta je pa reva, saj še na ponk ni šel". (SSKJ, str. 815: ponk in ponk žarg. delovna miza, zlasti mizarska.)

Vse te sprejemne igre so se odvijale v mraku. Ob petih popoldanu smo praviloma morali zapustiti učilnice in do večerje smo bili prosti. Jeseni se ni dalo kaj posbnega početi zunaj, saj je bila kmalu tema. V parku za dvoriščem je bilo kar grozljivo temno. Tam, kjer danes stoji trgovska šola, so bile potke, skrivnostna grmovja, smreke in listavci, celo nekaj eksotičnega dreva. Podnevi je bilo prijetno v tistih senci, na jesen pa zelo primerno za igranje "ravbarjev in žandarjev".

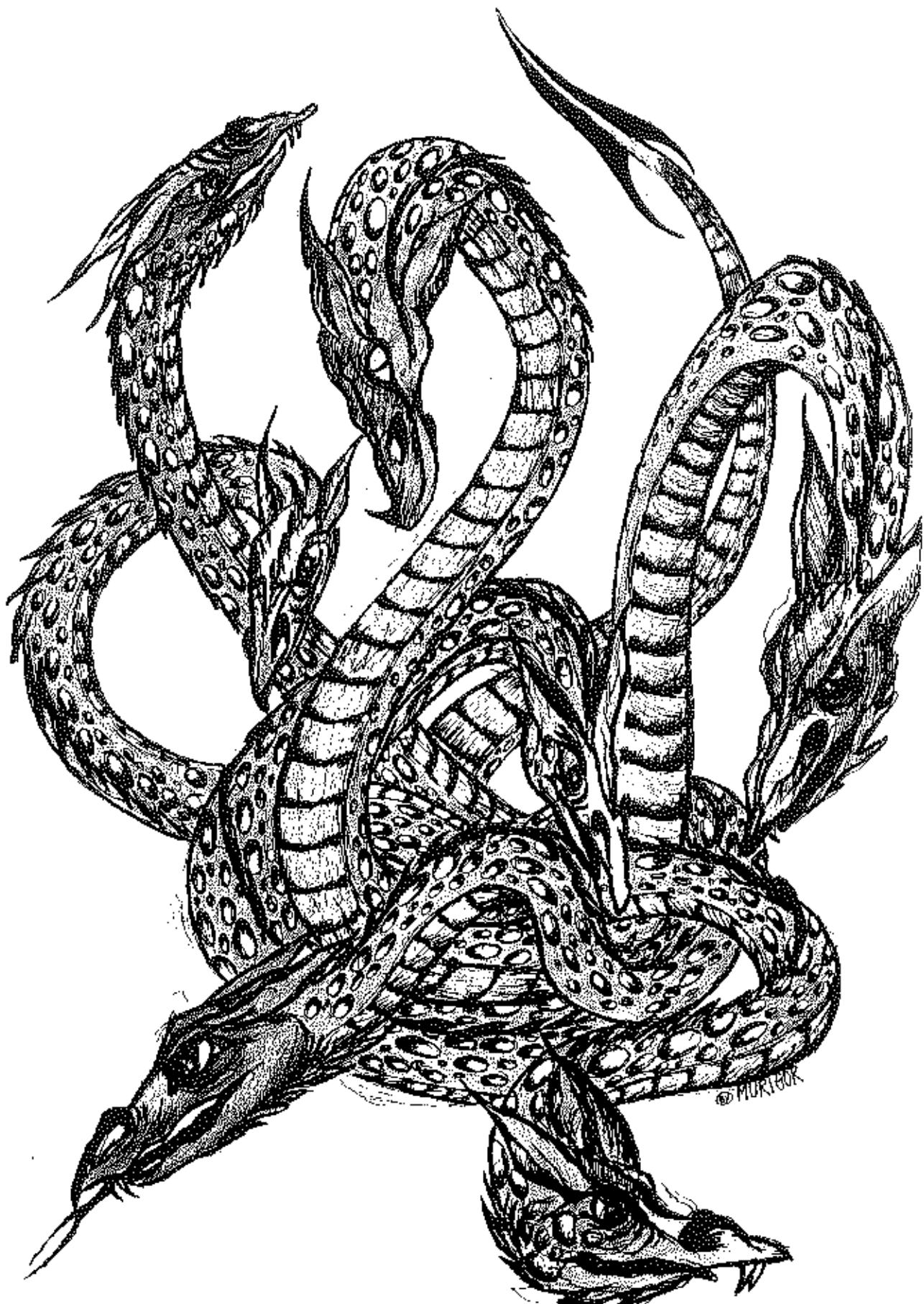
O teh torturah "na ponk" se ni govorilo. Tudi prefektov v tem času ni bilo med nami. Vzgojitelje smo spet zagledali pri večerji in pri večerni študijski uri, ki je trajala do enaindvajsetih. Dan se je končal ob enaindvajsetih z obveznim rožnim vencem, ki ga pa nismo prav nič zbrano molili, saj smo bili neskončno zaspani... in še zelo zaspani smo se morali zbuditi oh šestih zjutraj.

Obrednih sprejemanj v zavodsko skupnost po tem ni

bilo več. Vojna je bila premočno tudi v naših otroških kosteh. Po vojni ni bilo nikakršnih sprejemanj s kakršnimi mikoli ceremoniali. Spominjam pa se, da so starejši zlasti novim prišlekom vedno kakšno zgodili. Dolgo obdobje je bilo na sporedru znamenito "miniranje postelj".

Postelje smo "minirali" samo tistim, ki se niso hoteli ali znali vključiti v domsko skupnost. Če se je kdo malo bolj domišljavo obnašal (češ, jaz sem pa nekaj več), je že bil obsojen na "miniranje". Postelje smo tako umetno priredili, da je po nekaj minutah prijetnega večernega počitka zagrmelo, seveda ob glasnem jamraju in preklinjanju "miniranca" in hurovskem smehu vseh drugih tridesetih v spalnici. Takrat pa je dostikrat tudi prišel vzgojitelj, in ker smo ga pričakovali, ga je čakala konzerva z vodo, specialno pritrjena na vrata, in dobil je mrzel obkladek. Priznati moram, da je to tudi "miniranca" pomirilo in z nedolžnim obrazi smo "harabe" zaspali.

Spráševal sem svoje zavodske sotovariše, ampak tisti, ki so živi, ne vedo o krstnih obredih prav nič. Pa res ne verjam, ali ne vedo ali pa v sebi še vedno nosijo to skrivnost kot nedotakljivo, prepovedano... Iz tistega časa se še spominjam zapovedi: To je tabu!

Sedemglavi zmaj Zgodbe iz DIC-a o DIC-u

Pozitiv je že drugič zapored objavil natečaj za ("žanrsko") naj zgodbo in tudi ta se nanaša na naše dicarsko "vsemirje". Natečaj pod naslovom "Biti dicar je lepo, ni pa lahko" je narekoval dobršno mero narcisoidnosti. Šlo je za "naklepno dejanje", saj nam subtilnost in tenkočutnost dicarskih peres omogočata (v)pogled v življenje DIC-a.

Ta je lahko zanimiv tako za zunanjega bralca kakor tudi za nas dicarje same. Ena od pomembnejših ambicij razpisa je namreč bila: iz zgodb sestaviti mozaično ogledalo, v katerem bi se dicarji in DIC lažje prepoznali. Da ne bo pomote: ni šlo za iskanje identitete, ki bi pomagala dicarjem izoblikovati image in samozavest (mimogrede: "DIC je center veselja in dicarji so najlepši in najpametnejši primerki, ki so v dosedanji evoluciji teptali oblike planeta"), temveč bolj za to, da bi ujeli sedanji dicarski trenutek. Kaj pesti, vzncimirja, vznevoljuje in navdušuje današnjega dicarja? Gre za bistvena vprašanja, kar po teoriji preslikave iz majnega v veliko, kot mikrokozmični trenutek razsvetljenja, lahko koristi tudi človeštvu vobče. Hauk!

Toliko o razpisanim natečaju.

Kaj pa odzivnost?

Dejstvo je, da je zgodbo začelo pisati manj ljudi, kot se jo je namenilo, da jo je končalo manj, kot začelo, in da si jo je upalo oddati manj ljudi, kot jih jo je napisalo. Navedeno prav tako, samo po sebi, predstavlja povratno informacijo, ki jo v "samoogledovanju" (samorefleksiji) velja upoštevati.

Vendarle (kajti in ampak): prispeло je sedmico zgodb, ki so si prislužile objavo, torej čist, da zagledajo luč sveta in da svet ugleda njih.

Avtorjem in njihovim delom torej gre vsa pohvala, saj so izkazali pogum in umetnost, ki krasi samo največje med nami.

In rezultati?

Komisija se je tudi to pot našla v zadregi. Omenili smo pogum piscev in kvaliteto zgodb ter prišli do spoznanja, da te dejansko odražajo neko skupno podobo. Naunen in osnovni cilj natečaja je s tem dosežen. Ali je rangiranje zgodb potem neizogibno potrebno? Končni sklep komisije je bil, da ne. Ta se je odločila, da jih brcem ponudi kot celoto, za pisce zgodb pa je odločitev naslednja: skupni fond 21000 SIT se razdeli na sedem delov, kar znese 3000 SIT po glavi.

Čestitamo!

Ocena - kritika

I.

Zmaj sedemglavi
zver sedmih obrazov
- bruhna svoj žolč
zmag in porazov.

II.

Vse ljubezni velike
vse čare omike
- slo v besedo ovito
razkrije prikrito.

III.

Med joški in vložki
med jajcem in zajcem
med ognjem in strelo
med orgazmom v pepelu.

IV.

So kave so trave
so kamnov maliki
- prelestne device
strastne resnice.

V.

Monstrumu pa more
sedemkrat more
mir dušni kalijo
spanec kratijo.

VI.

Mar more mižati
mar more sploh spati
ognjeni mu drob
bruhne čez rob:

VII.

Salva ognjena
moč potešena
- ogledalo veliko
ne kazi več s sliko!

Dragon

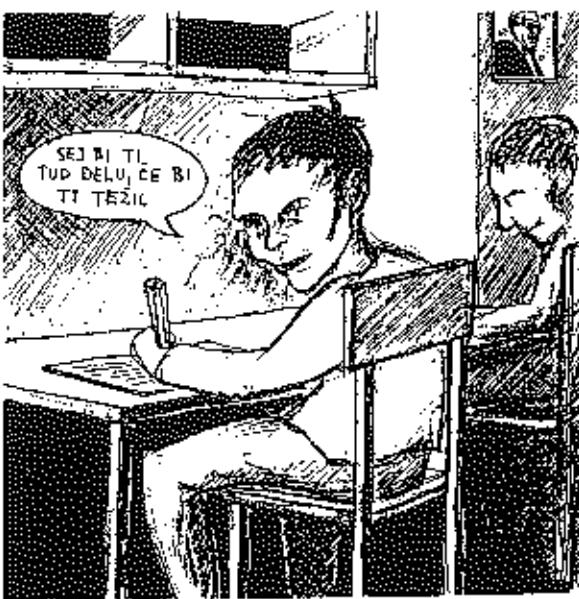
TRPLJENJE JANEZA K. (Scenarij kot zgodba)

Prvi del: Pislarija

Soba treh fazanov ob 23. uri zvečer (opazujemo skozi okno v sobo). Dva sedita za mizo in nekaj prepisujeta, tretji pa sedi na postelji. Scena je brez zvoka, slišijo se le črički in pa šelestjenje listja. To traja približno trideset sekund, nato se prične glasba (Trip Hop), črički pa se počasi tišajo. Ko se čričkov ne sliši več, se prične dialog (po približno 30 sekundah). Dialog se prične kakšno minuto po začetku filma, začne pa ga brezposelnji fazar.

Sledi kratek premor. Četrtošolec si ogleduje zvezke, enega fazana udari za bučo ter malo povzdigne glas.

34

Medtem, ko se naši trije fazani veselo smejo, se odprejo vrata, na vratih pa se pokaže glava pijanega četrtošolca. Smej se konča. Fazani preplašeno pogledajo proti četrtošolcu, nato pa pridna fazana hitro nadaljujeta z pisanjem. Dialog nadaljuje četrtošolec.

Četrtošolec: "Dej ti mal lepš piš! Ne bom jst takega zmagzka oddajal."

Prvi pridni (ves posran komaj izdihne): "Ja bom."

Četrtošolec (prvemu): "Kr na nov nared."

Prvi pridni (posrano): "Ja bom."

Četrtošolec ves ponosen na svojo avtoriteto, se pijano obrne proti brezdelnemu in ga grdo gleda ter mu pravi.

Četrtošolec: "Ka pa ti budiš, nimam nč pametnejšega dela?"

Brezposlni (posrano): "Ja...., jst sm...mis..."

Četrtošolec (ga prekine): "A si žeparedo nalogu?"

Brezposezen: "Je danes nisun mel."

Četrtošolec zgrabi brezdelnega za ovratnik in ga odvleče za sabo. Medtem mu še pravi.

Četrtošolec: "Jo boš kr hiter dobu."

Odpri vrata in odvleče brezdelneža iz sobe in zaločutne v vrati. Pridna še nekaj časa opazujemo (15 sekund), kako pišeta. Teh 15 sekund je brez glasbe. Slišijo se samo črički in šelestenje listja.

Drugi del: Prehod

Kamera se iz zunanjosti strani začne premikati proti sobi, v kateri je žur. Med premikanjem gremo še mimo dveh oken. Skozi drugo okno vidimo nekoga v pižami, ravno ko potegne roletto. Čez nekaj časa (10 sekund) pa ugasne luč, se pravi, odpravlja se spat. Kamera ves čas potuje. Med potovanjem mimo tretjega okna vidimo dijaka, ki bere knjige in ima walkmana na ušesih. Pri četrttem oknu se kamera ustavi. Tukaj opazimo brezdelneža zaprtega in sedečega na okenski polici. V sobi so širje četrtošolci. Žurirajo! Med potovanjem s prvega na četrtlo okno, se počasi jača ton glasbe, ki prihaja z žurke. Maksimum dosežč, ko se kamera ustavi pri četrttem oknu. Med tem potovanjem kamere se lahko izpiše naslov in podatki o filmu režija, scenariju, kdo igra, sponzorji,... bla, bla!

Tretji del: Žurka

Kamera snema v sobi. Igra glasna rock glasba. Dva četrtošolca sedita na postelji, dva pa na stolih. Na mizi se dobro vidi pijača (merlot in coca cola), cigarete, velike rizle, paketek stuffa in nekaj polnih plastičnih kozarcev. V sobi je poltema. Četrtošolci se sproščeno menijo o pizdarijah,...

Prvi: "Ej, sm zadnjič enega ponija spizdo."

Tretji (se nasmehe): "In? Js sm jih že miljon."

Prvi: "Ma ja, sam posluš do konca. Pa se pelem z njim domov iz kluba, pa se mi guna prepikne. Pa še neki

cajta šumam s prazno gumo, pa me je pa razfukal, pa sm ga tam z enga nadvoza dol na cesto lukno. Pa se je gih marica mím pipelala, pa sm ga tučno pred marico kipno."

Ostali trije (se smejejo): "Fora ej. In ka je blu pol?"

Prvi: "Marica se je ustavila, jš pa sem začel bežat. Pizzda, za mano pa trije packi. Komši sem jim spizdo. Ej, laufo sm ko Kipketer." ...kratek premor.

Prvi: "Kje so se gih tam najdl ob pol štirih. Packi hebavti."

Vsi: "Ha, ha ,ha..."

Medtem ko četrtošolci pijejo se vsake toliko časa sliši brezdelnež z okenske police, kako vpije.

Brezdelnež: "Spuste me not!"

Drugi: "Jst sm si pa od kolega sposodo enga norga ponija,... tud ukradenga. Full je bil dober. Oranžen, na tri prestave, pa še rener je bil."

Četrti: "U pizda. Tak si povedal, kot da bi bil najmanj ferrari, ne pa bicikl,...ha,ha,ha,"(pri smehu mu pomagajo še ostali).

Treći (četrtemu): "Dej natoč še mal bambusa... Pa enga slikš."

Četrti: "Ok. Natoči pijačo in začne rolat.

Drugi: "Pa ti grem jš na kosilo, pa gonim ko budata..."

V tistem trenutku nekdo potrka na vrata. Za trenutek vsi ohmelknejo, nato pa prvi vpraša.

Prvi: "Kdo je?" Z druge strani pa se oglasti vzgojitelj. Vzgojitelj: "Vzgojitelj."

Četrti hitro začne pospravljat, drugi skoči do okna in zagrozi brezdelnemu.

Drugi: "Da si mi zdele čist tih, če ne ti bom gobec razsul."

Nato drugi potegne zaveso dol ter se nasloni na okensko police, tretji se mu pridruži tako, da vzgojitelj ne bi mogel do okna, medtem je četrti pospravil, prvi odpre vrata.

Vzgojitelj (nečevoljno): "Kaj se tukaj dogaja? A še ne spite?"

Prvi: "Eh ne. Se mal o šoli menmo pa to."

Vzgojitelj (rablo nasmejan): "Ja po moje tudi...in to celo vneto."

Vsi: "Ha, ha, ha,..."

Vzgojitelj: "Štiri leta smo že skupaj.... poznam vas kot svoj žep." Prvi: "Štiri lepa leta...mi smo tud veseli, ko vidimo, da nas mate tko radi." Četrtošolci se hinavsko smejejo.

Vzgojitelj: "Kje imate tistega, ki se ves čas dere. Spuste me?"

Drugi: "Tle ni nobenga. Sami smo."

Vzgojitelj (nezaupljivo gleda proti oknu): "Da ni mogoče v ... e v omari?" in pogleda v omaro. Ko ugotovi, da se je malo osmešil, se obrne in odide, še prej pa pravi.

Vzgojitelj: "Da ne bi kakega žura imeli danes... Pa lahko noč."

Vsi se oddahnejo, ko vzgojitelj odide iz sobe. Nato prvi stopi do vrat in jih zaledne, postavi vse nazaj, kot je bilo, in privlečejo brezdelneža v sobo.

Prvi: "Tule se lepo used, ko boš neki nalog dobu." Odpre predal in potegne dva zvezka ter svinčnik in kulico iz predala.

Prvi: "Maš boš prepisoval....Juter do pol sedmih, da je cel zvezek prepisan in da je pr men ...Jasno!"

Brezdelnež (posrano): "Jasno." Vstane in hoče oditi, pa ga prime drugi in pravi.

Drugi: "Kam pa kam?"

Drugi: "Used se. Prvo boš še mal z nami nazdravo, da ne boš pol govoril, kako smo negostoljubni."

Tretji: "Ja, ja. In to ne boš kr tko brez veze nazdravijo, ampak z vsakim posebej. Heh."

Brezdelnež: "Js ne pijem."

Četrти: "He, he, he....Vse je enkrat prvič," nalije mu bambus ter mu nazdravi.

Četrти: "Na eks...Na zdravje."

Četrti mu spet nalije bambus, toda tolkrat brezdelnež nazdravi s tretjim, nato z drugim in tako naprej nekaj krogov. Vsi pijejo na eks. Nato četrти vzame joint in pravi.

Četrти: "Zdej bomo pa še necki zbalkal."

Vsi (veselo in srečno): "To deli." Podajajo si joint v krogu, brezdelnež potegne nekaj dímov, pograbi zvezke, kuli in svinčnik ter odklene vrata in odleti iz sobe. Četrtošolci se smejojo.

Prvi: "Zdele pa adijo." Smejijo se še naprej.

Kamera zdrvi iz sobe in ujame brezdelneža na hodniku. Snema ga v noge (pod kolénom), le ta hitreje hodi in se pijano prestopa, namenjen je v kopalnico. Mora bruhat.

Četrti del: Kopalnica

(glasba: predlagam kakšen drum n bass ali jungle)

Brezdelnež udleti v WC in zapre vrata. Kamera ga nato opazuje od zgoraj, on pa bruha. Zvezki in pisala so ob WC školjki. Ko se zbruha, spusti vodo, pobere stvari s tal ter gre iz WC-ja. Sedaj je v kopalnici. Pijano stopi do ogledala in se ogleduje ter vzdihuje (oooooo, aaaaaa,...). Nato hoče ven iz kopalnice, toda pri vratih se naglo obrne in steče nazaj v WC. Kamera ujame tisti prizor kot prvič. Brezdelnež bruha. Zvezki so poleg školjke...Kamera nad njim. Ko se zbruha, spusti vodo, pokrije pokrov školjke,

se usede nanj, pograbi stvari s tal in začne prepisovati zvezke. Ko konča, zapre zvezek in zaspri na WC-ju. Lahko bi ga posneli iz več različnih kotov in potem zmontirali tak zadet del. Prebudi ga hrup v kopalnici. Ura je 6 zjutraj, dijaki se budijo za v šolo. Vstane, odklene in stopi iz WC-ja. V kopalnici sta dva tretjošolca, eden je tisti, ki ga opazimo v prehodu (v tretjem očnu posluša walkman in bere knjigo). Opazi brezdelnega in se zlahko smeje.

Prvi: "Lejga fazana."

Drugi: "Mater je slrokau, ga je treba mal zrihtat, da bo lahk šel v šolo."

Brezdelnež je tiho. Drugi zgrabi brezdelneža, prvi pa zgrabi zvezke, malo pokuka v njih, in ko vidi, da se od četrtošolca, jih lepo položi na tla. Nato še on zgrabi brezdelneža in ga skupaj z drugim odvlečeta v tuš kabino, kjer ga stuširata. Ko ga dodata načita, ga pustita tam in odideta. Brezdelnež se zvleče ven iz tuš kabine in sam pri sebi zamiri.

Brezdelnež: "Pizda!" Malo se ogleduje, nato pa še deda: "Prasca."

Pobere zvezke in odide ves moker iz kopalnice.

Peti del: Zaključek

Prva soba, gledano skoz okno. Dva fazana se pogovarjata in poslušata muziko (dance), brezdelnež pa leži in poskuša zaspati. Na vratih se spet pokaže četrtošolec iz prvega dela. Prinesel je nove naloge. Spotorna še pohvali fazane.

Četrtošolec: "Dobr ste opravlj, kr tko naprej, pa boste vsi pridni učenci." Četrtošolec odide, pridna fazana se hitro lotita dela, brezdelnež pa pametuje. Brezdelnež: "Sej bom jst tud v četrtega pršu. Se bom potruđo...Po bom pa vidl." Pridna (skupaj): "Ha, ha..."

Cel zaključek je sneman od zunaj, kamera na koncu odzumira in tako je konec filma. Lahko dodamo še black out, vendar ni nujen.

Tomaž Milač

Kdor ni z nami,
je za nami.

BITI DICAR JE LEO, NI PA LAJKO

Ja, ja. Včasih je bilo pred DIC-em kamenje in takrat so urejevali dvorišče. Stavba je ostala ista, ona diha z nami - dicarji. Položili so asfalt, postavili nekaj klopc in zasijal je štirikotnik z zeleno travico. Pozimi iz njega nečemo snežene kepe v stavbo in okna, pa tudi v sobe. Spomladi iz njega nabijamo žogo in takrat zakriči tudi kakšna šipa. Jeseni pa gledamo starega moža (glej naslovnico Pozitiva št. 1) kako grabi listje z njega.

Marsikatero jutro se jezni zbudimo. Pred vhodom ropoče star trabant. Ta je od moža, ki v kleti peče burek. Dober je. Nekoč je pred vhodom stal najhen tovornjak. Nek Štajerc je pripeljal pralni prašek in naju z Breznikarjem prosil, da mu pomagava pri razlovarjanju. Bila sva več kot uslužna, vendar mož ni pokazal kakšne posebne hvale. Ostal je v kleti s pivom v roki. Midva pa sva mu tačas prestavila tovornjak. To je bil najin prosim.

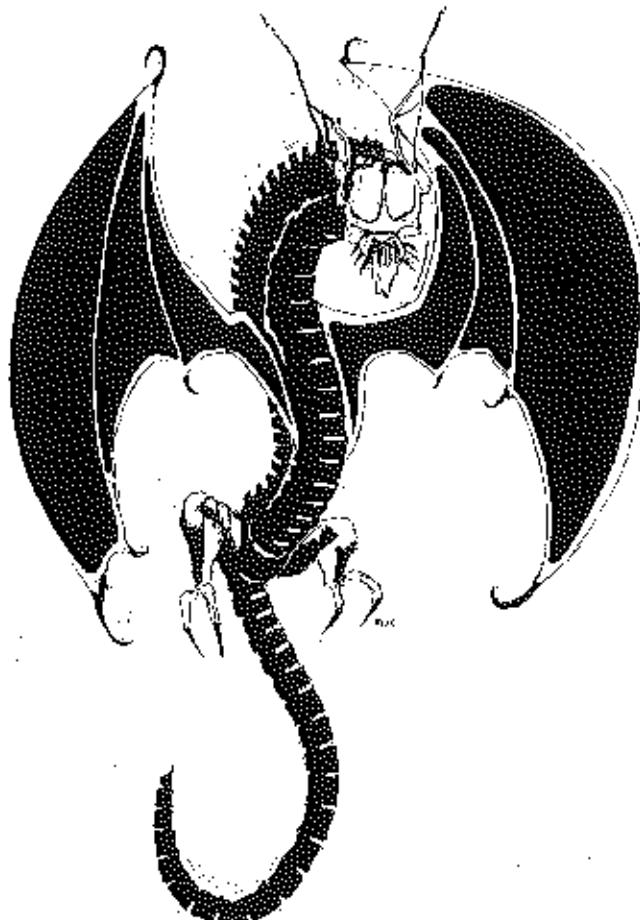
S kuharicami sem se vedno dobro razumel. Enkrat sem vzel cel pladenj pice, zadovoljni smo jedli. Bile so alere s pomarančami (takrat sem dobil ukor) pa s bladnimi večerjami, hrenovkami, jogurti, bananami, viki kremo,... Kubinja mi je zelo všeč. Všeč mi je bila Jerneja. Za njo sem bil nekaj mesecev vse zaprl, preveč radoživ pubertetnik. Potem sva se razšla. Zdaj pa mi je všeč Nadja. To je deckle srednje postave, ki ima pozimi na sehi rumeno puhekovo, po poklicu je umetnik, drugače pa hoče postati (tega ne smem povedati) in je zelo dobrega srca. DIC naju je usodno povezal. Na DIC sva oba navezana. Navezal sem se na sobo 230, v kateri zdaj živim. Na to sem čakal štiri leta. Zdaj brezmejno uživam ob dveh pogradih, dveh mizah, dveh omarah in treh ljudeh. Ljudi v DIC-u je veliko, zato so verjetno široki hodniki in široke stopnice. Tam na začetku hodnika je stranišče, prijetno počivališče, oddelek za olajšanje potreb. Malo naprej, na drugi strani je kopalcica z ogledali nesrečnih mozoljavih obrazov. Bidej, polni vsega, to je zobne paste, vsch vrst dlak, špagetov, čajnih filterov, čikov, smrklov in krvi. Nekoč smo se špricali z vodo, rezultat je bila poplava na hodniku. Ker je Brane (naš nočni) zaspal, ni bil nihče nič kriv. Ubogi Branet! To je človek rdečih lic in okroglega trebuha. Ob večerni uri se ponavadi šeta gor in dol po hodniku, s kablom v roki, nič hudega sluteč. Vsak ima svoj križ, tako pač je. Nam je težje kot Branetu. Branetu je težje kot nam, Branetu je težje z nami in nam je lažje z Branetom pa spet lako tebi Brane. Vsekakor so me nekateri ljudje v DIC-u naučili, da je življenje več kot samo prenašanje kabla. Navdušili so me za sodelovanje pri časopisu (hvala Drago), za odrske luči (hvala Eriku), za sodelovanje pri radiu (hvala Zoran), pa še za marsikaj drugega. Včasih je bil v DIC-u vzgojitev Držaj. Ta se je domislil hoksarskega tekmovanja. Škoda zunanj in njegov nos. Nekaj smeha pa je vendarle bilo. Enkrat je bilo veliko navdušenje smeha v starem Gleju. Breznikar je

"udaril" striptiz. Jaz se še nikoli nisem slačil pred mnogočo obločenih, pa tudi pred mnogočo golih se nisem nikoli oblačil. Škoda!

Kakor koli že, stara stavba še vedno diha z nami in štirikotnik trave bo še marsikaj doživel (morda še kak krst). Pred tem je bila tam zemlja s peskom na kupih. Na enem izmed teh kupov se je Šejk igral s svojim bratcem. To je bil lep trenutek dneva in danes lep spomin. Spominjam se Andreja, ki je igral bas kitaro in zelo dobro risal. Jerneja mu je strla srce. Zdaj je že boljše. Pogrešam ga. Tudi Staneta iz Podgrada pogrešam. Koliko gostiln sva obhodila in koliko pogovorov obrnila. Danes smo jaz pa Breznikar in moja Nadja star znak, ki ga stavba še ni prežvečila. Stavba mora dihati in ljudje morajo pribajati, ljudje moramo odhajati in živeti naprej. Vendar bogateši za še eno izkušnjo in polno spominov na fista - ta divja leta.

Kako norimo, kako dihamo, ne dihajmo, pustimo, da obstane, ljubimo in držimo skupaj. naj nam bo še lepše. V DIC-u bo lepo in nam še lažje. In DIC bo lahko lep. Stavba bo lahketnejše zadihala (samo. za boga, ne kadite toliko pred vhodom!).

Izidor Kopavnik - Iz

Ilustracija: Erik Mavrič

C'EST LA VIE

Novo jutro, nov dan in seveda kot vedno posran... Vprašam se, kje se konča naša trnova pot... Ma jebela, kaka baba je bla pa tista bejba... jajca ti okrog vrti še, preden jo pogledaš...

Milavec.. Milavec!!! Ja prosim, kuga pa je? Ti bom dala "Kuga pa je..." odgovori na vprašanje! Kakšnu vprašanje... Sašo to ho ema. Iz mene se ne boš norčeval...

No in takoj iz dueva v dan. Premišljjam o vseh mogočih stvareh. O tem, kam se giblje življenje, kateru punca ima boljšejoške, ali me je tista brunetka sploh počekirala ali ja, ali so se razmere pri Arabcih kej porililate, ali je špil, ki ga je prinesel Pero, dober ali boljši, a man dost dnarja za pir in tako naprej o stvareh, ki so bistvenega pomena za normalen osebni razvoj povprečnega oziruma bolje nadpovprečno razvitega zafrustriranega paglavca...

OPOMBA!!!! Tu že sama beseda pove in izraža moj gromozamski IQ; kar poglejte gospa Šule...

Kdo ali kaj? Paglavec. Koga ali česa? Paglavca? Pa glavca ...ja ta Sašo je pa res glavea!

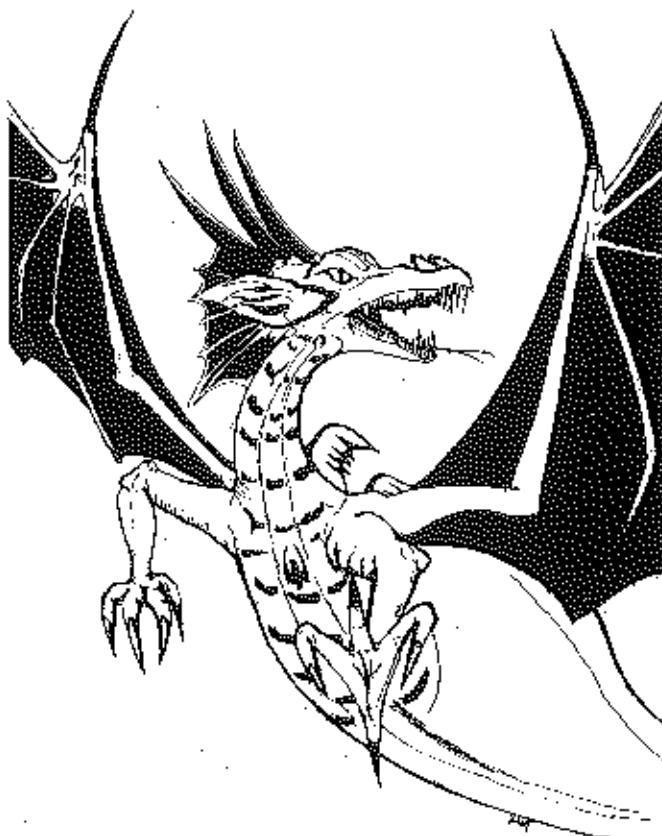
Naš predragi nadrejeni kader pa nas muči z vsemi mogočimi za njih pomembnimi zadavami, ki pa za nas mlajše seveda nimajo bistvenega pomena. Vse bolj se mi zdi, da nam le vračajo milo za deterdžent, saj so še vedno polni frustracij iz svoje prav tako zažljane mladosti. No, saj higiena mora bit.

In sedaj, komu zvoni? Tebi zvoni, ne meni zvoni...Ja, mater, odmor!!!

Pridem ven, zajamem počna pljuča ogljikovega monoksida, ki se čudovito ujema z nikotinom s prikušom katrana, začinjenim s slastno aromo žveplovega dioksida iz prečudovitega ljubljanskega ozračja. Pogledam okrog... povsod in na vse strani se mi odpira čudovit razgled na mavrično sive in z nepopisnim betonom okrašene stavitev sodobne civilizacije, ki ji lahko mimo rečemo škatlasta... Kar poglejte okrog, predragi predalčkarji... Škatla pri škatli na škatli ali škatli... Yes!!! Škatlasta revolucija... Nehote oziroma v neizbežni nuji in potrebi mi oči zdrsnijo na prečudno skulpturo... Ja, bela dona di kvanta mili sladoledi sa kremoni da se rodi i de dječi mili ljeti da pri men ostane.&%**?"!#\$!!!! Kuga pa je to????? Aja, sem skorajda pozabil, da obstajajo tudi drevesa Drevesa. To me spominja na dom... Blizu in vseeno tako daleč od naše škatlaste revolucije. Kraj, kjer imajo hiše še vedno dušo, kjer ti pogleda na modro sinjino neba ne zakrivajo oblaki dima in v nebo kipeče stolpnice...

Kraj, kjer slišiš tudi pozdrave iz sreca, kjer je deklica še vedno deklica in zrak je enako kisik... Pa veselo v prihodnosti...

Kot odinev mi prihajajo v ušesa besede starejših "DA, to je za naše otroke, za njih boljši svet... JAZ pa pravim: "Lepa hvala! Tako lepo obogatenega ga lahko vzamete nazaj." In spet me zdrami zvonec, ki neizmerno

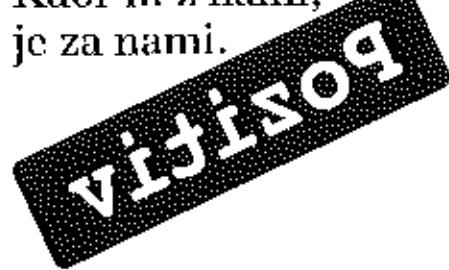
Ilustracija: Alej Tutta

kliče: "Pridi, podari mi svojo mladost..."

In potem spet kot ura v teku se vrstijo vsem nam že dobro znani dogodki, se vrstijo enice in dvojke, graje in pa bežna misel na tiste prelepjejoške.

Sašo Milavec

Kdor ni z nami,
je za nami.

KDO VISI V K - 18

V DIC-u je divan
Na divanu Ivan!
Kdaj bo malica,
kdaj bo plača,
le kaj, le kje
se sploh še splača?

SKODELICA DICARSKEGA KOFETA

40
Kar nenadoma sem si zaželel skodelico kave! Le kje jo je moč dobiti? Mama Francka, kje si zdaj? Lahko tudi brez ruma! "Ampak Ivan, ali ti sploh veš, zakaj imas v glavo zabit žebelj? Se mi kar dozdeva, da bi rad dobil od mene denar za frizerja. Ne hoš šel, saj vem, da bi mu rad skrhal edine še uporabne škarje! In sploh ne vem, le kaj imata med schoj, so morda babnice, ali pa gre morda za kakršnekoli alkoholščine... Monda nisi užival mamil, strele božje, Bog varuj nesrečo!"

Ljuba mama, zlata mama, brez kave mi živeti ni, to ti dobro veš, odyisen sem od kave in tvoje žepnine, ki pa naj bi je bilo več. Le kako naj sploh preživim to kužno obdobje literarnega mrtvila. Daj mi tolarčke, vzel bi tudi marke, le zakaj naj dajem nazaj? In sploh, saj sem genitalec (genitalec)! Le kako naj ti kupim Natren ali kaj podobnega? Ali bi pa morda Vibroser, nesseser in negaseri. Ali bo kaj že enkrat s to kavo ali pač se nič udejanilo ne bode! Kdo ga serje? Ne seri!

Potrebuješ samo šverc kuhalnik (kuhar za poznavalce) in elektrik! Kuhaj, lačen ne bodi! Misel mi ne gre iz glave. Le zakaj me mati ne marajo, saj so me oni sami spravili na podstrešje, kjer naj bi se bil obesil, najprimernejše takole, proti večeru... Nič ne bo, če smo zrihtali frizerja, bono pa še koga. Vse za literaturo, saj smo nesmrtni!

Le kje je zdaj ta kava? Brazilija, Kolumbija, Poljanski nasip, heliopert.

Pripis: Mama Francka je prinesla kavo, samo nasmej je bil bolj grenak...

Stane Kink

Imela je strašno možnost spravljati bedake v blaznost in jih pripravljati do nepremišljenih dejanj.

Je jasno, da je ob pogledu nanjo zagorel. V zver se je spremenil in v ovto - o bedakih smo itak že govorili, Šuženjska narava je v meni gospodična, kupite me.

In ponoči se je združevala s specim moškim in mu po-dnevi sesala kri.

Tekla je čez polje, rože nabirala in se mu smejava. Kako rad jo je takrat imel.

Ko stavite na tekača, dragi moji, glejte, da bo imel rep. In če ta rep med dirko ni ravno iztegnjen, potem je dirka predolga.

Pravzaprav je bila že zgodaj zrela za vse vrste malopridnosti. In on je imel, kar je imel.

Ni dobro dolgo človeku samemu biti.

Čeprav boš imel v glavnem opravka s tepci.

Nihče te ne more pripraviti, da misliš, lahko te pa prikažem, kako razmišljaš in že med svati si bil kronan.

Ona ni bila nujnost, bila je samo ona izmed možnosti, ki pa se je žel uresničila.

Potem so prišli otroci, kot slaba vest, da za njih nisi naredila vse, kar bi morala.

Zavedanje, da v najboljšem primeru v njih iščemo svoje osebne koristi.

Po svojem možu si hrepencla, pa je gospodoval nad teboj. Umazane in neljube zadeve.

In ti tragediji, ki sta si sledili tako naglo, sta vse globoko užalosti in pretresli.

Ko se ti svet strga na pol in princ nitra več mesa ne krvi. Ko ne misliš, da zahtevaš preveč, enostavno ne veš, kaj hočeš.

Ene bežijo, druge tulijo in spet krasno umirajo v tujih rokah.

Ne glej ga, on ni tvoj odgovor, ampak tvoj vzrok.

Če so zločini bili, so bili, vse se stiska v nekaj preprostih položajev.

Sinje morje tvojih solza sem spil, preveč hab, res preveč.

Poisci še nekogu, ki bi bil tvoj bady.

Kako globoko moraš kopati, da najdeš zlato.

Se sprašujem včasih, a zgodbo priповedujem ali razlagam norcem potek dogodkov.

Jokajo itak tisti, ki jih ni imel nikoli nihče rad.

In ko bodo umrli sami, bodo za njimi jokali najraje tisti, ki jih itak niso imeli nikoli radi.

Ni katarze brez kesanja.

Dolga špaga in močna špaga in prav nič brez dobre špage. Saj ni nič čudnega, da se je nekdo obesil za nekaj, česar še storil ni.

Brane Škoorc

PAPIČ SE NE MORE VEČ GUGAT (triptih)

Ko sem jaz še majhen bil

Ko sem jaz še majhen bil, sem se mamici rodil. Jutri pa jih imam osemnajst. Saj ne, da je to kakšna starost, vendar se človek le zamisli... osemnajst let. Nekateri temu rečajo polnoletnost. Kaj za en kurac pa je to? A naj bi bil potem mogoče bolj pameten, bolj zrel, bolj odgovoren? En drek. Zakaj vsi pričakujejo, da bom čez en dan odrasel? Sranje. Bolj ko postajam starejši, manj se mi dopade svet odraslih. Pa še vedno bolj sem fotru podoben. Pa ne da je s tem kaj narobe, vendar enostavno ne morem mimo svoje usode, pa naj si to še tako želimo. Jaz si v bistvu ne želim, ker mi je vseeno. Tu smo da živimo, in če se imamo pri tem fajn, toliko bolje za nas in ljudi okrog nas. Jutri bom stopil v la svet. Svet odraslih namreč. En kurac mi je mar! Nočem bit odrasel, nočem bit odgovoren. Pa še svojim letom primerno naj bi se obnašal. In kaj za vraga naj bi to pomenilo? Ne ga srat! Naj si kurimajo, to odraslost, odgovornost, resnost. Hočem bit otrok, otrok po duši, srcu.

Zadnjič se sprehajamo po Tivoliju. Lep sončen dan, ptiči so žvižgali, trava je dohila ledre, otroci so skakali naokrog. Odpravili smo se na igrišče, kjer se igrajo otroci. Eni malo večji, drugi malo manjši. Skakali so, plezali in se gugali. Se vam ne zdi, da jih je lepo gledat in vsakdo izmed nas pomisli na svoje otroštvo. Spomnimo se sebe, ko smo bili takšni in si zaželimo, da bi bili spet majhni. Ne si lagat. Vedno imamo v sebi nekaj otročjega, le da nekateri to potisnejo v ozadje, hočejo pozabit ter biti odrasli. Ne vem, zakaj.

Skratka pridemo v park in gremo na gugalnice. Že dolgo se nisem zibal. Mimo pride nek gospod v zrelih letih: "Budi, stari! Kaj pa delate tukaj? To je za otroke. Pojdite na Rožnik,...!"

Prekleti kreten! A mogoče kje piše omejena starost za uporabo gugalnice?! A mi se pa ne smemo zahavat? A naj bi se šel raje napit kot životinja?! Kri mi je zavrela. Pa sem bil raje tiho. S takimi kreteni se ne mislim zajebavat.

Siguren pa sem, da bom še prišel na gugalnice. Pa naj si mislio, kar si hočejo. In če se že ne smem igrat, kaj potem takem naj bi počel kot odrasla osoba?! Vem, da ne bom smel delat pizdarij, ker če te dobijo policajci, sam odgovarjaš. Tega pa si ne želite, verjemate. Zanima pa me, v čem se razlikujemo, a smo tako drugačni od odraslih. Edina razlika je v tem, da oni služijo denar. Se pravi, da naj bi mi postali materialistični roboti, ki znajo razmišljati samo o denarju in koristih. Sranje.

Upam, da se svet pri osemnajstih ne bo spremenil. Čeprav bi kdo mogoče to hotel. Vem, da me še vedno ne

bodo resno jemali. Varnostnik me bo še vedno zapisal, če bom prišel prepozno v DIC kljub moji silni odgovornosti in letih. Danes jih imam še vedno sedemnajst. Sam sem v sobi, pa vendar vesel. Pa ne zato, ker bom jutri osemnajst, in ne zato, ker jih imam danes sedemnajst. Pač pa zato, ker bom šel jutri s prijatli v Tivoli na gugalnico. Mogoče to ni primerno za moja leta. Pa kaj! Nič večji otrok nisem od tistih, ki se se igrali na Balkanu s puškami in tanki in nič bolj otročji od naših politikov. Jaz bom večen otrok... moj ldeči avto motol ima, ki blblbl, blblbl, blblblbla...

Še en dan

Še en dan je mimo. Tokrat je bil dežven, precej hladen, glede na to, da je že konec maja. To ni bil poseben dan. Navaden, preprost, brez zapletov in hrcz kakšnega posebnega razloga. Za en dan smo bogatejši in za en dan pred Američani. Pa tudi o tem bi se dalo razpravljati, kdaj je pred kom. Vendar me to ne zanima. Hecno pa se mi zdi, da smo ljudje kot uboge mravljice, ki tavajo po tej zemeljski kroglici brez kakršnegakoli cilja, brez ideje in brez denarja. Dan je šel mimo, pa ne vem zakaj. Vi mogoče veste... zakaj? Enostavno ne morem mimo vprašanja zakaj. Zakaj sije sonce? Da ne bi guatemalska antilopa zmрznila?! Ali pa mogoče sije zate in zame? Ne vem.

Ura je 2:41 minut, zjutraj. In najbrž bo to krivo mojemu šibkemu razmišljanju. Ponoči, ko je tišina, se mi v glavi odpre popolnoma nov opus in misli kar letijo. Prav prijetno je sedet tukaj v tišini in... razmišljat. Razmišljjam o preteklem dnevu. Nič preveč naporen ni bil, nekako melankoličen. Ni bil ne dober ne slab. Samo bil je. Ne vem zakaj. Mogoče ni pomembno in potem tudi ni pomembno nič, kar se je zgodilo v tem dnevu. Ta dan je bil zato, ker ga je nekdo hotel. Sam od sebe že ni prišel. Nekdo hoče, da sije sonce in sije. Znova in znova. Zdi se mi, kot bi se ta dan odvrtel že stokrat. Najbrž se je tudi vam že kdaj dogajalo, da se vam je zdedo, kot da bi to že

Kdor ni z nami,
je za nami.

nekje videli in da se je nekaj že zgodilo. Najbrž bo to zaradi tega, ker so ljudje okoli nas vedno isti, isti sošolci, isti prijatelji. Ali pa se vrtimo v začaranem krogu in vedno znova doživljamo iste stvari. Ujeti smo v en sam dan, ki se večno ponavlja. Ta dan je preteklost, sedanjost in prihodnost. Ta dan je tukaj in čaka na nas, da pridemo in ga potrošimo. En dan mi pomeni vse. V enem dnevu lahko ogromno naredimo in lahko ne naredimo nič. Če me jutri več ne bo, bom odšel z nasmeškom na ustih, kajti lep dan je danes. Naslednji dan brez nas ne obstaja. Pa vendar ne vem, zakaj se ga nekateri bojijo, zakaj ga planirajo. Naslednji dan bo takšen, kakršnega si bomo naredili, ustvarili. Vse, kar nam pri tem ostane, so spomini. Brez spominov ne obstajamo. Pa naj bodo ti spomini lepi ali dobrí. Vse drugo ni pomembno. Spominov ne moremo izbrisati. Vedno so nekje prisotni, zato je bolje, če poskrbimo, da so ti spomini lepi.

Uh, čisto sem pozabil, da še vedno razmišjam in da sedim na postelji in... Saj res, zdej sem preveč zafilozofiral. Upam, da vam ni šlo preveč na živce. Če ste še vedno z menoj, naj vam povem, da je vse skupaj brez veze. Ne se sekirat, tega ne pišem za vas, ki to slučajno berete, ampak zaradi sebe. Pa če bi vedel zakaj, tega ne bi počel. Vendar je to največja skrivnost tega planeta. Če bi vedeli, zakaj smo tukaj bi se najbrž fentali, ker potem ne bi več imelo smisla. Če bi vi vedeli, kaj vas čaka (če sploh vas kaj), ali bi bili še vedno tukaj? Vprašanje. Vendar bom juž ostal tukaj in se kratkočasil s tem, da bom tu pa tam malo pomislil. Mogoče kdaj zvem, zakaj sem tukaj in kaj sem počel vsa ta leta. Probaite, časa imamo na pretek in nimame z njim počet kaj drugega, kot da ga porabimo. Jutri pa vas čaka še en dan.

Zgodba, ki je ni

Napisati sem hotel zgodbo, pa sem jo izgubil. Nikakor je ne morem najti. Mogoče je tukaj, nekje v zraku, vendar je ne vidim. Izgubljena v vesoljnem prostoru, skrita za oblaki. Nekje daleč še vedno čutim njeni prisotnosti, vendar se je ne spominim. Morda jo pa kdo najde, ali pa jo je že nekdo videl, prebral. Zdi se mi, da so vse zgodbe tukaj. Vedno so bile in vedno bodo. Mi jih vidimo, razumemo, zavrzemo ali pozabimo. Vseeno. Vsak ima svojo zgodbo. Nekateri jo najdejo prej, drugi kasneje. Lepo je, ko jo najdeš, zato ker je edinstvena, samu tvoja in večina je ne razume, če sploh kdo. Itak pa si jo vsak razlaga po svoje in prav to je lepota. Iz tega, kar ni in ni nikoli bilo, delajo spretni ljudje najlepše zgodbe o tem, kar je.

Zunaj je nevita. Dežne kaplje razbijajo po oknu. Sedim za mizo in pišem zgodbo, ki je ni. Smešno, pravkar se je začela. Nekako nenavadna zgodba - zgodba dicarja. Naj pojasnim!

Dicar je bitje, ki živi na zelenem planetu in je čisto podoben ostalim zemljjanom. Čisto povprečen homo sapi-

ens z vsakdanjimi problemi. Precej podoben ostalim primerkom človeške vrste z bubuljicami na čelu in ogromnimi podočnjaki. Razlikuje pa se po tem, kar ima v glavi, vendar se tega na žalost ne da definirati. Nekateri strokovnjaki mu pravijo možganožer. Tega ne vem in nisem prepričan, zato raje ne bom drezal v sršenje gnezdo. Zagotovo pa vam lahko poverim, kako dicar izgleda. Naj ga opišem, če se slučajno srečate v večernem mraku, da se ne boste prestrašili, saj je popolnoma mirljuben in prijazen. Če nekoliko čudno hodi in ima mehka kolena, je to zgolj zaradi utrujenosti. Najlažje ga prepoznamo po lasih, ki štrlijo pokonci zaradi sirene, ki ga vsako jutro vrže na noge in mora potem steti na auer v šolo. Če pa ga slučajno srečate v kakšni restavraciji ali pred njo, je najbolje, da mu naročite eno veliko pico. Če pospravi celo, imate zagotovo opravka s pravim dicarjem. Ime Dicar je dobil zato, ker stanuje v ustanovi, ki se imenuje DIC - Dijaški dom Ivan Cankar. Kako izgleda ta njegov "dom"?! Ogonina siva bašta, stara 115 generacij, kar nam pove, da so dicarji precej razširjena vrsta. Zaradi zavidljive starosti, (115 ni mačji kašelj) se tu pa tam poruši strop v kopališču ali pa izleti kakšen zdlek iz stene, če je dicar slabše volje. Moram pa povedati, da so še vsi preživeli neprespana leta, ko so bili tukaj, kljub kakšnemu polžu v solati. Vendar pa nevarnosti, ki prežijo na ubogega dicarja, še ni konec. Kot vsaka dragocena hiša ima tudi DIC svoje pse čuvaje in nekateri imajo precej ostre čekane. Oni skrbijo, da je v hiši mir. Glasna glasba, alkohol in seks se najstrožje kaznuje. Kako izgleda dicarjev tipičen dan in kaj se dogaja po polnoči, vam ne bom povedal, ker je strogo zaupno; sploh pa, če imate slabo srce in nimate radi "horror" filmov, je boljše, da tega ne veste, saj se vam lahko zgodi kaj močno čudnega! Seveda pa se dicarju dogajajo tudi prijetne stvari. Lahko se ukvarja s športom, glasbo, umetnostjo in podobnimi rečmi. V kletnih prostorih ima prostor, kjer se lahko po mili volji znaša nad svojim inštrumentom - solo, v duetu ali pa celo skupinsko. V kopali... risalnici lahko preizkuša svoje likovne sposobnosti. Na podstrešju lahko strelja... zajce, kadar ima kaj časa odveč, se lahko posveti agrokulturi, ekonomiji in še marsičomu.

Tukaj bom zgodbo končal. Pa ne zato, ker se mi več ne da ali ker nimam več kaj povedati, ampak zato, ker je odšla. Mogoče vam je pustila sporočilo. Berite jo med vrsticami! Lahko da se še nadaljuje. Tega še jaz ne vem zagotovo. Morda jo spet strečam... kdaj drugič... oh drugem času... na drugem planetu... Sicer pa je moj deda vedno pravil: "Vse je dobro, kar se dobro konča."

POZOR! To je leposlovno delo. Vse osebe in dogodki razen naključnih omemb znanih osebnosti, izdelkov oziroma uslug so iznajavljeni in se ne nanašajo na nobene žive ljudi, prav tako pa ne bojo omalovaževati izdelkov oziroma uslug nobene ustanove!

Boštjan Papič

zgodba iz gozDIČa

Zamisel:POZITIV
Realizacija(risba):IGOR MURŠIČ

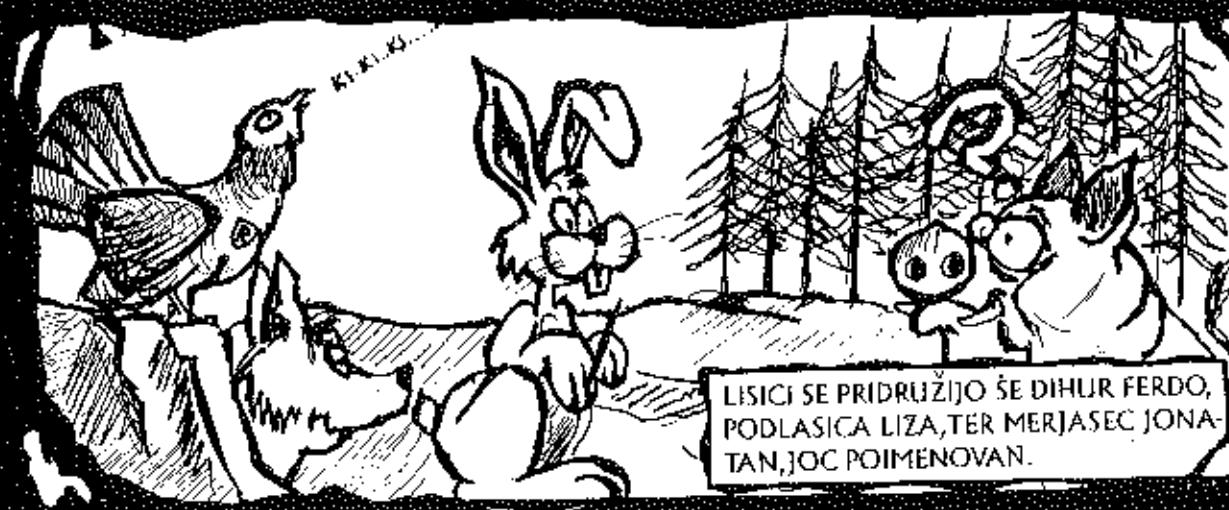
V GOZDU, NA JASI, ZAJEC GUSTISLAV...

...PISE DOKTORSKO
DISERTACIJO S POMEN-
LJIVIM NASLOVOM:

ZAJČEVO DELO NI OSTALO
NEOPAŽENO. LISICA MANCA
JE PRVA OPAZILA ZAJČEV...

SLEDNJI PRAVTAKO OGO-
VORI GUSTISLAVA:

NA KRAJ DOGODKA ...

... PRISOPIHA CELO MEDVED FRANC:

ZAJEC PIŠE HLDNOKRVNO NAPREJ.

NA GOZDNI JASI SE ŽDAJ ZBERE ŽE OGROMNO STEVILO
GOZDNIH ŽIVALI, PRAVI ZBOR, KI IZREČE ENOGLAŠNO PROŠNJO

V TEM TRENUTKU GOZD PRE-
SEKA POBESNELI VOLČJI ZATUL.

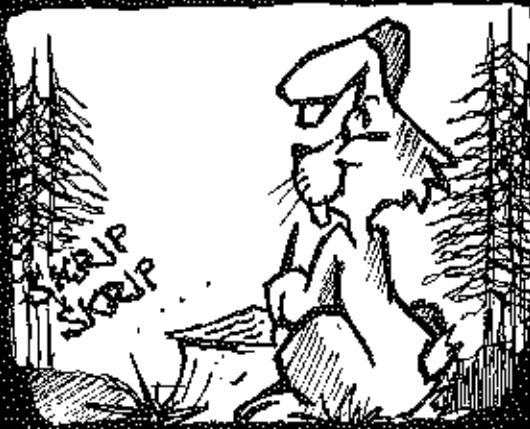
NASTANE PREPLAH IN ŽIVALI SE RAZKROPIJO

ZAJEC MIRNO PIŠE NAPREJ.

VOLK PRIDRVI NA SREDO JASE ...

... IN RAZJARJENO TULI:

ŽE SE PRIPRAVI, DA URESNIČI SVOJO
GROŽNJO...

* Zgodbe *

...KO NAD NJIM ZRASE POŠASTNA SENCA.
IZZA DREVEŠA STOPI ZMAJ IN.....

....SPRAŽI VOLKA Z ŽAROM

moralni nauk zgodbe:
NI VAŽEN NASLOV DIZERTACIJE, VAŽEN JE MENTOR.

Izid in predstavitev Časopisa Pozitiv 2

O izidu druge številke Pozitiva smo govorili že v poglavju o jubileju. Na tem mestu bolj kot časopisu, posvečamo pozornost dogodka, ki je spremjal predstavitev. Sledi krajši "reportažni" zapis naše novinarke.

Pozitiv žur

Še potnите, tovariši in tovarišicice, tistí torek, 11. marca? Da ne?

Naj vam osvetlim spomini: končno je izšla druga številka glasila nadobudnih dicarskih deklet in fantov, vseim vam dobro znani POZITIV. Da, da, to je bil dan, ki je pisal zgodovino. Za vse tiste nesrečnike, ki pa ste ga slučajno zamudili (papež vas nima rad), sledi kratko poročilo o dogajanju.

Okoli šesete ure popoldan se je začela zbirati okrog A-stavbe čudna množica ljudi. Z malce poizvedovanja nakoč sino izvedeli, da se zbira kurja vojska s transparenti v boju proti dicarskemu mrtilu. K njihovi glasnosti pa so v veliki meri pripomogli glasbeniki, ki so pod strokovnim vodstvom Lovrota-pardon-Rovlota Ravbarja (povzeto po prof. Urbankovi) zaigrali par domaćih (pa dajmo še enkrat Slovence - jedan, dva, tri, četiri...), ampak, da boste vedeli, stvar je začala!

Sledil je koncert nam vsem dobro znanega benda Dad Clark and the Alabanda. Njihove oboževalke so prav evforično padale v nezavist ob tihem zapeljevanju Brancetovega žametnega glasu. Naslednjega dne smo izvedeli, da je v Kliničnem centru zasedenost postelj narasla za 11% (euforitis). Roko na srce, že samo ob pogledu na noge, ki so jih fantje pogumno razkrili, se vsaki pošteni slovenski deklici zvrli v glavi, da o drugih fizioloških reakcijah ne govorimo.

Toda vsega lepega je enkrat konec in tako smo dočakali tudi tisto slavno frazo: »Gremo mučki nima-nama.«

Ampak to še ni vse! Sledilo je še zadnje dejanje - pokanje zamaškov in rezanje torte. Kar se torte tiče - no comment, bila je odlična, vključno z dekorjem. Šampanjec pa -khm, očitno so bili tega privilegija deležni samo izbranci, vsi ostali pa smo z dolgin nosom in suhim grlo lahko le požirali slino... Recimo.

Mateja Mlakar

49

Izid časopisa in njegova predstavitev sta bila odmevana. Povabljeni smo bili na Radio Študent, kjer smo bili gostje oddaje Curriculum vitae. Oddaja je tekla "v živo". Ni nam bilo lahko, vendar smo preživeli "prvi šok" in na koncu celo uživali. Sledi prosti spis...

Dogodek ob predstavitvi časopisa

* Dejavnosti Pozitiva *

On the Radio

Pogledam na uro. Pol desetih. Uh ne! Treba je vstati. Dvignem težko glavo. Grem v kopalnico. Pljujem v zažuran obraz nekaj vode in grem zbuditi Igorja. "Pizda?" je prva beseda, ki jo slišim, vendar se pretvarjam, da je rekel dobro jutro. S težkim mačkom se tudi on zbuditi. Zrihtava se, pospravim posteljo in grem ven. Ravno takrat pride Drago. Počakamo še nekaj trenutkov, če slučajno še kdaj pride in se odpravimo. Ob pol enajstih smo tam. Nekoliko živčni si spodaj prižgemo prvo cigaretu, ki je trajala dlej kot običajno. S težkimi koraki se nato odpravimo gor, da ne boste misili, da smo šli peš. Vkrali smo se v lift, ki nas je potegnil do sedmoga nadstropja. Par sekund kasneje prifeti gor še Maja. V veliki sobi se usedemo za okroglo mizo.

"Čez tri minute hoste noter!" se oglasi nekdo iz sosednje sobo. Roke se začnejo potiti, obraz postane zaripel, v grlu se pojavi knedel.

"Big deal", si rečem, "bo že kako".

Prižge se rdeča lučka, kar pomeni, da smo v etru. Ta lučka pa ni kar tako. Pomenila je začetek neskončne debate, prostor pa se je spremenjal v razžarjeno peč. Po čelu so nam tekle ledene hladne kaplje, ki so sproti izhlapele v tej vročini. In besede, ki so stale na koncu jezika, niso hotele na dan.

Lučka ugasne. Prvi oddih. Uhh! Vsi si delno oddahnemo. Prebili smo led, čeprav je bilo v prostoru 25°C. Prvemu oddihu je sledil drugi, nato tretji... tako do konca, kjer smo padli v ekstazo od utrujenosti in sreče hkrati, saj smo preživeli svojo prvo radijsko izkušnjo, ki je tekla v živo, in to ne na katerem koli radiju, ampak na radiju Študent. Posnetke te oddaje hoste lahko slišali na dicarskem radiu,* ki je že v pripravah.

Na slišanje!

Boštjan Papič

*Dicarski radio oddaja že lep čas in oddaja se je seveda že odrtela. Bili smo "strašni!"

Video dejavnost: (S)POROČILO

Video dejavnost, v širšem pojmovanju, v domu obstaja že več let. Poteka pod vodstvom vzgojitelja Zorana Grgeca in je osredotočena na spremljanje filmov ameriške in evropske produkcije. Velika tovrstna odzivnost dijakov in golo dejstvo, da sta film in video najbolj magični, sodobni medij, sta nam snovalcem projekta o medijih narekovala aktivnejši odnos do te dejavnosti. Naš kapital za video dejavnost so torej v izhodišču predstavljali: interes dijakov, pripravljenost pedagoškega kadra, da zagrize v jabolko (o katerem je, mimogrede, vedel manj kot nekateri dijaki), ter skromna materialna sredstva - SIVS kamera in videorekorder. Animacijo že zagrelih dijakov nam je olajšalo osebno znanstvo z mednarodno uveljavljenim novosadskim režiserjem Želimirjem Žilnikom. Režiser se v zadnjih letih poleg uspešnih filmov, ki jih še zmeraj ustvarja, ukvarja tudi s pedagoškim delom. V okviru Soroševe fondacije za odprto družbo vodi več filmskih delavnic za mlade, kar je nam začetnikom bilo v veliko korist. Ob svojih bivanjih v Sloveniji nam je tako na večih srečanjih teoretično in praktično posredoval svoje znanje in izkušnje. Poleg svetovanja in sprotne kritike našega dela smo bili dolžni tudi povahila in sodelovanja, kot statisti in opazovalci, pri snemanju njegovega zadnjega filma (v nadaljevanju objavljamo o tem krajši reportažni zapis).

Opravljeni delo:

Vsi dogodki, ki so potekali v okviru projekta ter jubileja, kakor tudi drugi pomembni domski dogodki, so video dokumentirani. Del teh materialov smo uspeli s svojo skromno tehniko, ki jo začnkrat posedujemo, grobo zmontirati, končna montaža tega in vsega preostalega materiala pa čaka na dopolnitve naše tehnikе in "dograditev" znanja naših montažerjev s področja računalniške montaže. Posneli smo tudi nekaj krajših "pionirskeh" avtorskih filmov, katerih avtorji so izključno naši dijaki. "Grobe verzije" teh del so bile predvajane v domskem kinu.

Načrti:

Dopolnitev tehnikе našega video studija pričakujemo v bližnji prihodnosti. Finančna konstrukcija in naša pričakovanja v zvezi s tem v glavnem temeljijo na že nakananih in obljubljenih sredstvih, povezanih z inovacijskim projektom ter projektom v zvezi z bojem proti zasvojenosti, ki ga je razpisalo mesto Ljubljana in v katerega smo že vključeni. Pomanjkljivo filmsko znanje, poleg delavnic, ki jih sami organiziramo, dopolnjujemo tudi s sodelovanjem na podobnih delavnicah izven doma. Tako smo npr. v delavnicu, ki jo je organizirala Zveza kulturnih organizacij Slovenije in katere izvajalci so priznani slovenski strokovnjaki s področja filma, vključili tudi našega aktivnega člana (dijaka).

vitišo

* Dejavnosti Pozitiva *

Konkretizacija načrtov: vsebine

Poleg omenjene finalizacije izdelkov - montaže so naši načrti povezani z nadaljevanjem začetega dela. Pri tem je neizogibno omeniti sodelovanje z znano Video produkcijo Kregar iz Ljubljane. S pomočjo VPK so namreč, s profesionalno tehniko, posneti vsi jubilejni dogodki, vključno z nekaterimi dogodki projekta Pozitiv, kot je npr. predstavitev dela domske rock delavnice. Gre za material, ki je predviden za dokumentarni video izdelek, delovno poimenovan "Vizualni zhornik", ki bo s pomočjo slike predstavil praznovanje jubileja in tekoče domske življenje ter tudi ustvarjalnost zdajšnjih generacij. Za ustreznata sredstva za izdelavo načrtovanega dela smo se z vlogo obrnili tudi na Ministrstvo za kulturo RS. Pri realizaciji video izdelka bomo sodelovali tudi člani video sekcijs Pozitiva. Od sodelovanja s profesionali si obetamo nova znanja in izkuštna. Naše ambicije v bližnji prihodnosti pa s tem niso izčrpane.

Želju, da beseda slika postane...

Apetiti so povezani s snemanjem kratkega igranega filma. Zgoraj omenjeni avtorski filmi so namreč pokazali, da nam talentov, ki imajo občutek za (svojo) zgodbo, ne manjka. V tem smislu obstaja že scenarij (objavljen je med zgodbami, ki so prispele na natečaj) za krajši film. Seveda je takšen projekt zahteven zalogaj, za katerega morajo biti izpolnjeni mnogi (materialni) predpogoji in (filmski) kriteriji.

Dalje: Treffpunkt in treffcajt smo seveda zgrešili. Občudevanje lepopiček je seveda zahtevalo svoj davek. Dont panic baby! Pošta klic v Ljubljano, številka GSM (ovde mujo gde si haso) in kontakt: »Mi smo v Portorožu, kje pa ste vi?« » Izola, pozitivi dragi in barka čaka!« Vrooom...

Ko smo prispeli, je filmska ekipa režiserja Želimirja Žilnika, katerega gosti (in statisti) smo bili, že načrtovala snemalno tehniko na barko. Zadnji prizori filma »Guisseppe gre na vzhod«, posnetega v mednarodni koprodukciji, so se namreč odvijali na morju.

Pred nami je bilo šest ur snemanja na barki. Evforiji prvih ur so sledile neskončne ponovitve posameznih kadrov, obračanje barke v pravo smer ("panorama" Triста v ozadju) in seveda obračanje želodev najmanj vzdržljivih pomorcev, skratka: težek je kruh filmařev!

In kaj je bil(naš(e) del(o)? V prvi vrsti je to bila učna ura o praktičnem nastajanju filma. Timsko delo ekipi na tako majhnem delovnem prostoru je bilo impresivno: lahkota in vztrajnost pri snemanju, ki zdaleč ni bilo nenehno. Naša SVHS kamera je budno beležila dogajanje in detajle snemanja. Posebno pozorno smo beležili enega zadnjih kadrov, v katerem je nastopil naš - od tu dalje slavni - kaskader Drago. Odigral je vlogo dvojnika, ko je namesto glavnega junaka Guisseppeja utonil v (bladnem - brr...ha ha) morju. Reševanje krščenega kaskaderja se je nekoliko »zavleklo«, tako da smo utopljenca in šinjal avstroogrške mornarice, ki se ga je oklepal, privlekli na krov šele po daljšem posredovanju. Dotični jo je odnesel brez posledic, če seveda odmislimo morsko bolzen in njene spremljajoče simptome (bluzgnjuz), ki so popestrili našo VHS reportažo snemanja.

Snemanje snemanja

Čas: Ponedeljek 19.05.97

Kraj: Slovensko - italijansko primorje

Način: Neverjeten

Vzroki: Mnogokateri

Posledice: Trajne

Iz Ljubljane smo štartali ob devetih zjutraj. Drago, njegov dizelaš, Snežka, Miha, Igor, Partibrejkersi ("Mi smo jedna nevospitana gomila") in seveda Jaz smo pičili (sam) sto na uru. Portorož nas je pričakal obsijan s slavo in (še zmeraj) slanim morjem. Obrednemu namakanju nog je sledil pogled na lepotice zgoraj brez in spodaj Zzz... Ni kaj, lepšega sprejema si ni bilo moč zamisliti.

Ekipa Pozitiva med snemanjem

* Dejavnosti Pozitiva *

Sonce se je že skrilo, ko smo se napotili na obalo in bili smo presrečni, ko smo začutili trda tla pod nogami.

Odpravili smo se v hotel, kjer je prebivala ekipa ter ostali na večerji. Sledilo je zanimivo druženje s filmsko ekipo, ki se je zavleklo pozno v noč. Vračanje je bil burno in živahno... V zgodnjih jutranjih urah smo prilomastili v Ljubljano in zagledali DIC. Razveselili smo se vabečih postelj ter zaspali kot angločki. Kako smo se pa zjutraj budili, pa je že druga zgodba.

Popisal Boštjan Papič

Dad Klark & the Alabanda v Starem Gleju

50

Rock delavnica

Po velikem uspehu Dad Klark & the Alabanda v letu 1996 je z začetkom šolskega leta v okviru projekta Pozitiv začela delovati rock delavnica. Njen osnovni namen je omogočiti širšemu krogu dijakov kreativno razmišljajne, ustvarjanje in ne več samo poustvarjanje glasbe, s katero se med študijem ne srečujejo prav veliko: pop, rock, jazz, fusion, uporaba električnih inštrumentov in tolkal v različnih kombinacijah skupaj s klasičnimi glasbili. Možno je samodokazovanje - komponiranje in ne nazadnje - predstavljanje.

Zelo lep koncert v Gleju junija 1997 je dokaz, da dijaki potrebujejo še kaj več in seveda vedno več.

Imaš kaj povedati? Povej to jasno in razumljivo!

Dad Klark & the Alabanda je nastala med temi zidovi. Skupina glasbenikov, ki je iskala svoj prostor med soncem in zvezdami, je uresničila svoj pogled na svet. Z odmevnimi domačimi nastopi (Novi rock, Unplugged koncert, predvozači etabliranim pop-rock umetnikom), recenzijami. V tujih pomembnih specialističnih glasbenih revijah pripravlja svoj novi album. Orion se trudijo v nekoliko trših zvrsteh in pravzaprav šele iščejo svoj pravi izraz in kombinacijo. Začetki so težki, a možnosti so. Spacejazz pa so odljčna kombinacija jazzovskih glasbenikov s fenomenalno pevko.

V tem šolskem letu je cilj izdaja CD-ja Dad Klark & the Alabanda, pri katerem bodo sodelovali pravzaprav vsi člani rock delavnice. Pripravlja se video material in promocijski nastopi. Konec šolskega leta pa bo na vrsti še druga, jubilejna tradicionalna Rockonanija, s kar največjim številom delavničnih skupin in kakšnim zveznim gostom.

STOPROCENTNI SMO.

Brane in rockerji iz "podzemlja"

Rock ONanija

Legende DIC-a: Lovro Banhar

Slika 9p Desno

vitiso
Pozitiv

* Strip *

ST & SLIKA
SKVORC

NOĆNI BIZNIS EXPRESS

STRASNO NOĆ JE PREŽIVEL

NIKOLI NI BIL Z NIKOGAR SJENO ZENO

NERVOZNO JE ISKAL OKOLJUSPEH

POLJUBLJIL JE OTROKE V SLOVO

IN KUPIL KOBILICI POLETNO OBLEKO

SMEJAL SE JE NJENIM ŠALAM

IMELA JE ŠAL, DA JO NE UKRADE

PRIVEŽE JO, KO GRE STRAN

TAKO VISI ZA STRAH, TAKO VISI KO GA NI

IN VLAK RES POČASI PELJE

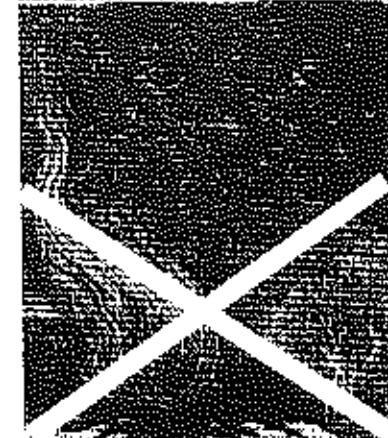
NOĆNI BIZNIS EXPRESS

VSEH SKUPAJ JI JE 12 NA SLEKI PO MESECIH

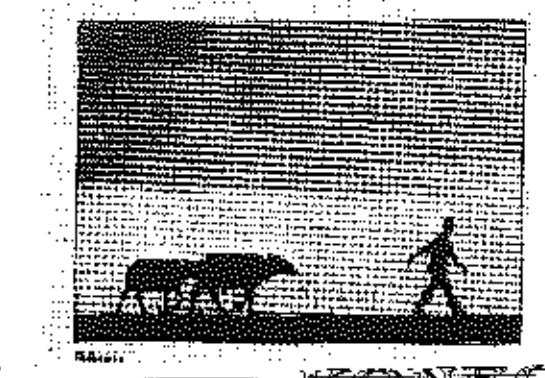
JKO KOT MAJAPSKEKO PRIJEJUŠET SKUP

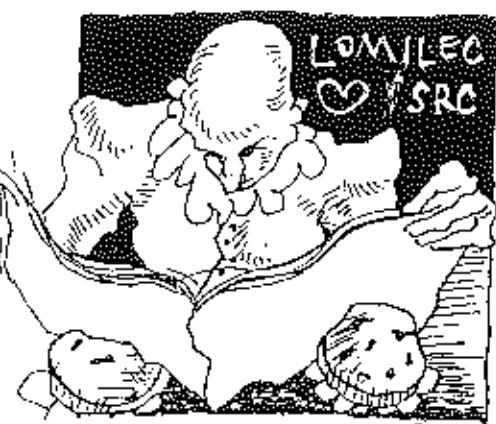
ZOPET JE ZASPAL IN NIKOLI VEĆ

GA NI BILO DOMOV
KOT POŠTAR JE ŠEL
OD NASLOVA NA NASLOV

positiv

DIC - jubilej in Pozitiv - praznovanje v ogledalu medijev

Praznovanje jubileja je predstavljalo, med drugim, tudi "poligon za urjenje" za nas pozitivce in naš inovacijski projekt, ki se ukvarja z mediji. Dogodke, ki so bili dobro pripravljeni in so s programom in z udeleženci zagotavljali tudi visok nivo kvalitete, je bilo potrebno pokriti z mediji ter jih preko njih predstavili širši javnosti. Na tem mestu sledi krajše razniščanje o tem vidiku prekrivanja jubileja in našega inovacijskega projekta. V nekoliko ležernem tonu posredno in neposredno govorimo o (in skozi) izkušnji, ki smo jo v stikih s svetom medijev pridobili.

Splošno modrovanje - od hipoteze do rezultata

Dogodki so ali jih ni; relativnost njihove eksistence je odvisna predvsem od tega, ali so bili zaznani. Pomen in težo pa jim daje pozornost, ki jim je bila posvečena. Taka oznaka v splošnem velja za zapisovanje zgodovine oz. zgodovinopisje. Dandanes zgodovina nastaja sprotno skozi medije. Slednji stvarnost ne le popisujejo in povzemajo, temveč jo tudi sooblikujejo in celo ustvarjajo.

Ali je moč zgodovino ustvarjati za nazaj? Ob praznovanju našega letosnjega jubileja ugotavljam, da je to v našem primeru bilo mogoče, morda neizogibno. Osvetlili smo dogodke, ki so tonili v pozabovo, bili spregledani, tudi zamolčevani. Časovna razdalja nam je celo omogočila stopiti izza dogodkov in najti tist, ki jih povezuje. Spoznali smo moč nekega prostora, ki po svojih prebivalcih prestopa v širše družvene okolje in v življenje odpravlja nove ustvarjalne generacije. Odkritje nevidne vezi, ki tvori veliko družino DIC, je porodilo vrsto prijetnih druženj ter skupnih stvaritev, kar nas je navdahnilo s ponosom.

Mediji, mediji...

Težnja in trud bi ostala jalova, če ne bi uspeli pridobiti medijev. Pomen in moč le-teh je, kot rečeno, dandanes ključna. Pritegniti njihovo pozornost in naklonjenost ter prodreti v medijski prostor je torej naloga, ki jo je potrebno opraviti.

Kako prodreti v medijski prostor?

Najprej se je potrebno sprijazniti s splošno resnico o medijih, ki je po svoje resnici našega časa. Živimo v času poudarjenega senzacionalizma, ko praviloma prodrejo čustveno obarvane, najpogosteje slabe novice. "Trg slabih novic", fenomen, ki obeležuje naš čas, je kompleksen pojem, ki presega enostransko medijem pripisovano kriivo. Pričakovanja porabnikov, ki dvigajo naklade pisnih medijev oz. gledanost TV-oddaj, ožijo prostor novicam, katerih vsebine odražajo družbeno problematiko. Umetnost, kultura, šolstvo, socijal... so področja, ki sila težko dosežejo javni medijski prostor in tudi, ko ga, so v ospredju ekcesni, negativni dogodki, konflikti ipd.

Zoženi prostor pomeni neusmiljeno konkurenco dogodkov, ki kanijo zagledati luč medijskega sveta. Prodrejo lahko le vsebinsko dobro pripravljene informacije, ki jih ponudimo medijem. Poznavanje pravil delovanja le-teh je prvi pogoj, ki ga velja izpolniti, da bi pritegnili njihovo pozornost.

Medijske zapovedi - aksiomi in dogme

Važni so protagonisti. Javne osebe kulturniki, umetniki in seveda politiki, so osebe, ki po pravilu zanimajo medije. Po pravilu pravim zato, ker morajo spadati v »top ten« svojega področja. Pozoren bralec oziroma gledalec namreč ve, da se nam predstavlja oz. prikazuje omejeno število posameznikov. Razlogov, zakaj je tako, ne mislim ugotavljati, vsekakor pa bi bilo krivično trditi, da omenjeni posamezniki nimajo objektivnih zaslug za to, da so privlačni za medije.

Posameznika - protagonista (recimo "kapitalca") seveda krasijo njegovo delo in zasluge za javno dobro. To je praviloma kompatibilno z vsebinou dogodka, ki ga velja predstaviti. Dogodek mora imeti vsebinsko utemeljitev in pokritje (premosorazmerno s "težo kapitalaca"). Potrebna je tudi barvitost dogodka (kauček senzacionalizma, seveda), kar dokončno omaja urendnike.

Če ste si sodelovanje z medijimi zastavili kot dolgoročno dejavnost, velja dodati, da si s sodelovanjem gradite zaupanje pri urednikih. Zato je potrebno biti

previden, da ga v začetku ne polomite (npr. podtaknete kakšno preveč "kosmato"). V tem primeru se s tem prvim, prvim, preliminarnim delom ne ukvarjajte več. Vedeti je namreč potrebno, da so tudi mediji ljudje in da tudi njim težernost ni tuja. Ti potrebujejo dogodek prav tako kot dogodki njih in ni razlogov, da stvar ne bi tekla v obojestransko zadovoljstvo.

Recept št.3 ali, kako streči medijem

Ko so izpoljeni splošni pogoji, nastopi drugi del. Priprava celovite informacije, utemeljitev vašega stališča in pričakovanja je bazičnega pomocna. Nemoče je namreč pričakovati, da bodo drugi verjeli v vaš dogodek bolj, kot ste ga v javnosti pripravljeni zagovarjati vi. Določena mera gorečnosti in vročičnosti je potrebna, mogoče je celo neizogibna.

Konkretni dogodek, še toliko bolj, če jih je več, je potrebno umestiti v širši kontekst, ki presega pomen in vaš interes, oziroma interes vaše ustanove. Začnite z zgodbo (če nimate protagonista, mora imeti zaplet) in jo nadgradite s podukom. To vedno vžge, ker imajo to ljudje radi in je zato všeč tudi urednikom.

Opozorilo!

Zaključujem z naslednjim opozorilom: Otresite se stereotipnega, paranoidnega stališča, da mediji namemo izkrivljajo vaše informacije in da zavestno manipulirajo z njimi. Kot rečeno: mediji so ljudje in krivdo pripisite sebi. Celovito pripravljene informa-

cije je težko trgati iz konteksta, če pa se to vendarle zgodi, imate na podlagi "vašega sporočila za javnost" možnost to demantirati.

Manipulacija, po drugi strani, ni monopol medijev. Po mojih izkušnjah se dogodek prebije, če ima 60% pokritja (požremo slino in etiki je zadoščeno). Če se mislimo z mediji ukvarjati dolgoročno, naj bo 80%. Če pa ga pokrijetec 100% in ne iztržite nič več, vam pravim, da ste amater in vam obenem svetujem, da se ukvarjajte s čim drugim: npr. s kmetijstvom!

Drago Pintarič

Objave v medijih, jan.-dec. 1997:

Pisni mediji:

Delo (Kultura, Šolska stran, Ljubljanska stran, Kažpot - 20 objav),

Dnevnik (2 objavi), Večer (1 objava), Šolski razgledi (3 objave),

Družina (1 objava), Publikacija Mesto Ljubljana (1 objava), Kaun (2 objavi).

Elektronski mediji:

Radio študent, Oddaja o Pozitivu (Curriculum vitae, kontaktna oddaja),

Radio Slovenija (dva prispevka, intervu z ravnateljico in najava slavnostne akademije),

TV Slovenija (trije prispevki - dvakrat Odmevi in Osmi dan)

A-kanal - Odklop (prispevki Pozitiva k prednovembretni oddaji).

Novinarja Pozitiva na delu

* Kultura in omika *

SPOZNAVNI VEČER V GLEJU

Spoznavni večer v Starem Gleju tudi letos ni izostal. Organizatorji so se letos še posrebej potrudili. Izbrana je bila prava rock skupina, ki je poskrbela za pravo vzdušje. Pozitiv predstavlja dogodek v dveh krajših poročilih.

Spoznavni večer v šestih stavkih

Zopet novo šolsko leto, zopet novi fazani. Gleda na to, da je večina uspešno opravila svoj sprejemni izpit oziroma krst (zdravniška oskrba tokrat ni bila potrebna, za razne razbite nosove in druge lažje poškodbe so poskrbeli kar nočni dicarji), so juri, pa tudi nam, vzgojitelji pripravili spoznavni večer v Gleju s Petrom Lovšinom in Križarji. Žur je bil nor, s fazani ali brez njih. No, kakor kolikoli že, opaziti je bilo pojav dobro razpoloženih fazank, vendar vzrok njihove dobre volje še nã čisto dobro raziskan. Omeniti pa moram tudi naše vzgojitelje, ki so se poleg organizacije žura dobro odrezali tudi na plesišču.

No, vi pa le tako naprej.

Mateja Mlakar

Pero v elementu

Dr. Breznikar: Groze diagnoze

14. oktobra smo se dicarji spet zbrali v klubu Stari Glej, kjer smo imeli prvi spoznavni večer. Res je, da se tega večera spominjam bolj mogreno, vendar se bom potrudil, da ga opišem v najlepši luči. Ob 20^h je nastopila meni popolnoma neznana skupina XY, katere sem seveda zamudil zaradi neodložljivih obveznosti v baru Činkole. Kasneje, okrog 21. ure, pa smo dočakali priznano skupino, ki jo vodi stari punks Pero Lovšin, ki je s svojimi Križarji odigral svoje novejše komade in tudi komade starih Pankrtov.

Dozdevalo se mi je, da se spet vračam v čase, ko so na sceni kraljevali Sex Pistols. Pero Lovšin in Križarji so totalno pregreli nas dicarje, prav tako pa tudi Stari Glej. Povsem neovirano v njihovi glasbi sicer nisem mogel mogel uživati - sprejem so motile določene substance, ki so mi skakljale v glavi - bend pa volja ne glede na moj hendiček vsakokor pohvaliti, saj so igrali komade, ki so bili všečni mladim in starejšim poslušalcem (9-99 let). Najprej so nas zagreli s komadom NAJBOLJI JE BIT ZADET, s katerim se bodo nekateri poslušalci prav tako pa tudi bralci strinjali. Saj vermo, kam pes tačo moli. Odigrali so tudi nekaj starih komadov Pankrtov, vključno s poslovilnim komadom BANDIERA ROSSA.

Pohvaliti je potrebno tudi celotno organizacijo tega spoznavnega večera z ravnateljico Manjo Petelin na čelu. Z gospo ravnateljico sem hotel izvesti nekaj plesnih korakov, vendar me je njen zvesti mož nekako grdo gledal, zato sem od te namere odstopil.

Razveseljivo je bilo videti vzgojitelje iz vseh treh stavb, ki so pokazali, da so še vedno mladi po srcu, saj so urno vihteli svoje tačke ter preostale dele telesa. Vesel sem bil tudi, ker ni bilo tečnih redarjev (vumbacačev), ki pa so težili vsa leta poprej. Zahvala gre tudi varnostni službi Sintal, ki nas je varovalo pred nevarnimi obiskovalci. Grajati pa gre predvsem vodstvo kluba Stari Glej. To pa zato, ker so bile cene nenormalno visoke, tako da je moral marsikater dicar seči pregloboko v žep ($1 \times$ špricar = 200,00 SIT). Ko smo morali zapustiti Stari Glej, pa smo tudi tokrat, kot vsa leta poprej, zapeli nekaj domačih pesmi (En hribček bom kupil..., Bilo je v maju itd.) in pa seveda slovensko himno, ki je prav tako lepo zvenela. Tako!

That's all, folks!

Tomaž Breznikar

* Kultura in omnika *

Otvoritev likovne delavnice

V decembru, konkretnje, 18. decembra 1997 ob 20⁰⁰ smo bili priča otvoritve likovne razstave. Ta se je odvila v prostorih stavbe B (dvorana v petem nadstropju) in je predstavljala rezultat dela likovne delavnice, ki je potekala pod vodstvom mentorja Staneta Kinka ter njegovega strokovnega sodelavca, slikarja in restavratorja, gospodu Dušana Mihajloviča. Krajše poročilo o zanimivem dogodku podaja mentor dejavnosti.

Likovna delavnica tudi dela

Po celomesečnih naporih povzpenjanja v peto nadstropje smo »na ogled postavili« vse, kar je bilo narejeno in še več! Muzika, muzika; hvala Snežana in kompanija! Lda smo dobri, o tem ne dvomimo, saj imamo kaj pokazati, radi bi še več! LOS je Mercedesa zrinil s ceste, vendar se kaj takega v DIC-u ne utegne pripetiti. V januarju pričnemo z grafično delavnico; delamo do onevnostnosti, bolje rečeno, dokler ne zmanjka barve in papirja. Razstavní eksponat so že dvakrat hoteli neavtorizirani subjekti odtujiti, toda kamera je rekla svoje, bili so opazovani in temu primerno je varnostna služba tudi ukrepala.

Smo v petem nadstropju drugega stopnišča stavbe B, za info in podobno.

Pa še (paše tudi) to:

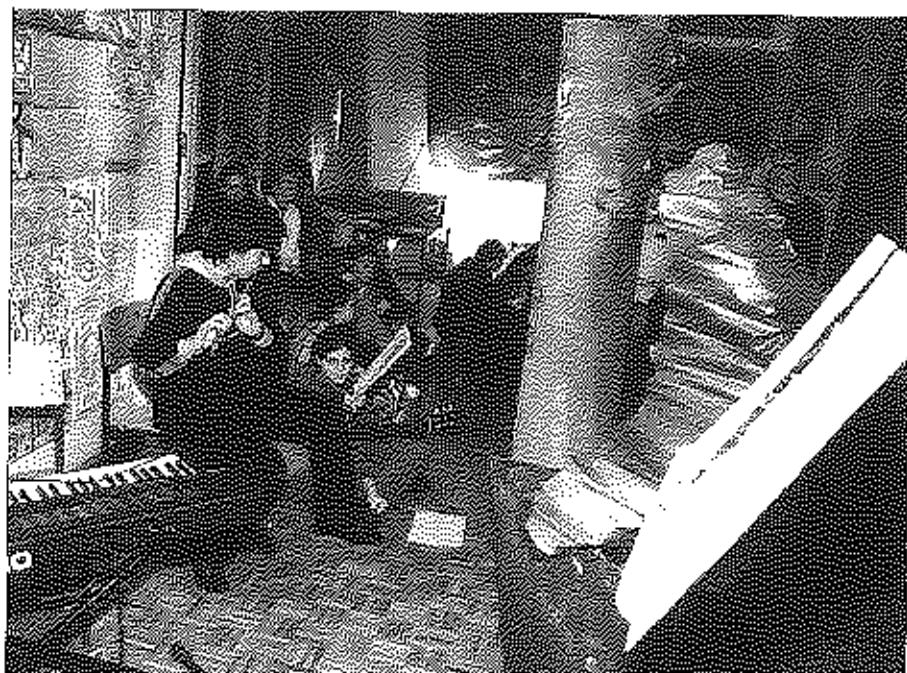
Nismo vedeli, pojma nismo imeli, zdaj pa vemo!

V DIC-ovi bližini, na Potočnikovi ulici, le kdo je ne pozna; če je bila dobra za helikopterje, je tudi za Restavratorsko - konzervatorski center, katerega delovanja do sedaj nismo zaznali. V okviru projekta likovne delavnice nas je g. Dušan Mihajlovič v mrzlem petkovem dopoldnevu izvezal in sezanili smo se z delom g. Petra Reberška, restavratorja, konzervatorja, in njegove sodelavke, ravno tako restavratorke Ivane, ki je bila po komentarju neimenovane dijakinja g. Kinku še posrebej všeč...

Izganjanje lesnih črvov iz baročnih skulptur »v živo« je doživetje. Vprašanj ni bilo malo, strokovnih odgovorov tudi ne. Dogovorili smo se še za naslednji obisk, ko bomo izvedeli kaj več o sanaciji Rohbovega vodnjaka. Na dvořišču nas je radovednost vodila v odkrivanje, malo smo pobrskali po depojih in imeli marsikaj videti. Še pridemo!

Stanislav Kink iz četrtega nadstropja.

Z otvoritve likovne delavnice:

* Kultura in domika *

cembrski glasbeni večer

Tradicionalni Decembrski glasbeni večer smo letos imeli v novih prostorih Galerije DIC. Pod jelko, ki je na resničnu nekaj posebnega, sij so na "ekološkem prodaju" med omeljami visela prava rdeča jabolka, so se na odru predstavili naši glasbeniki z zares pestrim programom.

Tako ambient kot seveda glasba sta v nas prebudila ulepše predpraznične občutke. Glasbeni večer, pripravljen pod vodstvom mentorice Murije Gerdej Poljanšek, je izdušil številno občinstvo.

POZITIV je poskrbel, da dogodek ne bo šel v pozabljani video sekcijs so posneli koncert, Ester, med drugim di ena od nastopajočih ter voditeljica večera, pa je napisala kritiko.

Igrati za razpoloženje

Začelo se je...! Psst, tišina! Bravo! Bili ste priča (se da tisti, ki ste si drznili vzeti svoj predragoceni čas) vstopu dobrega glasbenega večera, kot smo jih že vajeni zadnjih let.

Datum je napovedoval Svetega Miklavža. Temu smo naj delno želeli podrediti tudi glasbo, kar sva z Majom v vi kočki tudi uresničili na klavirju - s štirimi rokami. Veda! Dodali sva še malce živahnega Menueta.

Lina, naša pridna deklica, nam je prav tako na klaviru pričarala Nocturno s pretanjeno in nežno zasanjano ekskluzivnostjo. Temu so sledili nekoliko drugačni in močniji (ostrejši) zvoki Tomaževoga saksofona. Ker brez virja seveda ne gre, je za spremljavo poskrbel Lucijan. Edila je kitara. Nežne tone nam je odbrekala navdušenja Anja.

Ja, ja! Tudi na šoli nas učijo, da je pametno in preden koristno vaditi z napravo, ki se ji po naključju reče

"metroum". Če bi vsi to upoštevali in jemali resno, bi marsikatera izvedba zvenela še bolje. Dvoržakovi Slovenski plesi niso nobena izjema. Sta pa Ana in Polona poželi dolg aplavz! Sledilo je presenečenje na polni črti. Po domače bi temu rekli „malo zabavne muzike, ki prebudi pozornost še tako zdolgočasenega poslušalca.“ To imaš in Eva sta zadebla v živo!

Priljubljeni in nadvse prikupen glasbeni par (in pri glasbi bo - da ne bo pomote - tudi ustalo): Nina je Lucijanu kar se da precizno violinirala, Lucijan pa je bil še enkrat spremljavelec! Igrala sta eno izmed idej z notnim zapisom Rahmaninova.

Luka je prinesel na oder svoj violončelo, zares velik instrument, a še dovolj pripravljen, da je z lahkoto izvabljal melanholične zvoke. Andreja, Lucijan in Luka so v naslednji točki združili instrumente, ki smo jih že slišali (violončelo in klavir). S svojim mušiciranjem so potrdili, da so že na višji stopnji glasbenega izobraževanja.

Nato smo proti pričakovanju slišali nekaj zabavne pop glasbe. Eva nas je spomnila na medijsko najbolj odmeven in tragičen dogodek preteklega leta. Zaigrala je Candle In The Wind.

Da se večer bliža koncu, nas je opozorila malce prisnuknjena komorna zasedba. Miha, Dejan, Gregor in Sandi, vsi pozavniki, so dobro poskrbeli za "odštekan" videz in tudi za popestritev programa.

Kdo je po mnenju mnogih, ki so spremljali koncert, najbolj navdušil? Špela, Marko, Luka in Tomaž, harmonikarski goðci, ki so svoje instrumente predstavili v pravi podobi: v skupini in s strastno temperamentnimi tangom Piazzole. Bučnemu aplavzu se je pridružila tudi njihova profesorica, gospa Mateja Prem!

Boštan, Andrej, Lucijan in Simon so sklenili večer na način: "Za kon'c pa dejmo eno po slovensko..."

57

Ester Cetin

Kvintet harmonik

višiso

Praznovanje božiča

Dne 18.12.1997 je bil v čast praznovanja božiča organizirana prireditev z naslovom Božični čas. Na njej so dijakinje prepevale božične pesmi ter prchirulile večeru primerne literarne sestavke. Nit večera je povezoval vezni tekst, povzet po knjigi Niko Kureta: Praznično leto Slovencev II (Družina, Lj, 1989).

Z božičem, ki ni zgolj verski praznik, temveč je z njim povezana slovenska kulturna identiteta, smo se želeli spomniti svojih korenin, bogastva raznolikosti in našega skupnega jedra.

Zapisala Ksenija Petelinšek

Božično drevo A-stavbe

Mojčin sončni kotiček

*Kako lahko zadovoljno živimo ?
Skrivnost je v osvežilnem napitku !*

RECEPT:

Osvežilni napitek z malo kalorijami za srečne dni ...

Vzamemo kozarec sonca in dodamo skrbno izbrane sestavine:

- dobro voljo, lepo besedo,
- optimističen odnos do življenja,
- koncentrat strpnosti in taktnosti,
- nekaj žlučk zdravja,
- izvleček drobnih pozornosti,
- zdram smisel za humor,
- naribamu veselje in zadovoljstvo,
- vse skupaj začnimo s ščepcem poguma in ponosa,
- dodamo veliko ljubezni in zaupanja.

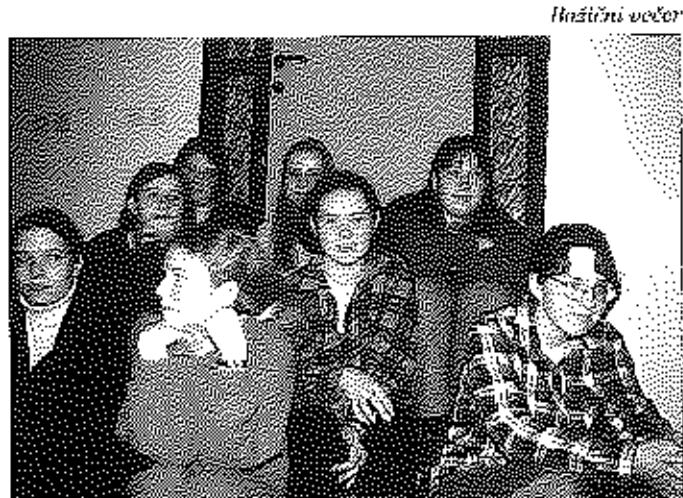
Še prijateljski nasvet: pijačo premešajte z nežnimi kremnimi.

Doziranje: vsako jutro ob mirnem in prijetnem vzdusu en kozarec napitka (po potrebi ga lahko pijemo tudi večkrat na dan v manjših količinah). Počakajte, da bo pijača začela delovati.

Uporabnost: načina.

Že pripravljen napitek lahko kupimo pri vseh dobro założenih čudodelnikih, lahko pa ga, če smo spretni, pripravimo tudi doma. Vzemite si dovolj časa.

Recept, posvečen za Pozitiv, pripravila Mojca Šemrin, naša tujnica

Baštinski večer

V torek 9. 9. 1997 se je zgodil majhen korak za A-stavbo in velik korak za DIC? Ali pa je obratno? Preči se je oglasil Radio. Od takrat naprej se oglašamo vsak torek od 19⁰⁰ do 21⁰⁰. Delujemo in slišimo ter vidimo se za zdaj le v okviru stavbe A, sodelaveci pa smo za zdaj Kiki, Izzi, Nudja, dr. Breznikar in moja Malenkost.

O ciljih in predvsem željah

1.1. Za poslušalce

a) informiranje poslušalcev;

b) poučevanje oziroma ponujanje tematskih bolj ali manj poglobljenih znanj, prizemljenih na nivo mladine;

c) vzgajanje oziroma spodbujanje razmišljanja o splošno človeških vrednotah oziroma sistemu vrednot, oblikovanje odnosa do sebe in okolice, do drugačnosti v vseh oblikah...;

č) identifikacija mladih poslušalcev s svojo generacijsko skupino, ki je notranje zelo nehomogena, na podlagi pozitivnih vrednot;

d) možnost komunicirinja med obema ciljnima skupinama, možnost obojestranskega spoznavanja in vzgajanja obojestranske medsebojne tolerance;

e) še en možen medij osveščanja (droge, alkohol, kajenje, spolnost...).

1.2. Za sodelavce oziroma tiste, ki pri oddajah sodelujejo:

a) uvajanje v novinarsko, reportažno, tudi raziskovalno idr. delo ob pomoči mentorja/cv (če je to potrebno);

b) predstavitev znanj oziroma stvaritev javnosti (dijaki glasbeniki, pevci, pesniki, pisatelji...);

c) možnost aktivne in usmerjene izrabe prostega časa v smeri lastnega zanimanja;

č) glede na sodelavce iz vrst dijakov lažja dosegljivost enega od pomembnih ciljev: nivo razumevanja in interpretiranja problemov in oddaj mora biti v osnovi nivo srednješolske mladine, ne odraslih(!); prav tako tudi izbira tem, ki zanimajo to populacijo.

Ciljne skupine

"Dijaški radio" je v osnovi namenjen dvema skupinam domske populacije, ki sta si zelo različni in zato v marsičem celo nasprotno:

a) srednješolski mladini, predvsem tisti med 14. in 20.(!?), letom starosti;

b) vzgojiteljem in drugim odraslim, ki so pokleno ali kakorkoli drugače povezani z opisano skupino mladine.

O "Radiusu" in še o čem

DIC z Radijem pridobiva še en medij, ki je manj formalen in za srednješolce morda bolj prijeten kot šola, preko katerega vključuje ta del populacije v svoje življenje - informirana mladina bo uspešneje sodelovala življenju

in družabnem utripu dijaškega doma!

Omejenost na A-stavbo (vsaj v začetni fazi oddajanja temu botruje tudi praktičen tehnični razlog: fizična in "dejanska" (?) nepovezanost med stavbami) ne šibi pomena Radia.

Generacijska skupina, ki jo tvorijo dijaki, je zelo samosvoja. Čeprav nehomogena, jo ločuje od drugih čisto poseben način dojemanja sveta, poseben način reagiranja in poseben nivo razmišljanja. Ne nazadnje tudi poseben način življenja. Temu je treba pripisati velik pomen pri oblikovanju oddaj, če hočemo od skupine dobiti nazaj kar najbolj pozitivno, kar ima: veliko energijo in potencialno znanje, ustvarjalnost, mladostni polet. V DIC-u se nahaja velik del srednješolske populacije in dom bi lahko uporabil ali vsaj kreativno usmeril vse (skrite) lastnosti mladine. Za to pa jih je treba motivirati na njim lasten način, saj ostajajo kljub nasičenosti raznih medijev v našem prostoru nekako zunaj njih. Mediji se prilagojeni odraslim ali otrokom, tistim nekje vmes pa bolj malo. Verjamemo, da je "njihov" radio eden od načinov, kako jih usmeriti h kreativnosti, ki je prepogosto ne знаjo, ne morejo ali celo ne želijo podariti širši družbi.

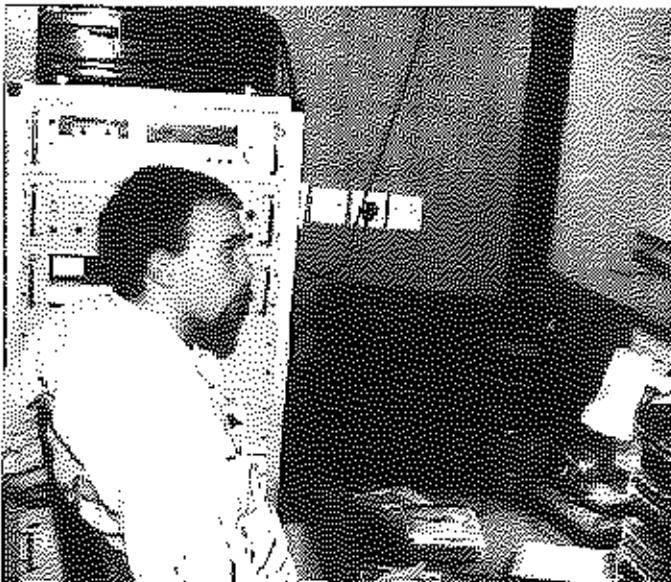
Še zadnji čisto sveži novici, samo za poslušalce dicarskega radija in bralce Pozitiva:

Z naslovom radio ali ne radio, je to sploh lahko vprašanje?

Poslušajte nas, za zdaj samo v stavbi A, kasneje pa še druge. Ali kot bi rekli naši zdaj že redni poslušalci: Dicarski radio je velika stvar in potrata bi bila, če bi ga lahko poslušali samo v A-stavbi.

Na koncu pa še to, v mesecu maju bomo imeli že 30. oddajo našega radia. Takrat pa se bomo lahko predstavili širšemu avditoriju.

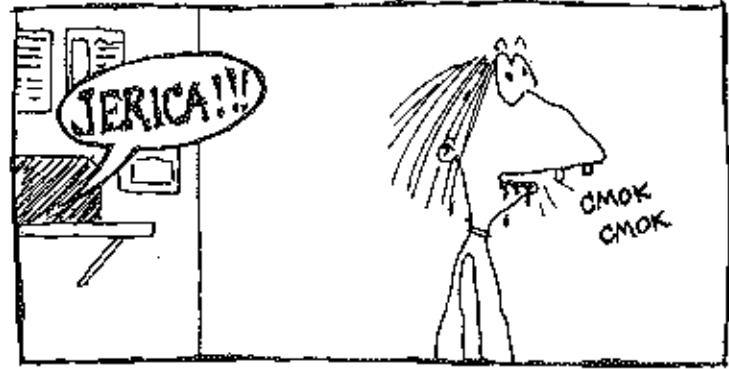
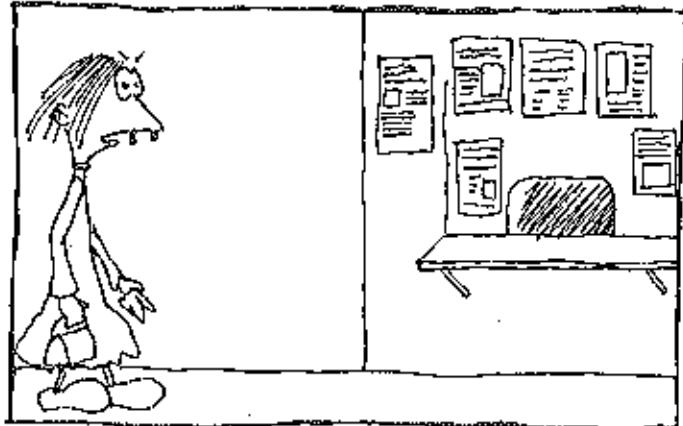
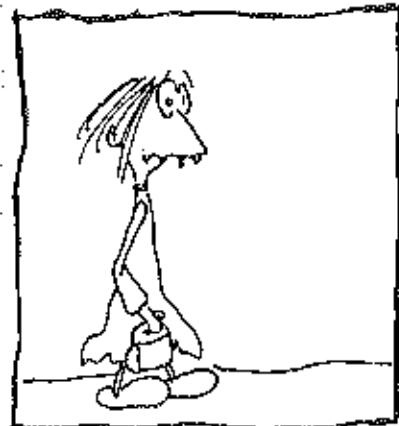
Zoran & razgrajati

dr. Breznikar na razpoloženju, za radijskim "puttoni" v novih epizodah manuelske nadaljevanke Santa cankarijana, epizoda št. 2393

SIROTA JERICA

PAMISEL IN REALIZACIJA:
IGOR MURŠIČ...

Šport in šah

Šport v DIC-u zaseda pomembno mesto, saj ta v svoji različnih sekcijah aktivno vključuje največ dijakov. V prispevkih, ki sledijo, s pomočjo mentorjev predstavljamo posamezne dejavnosti. Bralec bo opazil, da ne gre za običajna športna poročila, ki bi v ospredje postavljala rezultate in tekmovanja. Seveda to ne pomeni, da tekmovalni duh v DIC-u ne obstaja in da naši dijaki zunatrad in zunaj doma ne dosegajo izrednih rezultatov, prej nasproto, kar bo, vsaj posredno, moč razbrati iz prispevkov. Več pozornosti smo takrat posvetili razmišljaju o športu in predstavitvi dejavnosti oziroma o "športni ponudbi" v naši ustanovi. Krajši športni eseji, intervjuja ter predstavitev posameznih športnih aktivnosti, to je vsebina športnih strani. Ker je šport v prvi vrsti igra, zabava in sprostitev, je Pozitiv, ki mu duhovitost in (tudi) duhovičenje nista tuja, športno stran popestril z uvođi, komentarji in dovtipi. Kot pravi poročevalci in iskalci vročih tem smo se motali naokoli. Kaj vse in kako smo to videli in zapisali? Predlagamo branje v "šusu"!

INTERVJU - POZITIV

Pozitiv je za rubriko Šport in haš(če maš) pripravil dva intervjuja, z mentorjem športne dejavnosti in z dijam. Začnimo pri prvem.

Matjaž Plesec že nekaj let kot zunanj sodelavec pomaga pri vodenju odbanke v našem domu. Obiskuje reiji letnik Fakultete za šport ter se ukvarja z vrsto zanimivih aktivnosti, ki so povezane s športom, tudi s pisnjem tekston, tako da ob intervjuju objavljamo še njegovo razmišljanje o šoli in Športu

Dicurji (dicarke še posebej), ki jih zanima šport, Matjažu seveda poznajo, tu pa jūm ga predstavljamo še bolj podrobno. Berejo lahko tudi tisti, ki ga ne poznajo! Začni s s šolo.

• Takoj po srednji šoli si se odločil za drugačen pot, končal si Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo - mer metalurgija, opravil pripravnštvo v Rudniku Metica in se ponovno vrnil v Ljubljano. Zakaj si se tako določil?

Okolje, iz katerega izhajam, je verjetno veliki večini llovecev znano predvsem po rudarjenju in železarstvu, naj imata ti dve panogi na Koroškem večstoletno tradicijo in ne poznam družine, v kateri ne bi bil vsaj eden od družinskih članov povezan s to industrijsko panogo. Tudi sam sem bil takoj po končani osnovni šoli - v dobi usmerjenega izobraževanja "programiran" za takšno vrsto pot, čeprav se mi pravzaprav sploh ni sanjalo, kako kakšna stvar izgleda. Po končani srednji šoli se nas je večina sošolcev vpisala na faks, čeprav niti za enega ne bi imel roke v ogenj, da ga je študij pretirano zanimal. Že nad študijem so nam "rojile" po glavi vsemogoče stvari, da vsaj zase lahko rečem, da me je znana "koroška maš" privlekla do diplome. Šele po opravljenem pri-

pravnanstvu sem dobil tisti pravi impulz, ki je čez noč negiral moje "metalurške ambicije" in me opogumil, da sem končno stopil na pot, ki sem jo sanjal, pa vendar nisem imel poguma, da se ji približam.

• Aktiven si na različnih podnebjih; organizira Študentsko košarkarsko ligo - UKL, ob nedeljah si poročevalce z nogometnega prizorišča na Prevaljah, piše članke in seveda nikoli ne zamudiš rekreacije v DIC-u. Kako vse te aktivnosti uskladiš s študijem?

Nobenih problemov nimam z usklajevanjem študija in ostalih aktivnosti, kajti vse aktivnosti, ki jih počuem - vključno s študijem -, me zanimajo in v njih uživam, zato je motivacijski nabolj izreden. Pri vsem tem še najbolj trpi moj največji priatelj - spanec.

• Živiš v studentskem naselju, kjer je verjetno življenje zelo pestro. Kje in kako se zabavaš in seveda, kdaj najdeš čas za punc?

Ker sem imel priložnost bivati v "študentu" že ob koncu osemdesetih let, se mi zdajšnja generacija študentov smili, saj živi v nekakšnem "tranzicijskem bunkerju". Povsed okrog študenta neke rampe in ograje, študentski klubki v naselju so že pred nekaj leti ugasnili, iz menze te vržejo točno eno uro pred dvanajsto, dobrih koncertov v naselju pa je le še za vzorec. Bojim se, da bo nekoč najbolj prljubljena igra - tarok do konca tega tisočletja izumrla. Še sreča, da obstaja ime podzemje, kajti tam so žuri še vedno pravi, da o puncah ne govorimo.

• Kaj meriš o rekreatiji v DIC-u in kakšno se ti zdi sodelovanje z drugimi dijaškimi domovi?

Za mnenje o rekreatiji bi bilo potrebno povprašati predvsem dijake, ki se jo udeležujejo in oni lahko odgovorijo, če služi svojemu namenu. Upam, da so z odbojko vsaj malo zadovoljni, pa ne le zaradi samega potenja pri igri, ampak tudi zaradi druženja, sprostilve in uživanja. V letošnjem šolskem letu je obisk na obojki izreden in včasih nas je celo za tri ekipe, kar se v preteklih letih ni dogajalo. Vsakega novega obraza se veselim in za vsakega se ho našlo dovolj prostora. Mislim, da prihaja na rekreatijo kar nekaj deklet iz sosednjega dijaškega doma Poljane, to pa pomeni, da je sodelovanje dobro, sodelujemo pa tudi na prijateljskih in meddomskih prvenstvih.

• Kakšno glasbo poslušaš in kateri je bil tvoj najboljši koncert?

Poslušam vsako glasbo, ki je dobra; po moji presoji pač. Naj bo to U2, njihov koncert bi si z največjim veseljem ogledal, ali Vladec Kreslin s svojo bando. Privlačijo me predvsem emocije, dober zvok in besedila ter izvirnost. Moj najboljši koncert oziroma tisti, ki se ga najraje spominjam, se je zgodil 25. maja 88 v študentskem naselju v Rožni dolini. Takrat so se od devetih zvečer pa do petih zjutraj menjavali na odru Zabranjeno pušenje (na basu je igral Emir Kusturica), Riblja čorba, Pankrti, Parni valjak, Martin Krpan, Lačni Franz, Ekaterina Velika in Prljavo kazalište.

Pogonarjala se je Luba Plesec

"PRIJAZNA ŠOLA IN ŠPORT"

62

Že kar lep čas se v naši deželici spopadajo in ravnajo različne struje, ki vladajo, predpisujejo, nadzorujejo, otežujejo, z eno besedo, zagrenjujejo mlada življenja osnovno- in srednješolcev, saj z svojimi vizijami šolskih programov dokazujejo predvsem svojo strokovnost in nezmožljivost. Vse pod pretezo - prijazna šola. Kar čez noč so se učencem začeli smejati ulomki pri matematiki, molekule žurirajo pri kemiji, pri glasbeni vzgoji je začel profesor na glas vrteči Kelly Family, da ne omenjamamo okostnjaka pri biologiji, ki si je namesto cigare dal v usta kredo. Na koncu imam občutek, da so na šolah vsi prijazni, vsi žurirajo, vsi so cool; razen učencev in njihovih staršev. Stresi ob prehodu iz osnovne v srednjo šolo, menjava okolja, novi prijatelji, nova spoznanja in skušnjave, pa malá matura, nabiranje točk za vstop na Univerzo,... Kako zmanjšati te včasih že kar ekstremne pritiske, ki nas spremljajo praktično od vstopa v šolski sistem pa vse tja do pozne starosti? Kako poiskati harmonijo, sprostitev in ustrezni ritem našega bivanja? Tega nas današnji šolski sistem ne uči in po določeni logiki tudi nima interesu.

Tako hitrost in hitenje velikokrat izničita vrednost človekovega bivanja; kar nekako nebotiče dopuščamo, da se v naš svet vriva sprevržena "kapitalistična logika mišljenja", ki sega tudi na področje prostega časa.

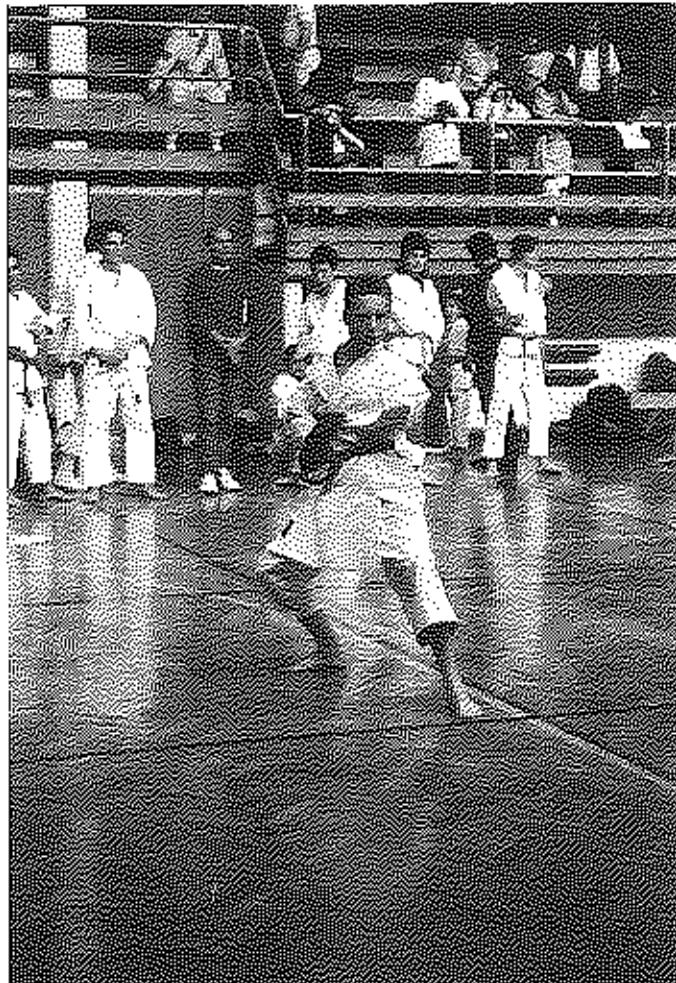
Prav šport kot način preživljavanja prostega časa velja za eno tistih dejavnosti, kjer se najde možnost za razvedrično, sprostitev, osebno izpopolnjevanje in notranje bogatenje. Z gibanjem in naspoloh športnim udejstvovanjem lahko poskrbimo za odpravo psihosomatickih motenj, raznoraznih stresov in predvsem skozi igrivost in druženje doživljamo prijetno zadovoljstvo in harmonijo, ki nam v težavnih situacijah omogoča dobro zdravost ter ustrezne rešitve. Prostega časa bo v prihodnje čedalje manj, zato ga je smotreno koristno izkoristiti, pa naj bo to v naravi, športnih dvoranah, pri pevskem zboru, na kulturnih prireditvah. Važno je, da v sproščenem vzdružju resnično uživaš in se zabavaš.

Matjaž Plesec

INTERVJU - POZITIV

**Ivo Tijan - športnik, karateist
(črn pas, prvi dan)**

Drugi Pozitivov športni intervju je opravljen z dijakom. Malekdo med nami namreč ve, da imamo v svojih vrstah dijaka "črnjaka". Dober učenec v šoli, nevsišljiv v svojem okolju, nekonflikten,... skratka pozor: ne nadlegujte neznanih dicerjev, ker lahko popijete kakšen šut v nos ali celo nekoliko (ali kar precej) nižje...

Ivo Tijan na kata turnirju

Prosim, da se predstaviš.

Zivjo! Sem Ivo iz Ilirske Bistrice. Obiskujem tretji letnik bežigrajske gimnazije in sem na žalost edini iz našega doma. Sem v vzgojni skupini vzgojiteljice Nataše Tratnik.

• *S kakšnim športom se ukvarjaš in kaj to sploh je?*

Moj šport je karate. Po definiciji beseda kara-te pomeni prazna pest. Je način napada in samoobrambe brez orožja. Razdeljen je na štiri stile. Eden izmed njih je stil shotokan, ki je najbolj razširjen tako v Sloveniji kot v svetu. Ta stil treniram tudi jaz.

• *Lahko muda opisuješ ta stil?*

Poznamo dve vrsti vaj, in sicer: boje in kata. Kata je niz zaporednih blokov in udarcev proti navideznemu sovražniku. Tukaj moram poudariti, da boji niso "mlatenja", kot si mnogi predstavljajo, ampak veljajo določena pravila. Na tekmovanju ni dovoljeno premično udariti nasprotnika, kajti za to te lahko diskvalificirajo.

• *Kdaj si začel in kdo te je navdušil za ta šport?*

Začel sem v drugem razredu osnovne šole. Nihče me ni navdušil, ampak me je mama vpisala v klub, ker se nisem hotel zunaj igrati s prijatelji. Misliла je, da mi ne bo všeč, ampak karate me je nekako pritegnil.

• *Kakšne so stopnje v karateju?*

Poznamo sedem barv pasov, najnižja je bela, najvišja

* Šport in haš *

a črna. Črni pas pa se deli še na deset danov. Jaz imam črni pas, prvi dan.

* Na katere dosežke si najbolj ponosen? *

Najbolj sem ponosen na bronzasto medaljo, ki sem jo dosegel z ekipo v katah na mednarodnem tekmovanju, na katerem je sodelovalo osem držav.

* Kako to vpliva na svoje življenje? *

Karate je tudi duhovno vzpodbujajoč. Spremljal me je od malih nog in zato je imel velik vpliv name. Moraš se naučiti, kdaj uporabiti silo in jo moraš znati tudi kontroličati.

* Koliko časa na teden porabiš za treniranje? *

Odkar sem v srednji šoli, imam manj časa za karate. Treniram ob petkih in sobotah po približno uro in pol.

* Kako vidiš svojo prihodnost v tem športu? *

Dosegel sem svoj največji cilj, to je črni pas. Čeprav ni to niti polovica poti, nimam večjih ciljev. Želel bi dosegeti še kakšne dobre rezultate na tekmovanjih, predvsem pa treniram zase, da obdržam kondicijo.

* Imas za konec: kaj dodati? *

Sem član kluba Samuraj iz Ilirske Bistrici. Lani smo bili tretji najboljši klub v državi (izmed več ko 60 klubov), predlani pa drugi.

* Heata.

Erik Rovan

Namizni tenis

V drugem nadstropju stavbe A med traktoma kralji vrata v včiji prostor zanimiv napis NAMIZNI PENSIS. Ni ga mimoidočno, ki mu ne bi pričujoči napis pognal kri po žilah ter ga navdal z radovednostjo. Zvoki, točenje, odpoki dajo vedeti, da gre za dinamično dogajanje. Pozitiv je uspel in odkril, da gre za PING in PONG. Anupak to še zdaleč ni vse. Kaj vse se tu pravzaprav dogaja, nam je predstavila mentorica PINGA in PONGA Natasa Tratnik:

Na domskem prvenstvu je prvo mesto zasedel žanski prvak Boštjan Vendramin, drugi je bil Sebastian Tomič in tretji Miha Možina.

V parih sta blestela Roman Štukelj in Sebastjan Tomič, druga sta bila Boštjan Vendramin in Uroš Pavlovič, tretja pa Miroslav Ogar in Romeo Krizmanič.

Udeležujemo se tudi meddomskih tekmovanj. Ekipno smo premagali legiščev dijaški dom, izgubili pa z DD Šiška.

Na srečanja večkrat povabimo tudi dekleta. Nazadnje smo z njimi igrali "laufarce" za sladke dobrote in se prav prijetno zabavali. Čeprav dekleta takrat niso priigrala nič sladkarji, jih pozivamo, da naprej pridno trenirajo in se pridružijo naslednjim tekmovanjem, ki jih planiramo: "laufarce" za krofe (v pustnem času), za pičhe, pa še ob kakšnih drugih priložnostih, ki si jih bomo sproti izmišljali.

Natasa Tratnik

STRELSKA SEKCIJA

Stavba A, podstrešje. Iščemo streliče. Stopamo previdno. Francijeni prostostrelci namreč pravkar vadijo. Zgodbe, ki krožijo po dicarskih vogalih, o večkrat obstreljenem mentorju, nam narekujejo previdnost. Pozitiv se je odločil, da takšnim govoricam naredi konec in, da jih razčisti na kraju samem. Počakali smo ugoden trenutek potrktali in vstopili. Vprašanje seveda nismo zustavili neposredno, saj se je g. mentor razgovoril sum. Dejanski odgovor je mogoče razbrati med vrsticami. Klik:

Med mnogočico zanimivih in kvalitetnih prostočasovnih aktivnosti deluje tudi strelska sekcijsa.

Interes pri dijakih je zadovoljiv, dijakinj pa bi bilo lahkko, predvsem glede na njihovo število, več.

"Strelske vaje", kot imenujemo naša srečanja, potekajo vsak torek med 19³⁰ in 20³⁰ na podstrešju stavbe A. (Če kdo za to ni vedel in ga streljanje kot šport zanima, se lahko vsak torek ob navedeni uri zglasí pred recepcijo v stavbi A).

Redno se udeležujemo ligaških srečanj ljubljanskih dijaških domov v streljanju z zračno puško.

Večji problem vsekakor predstavlja zastarel orožje, ki je tudi poglaviti vzrok, da na tekmovanjih kljub prizadevanju naših tekmovalcev dosegamo slabše rezultate. Naše orožje je že tako zastarel, da si ga posamezniki z zanimanjem ogledujejo in se ob tem verjetno spominjajo dobrih starih časov. Zelo resno smo že razmišljali o premakljivih tarčah, vendar pa tudi to ne pride v poštev, ker naboji ob vsakem strelu letijo v drugo smer.

Kot problem moram omeniti tudi slabe pogoje za trening (čeprav je tudi to, kar imamo, bolje kot nič). Tudi tu se ne moremo primerjati z ostalimi, saj imajo vsi avtomatizirana, vsaj tristežna strelišča.

Kljub vsemu pa ne mislimo obupati, saj zastopamo načelo in smo tudi nazoren primer le-tega, da je važno sodelovati in ne zmagovali. Predvsem pa v bližnji prihodnosti računamo na novo orožje (vsaj dve puški), v prihodnosti pa tudi na novo avtomatizirano strelišče.

Mentor Franci Tehovnik - Raubšicer

Kdor ni z nami,
je za tarčo.

vitišo

* Šport in Haš *

ŠAH v DIC-u v prvi polovici šolskega leta 1997/98

Če si s športom vadis telo in tudi duha, si s šahom predvsem duha. Morebiti je to napor, ki nekoliko odvrača dijake, da bi ga igrali bolj množično.

Predvsem oblikovalci in glasbeniki so neizčrpen vir dobrih šahistov: Miha Mavrič, Erik Mavrič, Lovro Ravbar, Bojan Matjašič, Sandi Brezlan. Če še koga nisem omenil, je to zaradi tega, ker jih je kar nekaj, ki igrajo za svoj užitek v zaprtih krogih, kot nekakšna šahovska ilegalna. V 2. nadstropju največ šahistov prihaja iz skupine g. Grgiča: Matej Konda, Bojan Košir, Jure Žagar, Peter Gomzi, Miha Indihar. Iz skupine g. Tratnikove pridejo igrati šah: Kerim Vođnik, Sašo Milavec, Uroš Benetek. To so dijaki, ki večinoma šahirajo tudi vsako sredo ob 20.30 v učilnici 227 v 2. nadstropju. Je pa še kar nekaj drugih, ki pridejo občasno ali pa igrajo šah po sobah. Pri dekletih odlično igra Marija Nabernik, ki pa je že doma polno zaposlena s šahom, trenira in nastopa, v Ljubljani pa se zaenkrat raje ukvarja s šolo.

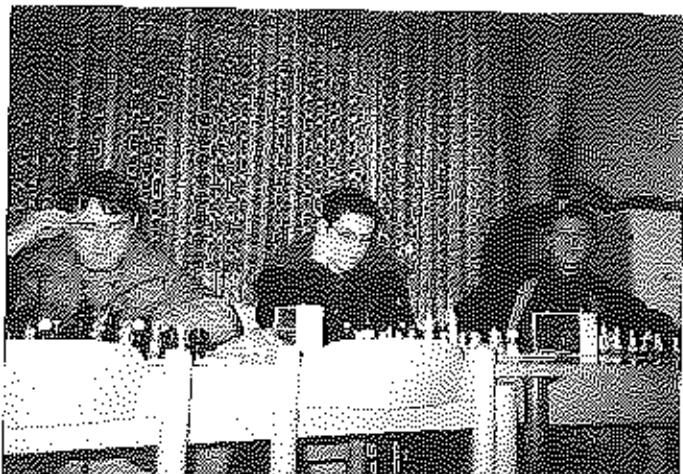
Na prvenstvu A-stavbe v novembru je zmagal Matej Konda pred Bojanom Koširjem in Jurijem Žagarjem, sledili pa so Miha Indihar, Sašo Milavec in Peter Gomzi.

V meddomski šahovski ligi redno sodeljujeta Sandi Brezlan, kot trenutno najuspešnejši, in Matej Konda, dvakrat je bil poleg Miha Indihara, enkrat Ivo Čuden. V novem letu obljuhila sodelovanje Bojan Košir, dolgoletni član, in mogoče Erik Mavrič.

Cilj šahovskega krožka je čim bolj množično igranje šaha, ne nujno v krožku, ampak lahko tudi po sobah v prostem času. Šah je lahko veselje in užitek, lahko je tudi strast, čeprav manj nevarna kot kakšna druga. Če bi kdo rad igral šah, pa ne ve kdaj in s kom ali kako, lahko pride ob sredah ob 20.30 v 2. nadstropje v učilnico 227, lahko pa si pri meni izposodi šahovsko garnituro in s kolegi kdaj udari partijo šaha po lastnem preudarku. V računalniški sobi pa je na vseh računalnikih tudi šahovski program z več nivoji.

Aljoša Murn

Majstri razmišljajo

Fitness

Gibljemo se v podzemnih prostorih B-stavbe. Izpod stopnišča slišimo škip-skra-pet mehanskih naprav in stokanje. Vonj prepotenih teles nam pozitivcem udarja v nos, spogledamo se in v en glas izustimo: O, Bog! Dante na delu!

Šnk in panika nas nekoliko zimedeta, vendar nam besede dr.Breznikarja vrnejo zbranost: "Bratje in sestre v Pozitivu, POGUM! Vstopili bomo in pogledali, pa če ima sam hudič prste omus!"

Šli smo naprej in vstopili. Stara modrost, da je strahu zunaj porazen, znotraj pa ga tudi ni, je tudi takrat obvezljiva. Ljubke napravice, na katere so se prostovoljno pripenjala - in so tudi drugače z njimi sodelovala - mlada telesa, so razblinile strah srednjoveških grozot. Zadnje pomislke in združke (to je seveda posledica ruše nevednosti) pa nam je odgnala mentorica dejavnosti sama. Za kaj pravzaprav gre, kaj se v tem prostoru nahaja in dogaja, kaj ta ponuja in celo načrtuje, smo izvedeli iz prve roke. Mentorica dejavnosti nam je zaupala celo svoje izkušnje. Pristluhnimo!

FITNESS - ZDRAVJE, SPOSOBNOST, PRIPRAVLJENOST

*"Ne pride daleč duh,
ki ga tišči telo, ki ni za rabo."*
(Dante)

V šolskem letu 1995/96 je v našem domu zasvetila svetla luč v kletnem prostoru B-stavbe. Kjer so stale sanitarije in velike prašne omare, katerih edini obiskovalci so bili pajki, se je zasvetil napis z eno samo besedo FITNESS.

Kako se je lahko zgodil takšen čudež? To je novost, ki jo do tedaj ni poznal še noben dijaški dom pri nas. Dve leti poprej so bili naši učenci redni gostje fitnessa na Fakulteti za šport. Da zadava ni bila za učence predraga, smo nabavili prenosne karte, ki so jih plačevali sami. Na vsako kartu je prišlo 12-15 učencov, ki niso smeli biti v fitnessu ob istem času. Pridno so se vpisovali v razpredelnice in se natančno držali učnika, kdaj smo jemali vaditi. Do Fakultete so imeli 20 minut, ko je ali vožnjo z avtobusom. Vadili so eno uro, potem pa jih je čakala pot nazaj. Tudi ob 10. uri zvečer. Velikokrat sem se spraševala, kaj bo, če se komu kaj zgodi. Tako se mi je utemila misel, da bi ob takšni zagnanosti naših učencev bilo najbolje, da si takšen šport omislimo kar v domu. Ravnateljica je bila za stvar, stekle so priprave, pajke smo pregnali iz kleti, konec pa že poznate. In tu se naša pravljica, ki ni pravljica, konča. Začne pa se za vas, ki pridno vadite in skrbite za telo, ki mora biti "za rabo", kot je poudaril že Dante Alighieri.

Sportna kultura je že od človeškega nastanka do danes vsebina njegovega bivanja in sestavni del njegove

* Šport in haš *

culture. Športna dejavnost je njegova socialna potreba. Ravno vesje duha in telesa je prvinska potreba vsakega posameznika. Žal naša potrošniška miselnost nosi s seboj hitreje, vse večji tempo življenja. Posledice tega so številne številne zdravstvene težave, celo bolezni. Človek, ki je oropan potrebe po gibanju, ne more slediti zahtevani sodobnega časa. Zato strokovnjaki s športnega in medicinskega področja opozarjajo na pomen zdravega načina življenja, katerega sestavni del je športno udejstvovanje. Nobena športna zvrst ne zagotavlja vsestranski harmonični razvoj vseh delov človeka. Potrebno je prepletanje različnih zvrst športne dejavnosti. Clarke (1966) je definiral pojmom *physical fitness* "kot sposobnost za prenapačenje dnevne obveznosti z ustrezno življensko silo in živahno nosijo brez prevelike utrujenosti; imeti dovolj energije za zabavo in dejavno izrabo prostega časa po delu in za premagovanje nepredvidljivih težav. Telesna pripravljenost je sposobnost ostati telesno in duševno vzravnani, biti odporen proti stresu in vzdržati pod težkimi okoliščinami. Telesna pripravljenost je diametralno nasprotje utrujenosti in malodušju zaradi naporov, izgubljanju moči, ki je potrebna za občutenje življenjskih radosti ter zadovoljstva pri dejavnosti in izčpanosti zaradi "nepredvidljivega". Različni avtorji različno pojmujemo polno fizično pripravljenost, vsi pa poudarjajo dve komponenti, in to vzdržljivost in mišično moč.

Sprejmite iziv in pričnite vaditi! Zgoraj nisem omenila ene zelo pomembne stvari. To je postava. Ne smemo pozabiti, da bo zime enkrat konec. Takrat bo ponovno potrebno obleči kopalke. In da se ne boste ustrašile podobe v ogledalu, polkulajte prej v naš fitness. Vaditelji potegnijo iz rokava program za hujšanje. Če se ga boste držali, bodo odvečne kile odplavale skozi pore vaše kože. Sama sem ga preizkusila in izgubila 5 kg v šestih tednih. V novembru je v fitnessu novost vadba pod vodstvom vaditelja. Priporočam vam, da jo preizkusite sami.

Nameravala sem vam natresti še nekaj statističnih podatkov o dosedanjem obisku. Bilo bi preveč za tokrat, zato vam ponujam le še miselni vzorec.

Mentorica za fitness Slaveca Kanduč

Odbojka

Vsi željni gibanja in dobre družbe se lahko tudi v letošnjem šolskem letu udeležujejo rekreacije odbojke. Treningi potekajo vsak ponedeljek od 18. - 19.³⁰ ure v telovadnici Poljane in vsak četrtek od 21. - 22. ure v OŠ.

Fantje so se že udeležili meddomskega prvenstva v Jegličevem dijaškem domu. Zasedli so zavidljivo 3. mesto. Za podoben dogodek, ki bo marca, se dekleta intenzivno pripravljajo. Odigrale so že nekaj prijateljskih tekem, "strokovno" pa jih usmerja Matjaž.

Košarka v DIC-u

V domu imamo fantovsko in dekliško ekipo. Treningi so vsako sredo in četrtek od 18³⁰ do 19³⁰.

V letosnjem letu so se začela tekmovalja že v septembru. Ob tridesetletnici SPŠ Tacen so organizirali meddomsko tekmovalje v ulični košarki. Na tekmovalju so sodelovale tri ekipe iz DIC-a in sicer dve dekliški in ena fantovska. Fantovska ekipa je imela pri zrebu nesrečno roku. Prvo tekmo so zmagali, drugo pa so igrali s fanti iz Tacna in tekmo izgubili ter izpadli iz nadaljnjega tekmovalja. Dekliški ekipi sta se imenovali Meduze in Alge. Obe sta prinesli v dom pokale, saj so Alge osvojile tretje mesto, Meduze pa drugo.

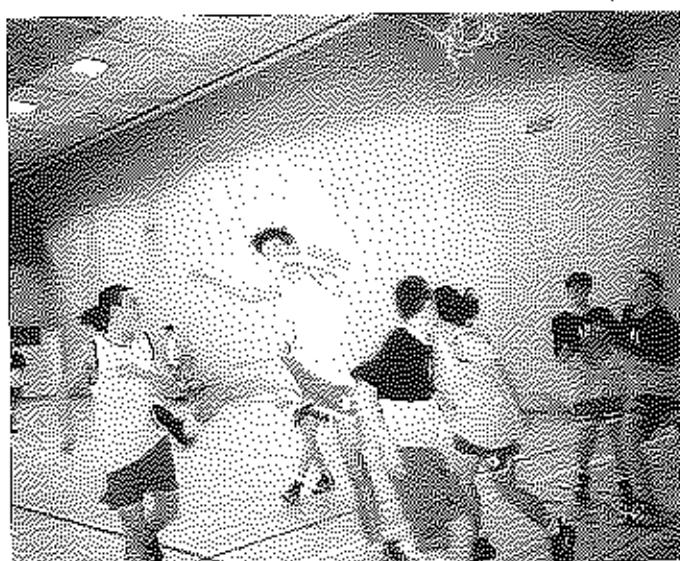
Meddomsko tekmovalje poteka v letosnjem letu v obliki turnirjev. Jesenski turnir je potekal v dveh skupinah. Mi smo bili v prvi skupini. Igrali smo 12. novembra 1997 v Tacnu. Naši nasprotniki so bile ekipe iz dijaških domov SPŠ, Jeglič in Tabor. Rezultati tekem: DIC : Tabor 28-29, SPŠ : DIC 37-25, Jeglič : DIC 31-21.

S Taborom smo v sredo 4. januarja 1998 odigrali prijateljsko tekmo in izgubili.

Pomladanski turnir bomo odigrali v marcu. Naši nasprotniki bodo ekipe iz dijaških domov Šiška, Bežigrad in Vič.

Mentorica za košarko Mojca Lalič

Skok v prazno

Kdor ni z nami,
je za nami.

IZGUBLJENI SIN

PISBA IN REALIZACIJA
Igor Mursic

66

Predstavitev projekta 2: Pozitiv v boju zoper zasvojenost!

V šolskem letu 1997/98 je Pozitiv vključen še v en projekt. Gre za projekt, ki je bil izbran na javnem naročaju in ga je razpisala Mestna občina Ljubljana (MOL). Delo na projektu že poteka. Sledi krajsa opisna predstavitev vsebine, začrtanih (namenskih) ciljev projekta in že opravljenega dela na njem.

Projekt se ukvarja z mediji. Glavni cilji projekta so: započnitev "praznega" časa dijakov z delom na medijih, omogočanje ustvarjalne izraznosti in samorealizacije dijakov ter vzpostavljanje odprte komunikacije med dijaki in pedagogi v domu.

Mediji, ki jih v projektu proučujemo, in dejavnosti, s katerimi se v projektu ukvarjam, so: časopis Pozitiv (pisni medij), plakat (vizualno tekstovni medij), rock delavnica s koncerti, "plesno gledališka" predstava ter video medij.

Projekt se v dobršni meri pokriva s projektom, ki poteka v okviru ministarstva za šolstvo in katerega smo ga v tej (in s to) št. Pozitiva predstavili ter ga zaključujemo. Med projektoma obstajajo histvene razlike, ki jih velja posebej poudariti. V vsebinskem smislu je ta razlika povezana z vprašanjem zasvojenosti. Ta bo rdeča nit vseh dejavnosti Pozitiva povezanih z novim projektom. Ukvart

junje s tem vprašanjem bo tako glavna preokupacija Pozitiva v prihajajočih mesecih. Utečenim dejavnostim Pozitiva pa smo na podlagi projekta in s tem povezanimi pridobljenimi sredstvi priključili še novo dejavnost: gibalni teater.

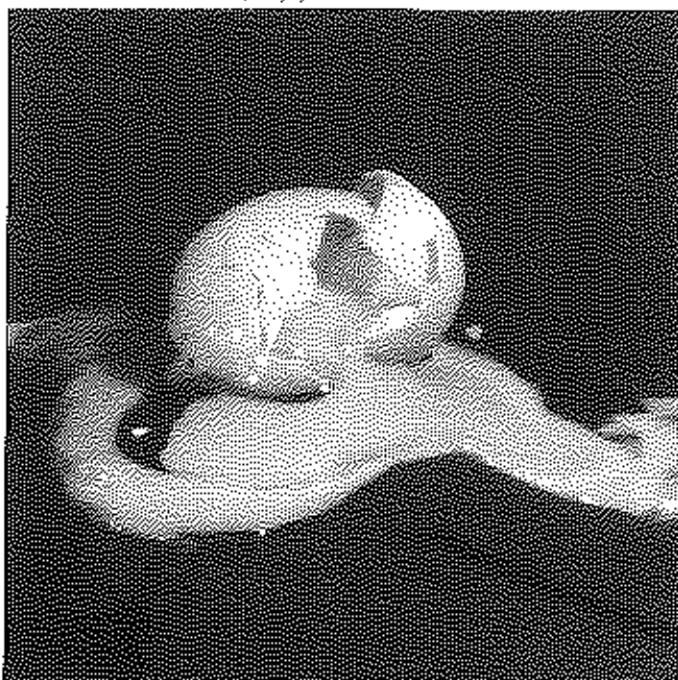
Posamezne dejavnosti v projektu

Na začetku šolskega leta smo vzpostavili organizacijsko skemo projekta. Oblikovali smo tim pedagogov, članov projektne skupine, ter dijakov in določili (pod) nosilce posameznih dejavnosti.

Rock delavnica

Intenzivno delo rock delavnice, vključene tudi v projekt 1, je prispevalo k temu, da je bilo njen delo v omenjenem projektu rokovno predčasno zaključeno. Predstavitev njenega dela, predvidena za jesen 97, se je namreč odvila v obliki javnega koncerta junija, tako da je delavnica septembra že začela svoje delo na novem projektu. Rock skupine DAD KLARK & THE ALABANDA, SPACE JAZZ in EL-CID kontinuirano delajo naprej v smeri priprave izdaje cedeja. Ta bo predvidoma izšel maja, ko bodo javno predstavljeni rezultati rock delavnice.

Rok Veber: Foto iz cikla, iz jajca v met MI

* Projekt 2 *

Gibalni teater

Novo dejavnost smo priključili projektu na podlagi interesa dijakov za ta sodobni gledališko-plesni umetniški izraz. Vodi jo zunanjí sodelavec, igralec, plesalec in koreograf Sebastjan Starič. Namen dejavnosti je kreativna animacija dijakov skozi to dejavnost s konkretnim ciljem: nastop na srednješolskem srečenju dramskih skupin, na Podobah trenutkov v CD meseca aprila, ter na podobnih prireditvah. Predstava je zamišljena kot več-medijski projekt, v katerega bodo vključeni vsi potencialni našega doma (oblikovalci:scena, kostumi; glasbeniki: glasba...) Dejavnost (beri: trdo delo) je že v zagotavi.

Pozitiv 4

Naslednja številka Pozitiva bo kot svojo osrednjo temo izpostavila vprašanje zasvojenosti. Predstavljene bodo vse dejavnosti projekta, sam časopis pa se bo poskušal iz različnih znanih kotov približati vprašanju zasvojenosti.

Pesniška zbirk

Izdana in na literarnem večeru bo predstavljena pesniška zbirk "Zgodnja dela". V njej bodo objavljene pesmi treh mladih avtorjev, dijakov DIC-a: Alenike Žnideršič, Sandre Škrlj in Izidorja Kopavnika.

Video dejavnost:

Vsa dogajanja bodo video dokumentirana in strnjena v dokumentarni prizetek projekta.

Program plus Jesus F in Video rov

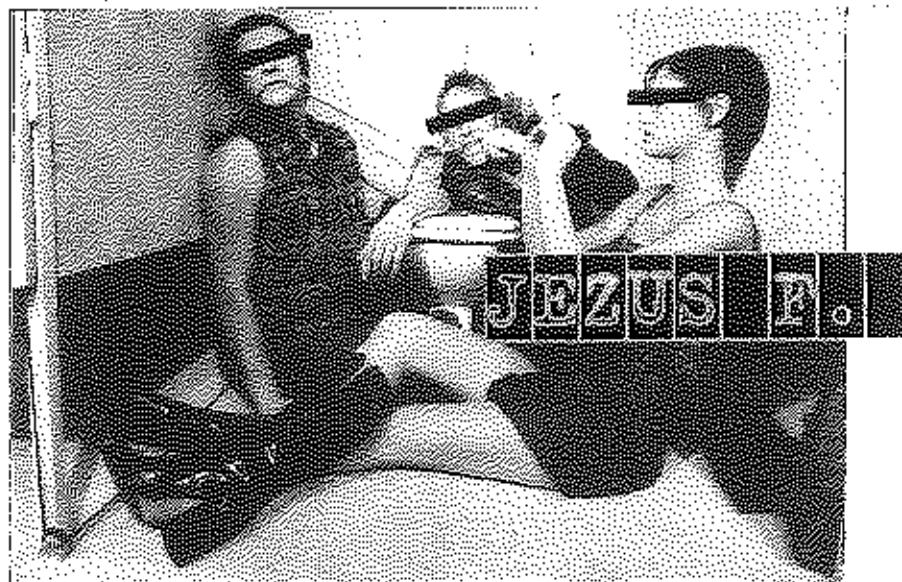
V okviru projekta načrtujemo še dva dogodka. Prvi je gledališka predstava Jesus F, avtorja Tomaža Štruca s sodelavci, v izvedbi gledališča Glej. Predstava, ki se ubada vprašanjem zavojenosti, bo uprizorjena v starem Gleju, predvidoma marca. Vabilo za ogled predstave bomo posredovali tudi drugim ljubljanskim srednjim šolam.

Video rov je drugi dogodek in je povezan z video medijem. Ta predstavlja ciklus (štirih) večerov slovenskih video ustvarjalcev. Gre za predstavitev dela nekdanje Škucove produkcije, ki je opravila pionirske delo na področju videa v Sloveniji, dosegla mednarodno veljavo ter vrsto mednarodnih priznanj. Video rov se bo dogajal v prostorih Galerije DIC. Vabilo za ogled večerov videa bomo prav tako posredovali drugim ljubljanskim šolam.

Toliko!

*Sodelujemo s profesionalci in se učimo! Mi od njih,
oni od nas!*

Svet zasvojenosti - unplugged

Pozitiv

Pesmi za pokušino

Konec marca bo v izdaji Pozitiva izšla pesniška zbirka "Zgodnja delča" treh mladih avtorjev, dijakov DIC-a. Izbor pesmi sta opravila mentorica Erika Šešek in Jure Koritnik, ki je tudi napisal spremno besedo. Kot napoved dogodka, objavljamo v Pozitivu nekaj pesmi iz te zbirke.

Izidor Kopavnik
SLAVLJENEC

Slavljenec sem,
edini na listi umrlih,
ki ne nosi črnega traku,
edini na meniju,
ki še ni bil priporočan.

Slavljen med vsemi,
ki so ostali brez vode
in postali sružve.

Slavljen brez svečk in torte,
brez šampanjca in vriskov,
vesel, da ne nimam svoje krste,
vesel, da še nisem dobil lopate.

Slavljenec pač, brez vsega.

Alenika Žnidaršič
VESELJE

Sedim v šolski klopi
in zrem,
zrem ven v lep sončen dan,
ko se Veter igra
z listjem dreves.

In jaz sem srečna,
kot že dolgo ne.

Ne svetlikajo se oči,
usta niso razpotegejena do ušes,
toda čutim,
to je srča.

Zdaj bi hodila v senki dreves,
zdaj bi sedela zaprtih oči
in Veter bi božal obraz
in kuštral lase.
In bila bi samo zadovoljna,
da živim.
Uživala bi mir svoje Duše.

Sandra Škrlj
ZEMELJA

Sama na tem krutem svetu,
kot ptič brez kril umiram.
Zakaj nihče se ne sprašuje,
kaj je to življenje?
Kakor mravlja z majhnimi nogami,
tavam po planetu polnem gnusa,
sebičnosti, brezbrinjnosti.
Ekstaza smrti mi zamrznila je vse telo,
oči nimajo več moči.
Tako modro kakor je nebo,
spominčice v očeh mi zaigrajo.
Zaigrajo pesem lepote, pesem svobode.
In spet:
Zakaj ptiči čivsajo, odpirajo kljune,
jim je slabo?
Med prstimi mi polzijo drobne kaplje,
kaplje mogočnosti.
Na tem svetu nimaš kaj početi,
nimaš kaj iskatи,
saj nimaš možnosti.
V labirintu življenja moje srece tako trpi,
da ga kmalu ne bo več.
Moje malo srce bo razneslo.
Bori se s tistim, kar mu ljudje ponujajo.
In to je:
Kdo bi vedel?
Mogoče hinavčina,
mogoče sebičnost,
mogoče pa le utrinek z modrega neba.
Kdo bi vedel?

* Dobrotvorniki *

Izdajo Pozitiva so podprli:

•
VIDEO PRODUKCIJA KREGAR
Ljubljana

•
ART
trgovina z materiali za likovno umetnost
Rimska cesta 2, Ljubljana

•
JOŽE ROGELJ
uglaševanje, popravila, servis, svetovanje, restavriranje in
prodaja klavirjev
Šubičeva 6, Mengeš

•
ROSI ZGONC - KLUB STARI GLEJ
Poljanska 26, Ljubljana

•
KASTOR M.D. d.o.o.
prodaja medicinske opreme
Vošnjakova 6, Ljubljana

•
VIDEOTEKA CDW
video usluge
Berneckerjeva 33, Ljubljana

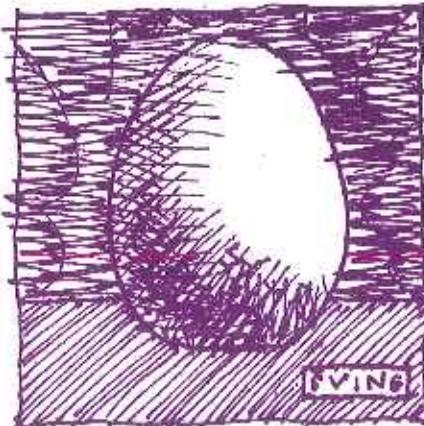
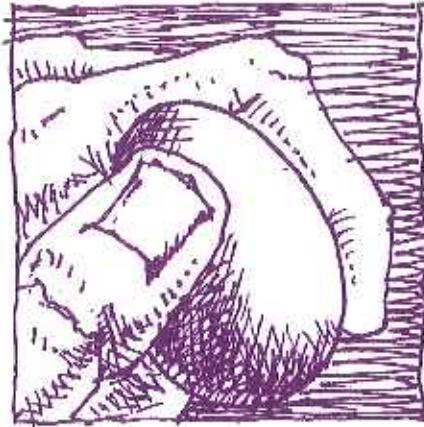
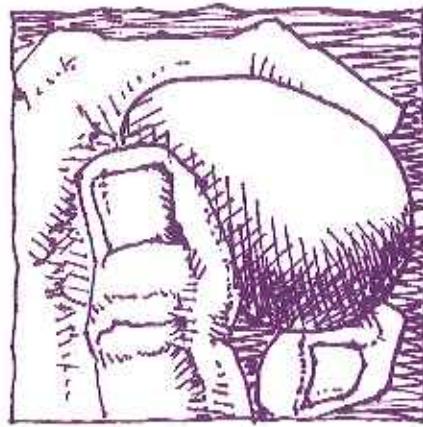
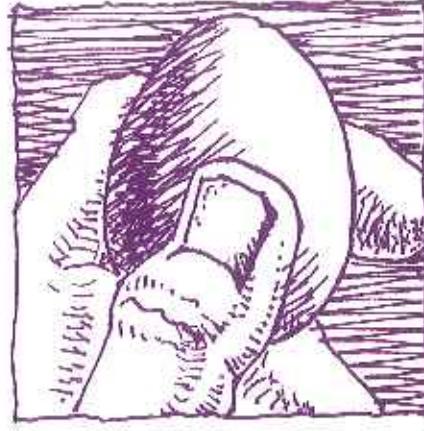
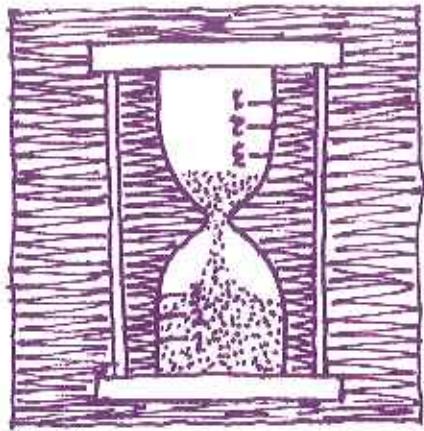

Dicarji Pozor - Pozitiv nagrajuje svoje bralce!

7. nakupom Pozitiva ste dobili brezplačno vstopnico za Pustovanje, ki bo v torek 24. februarja v Starem Gleju, kjer bo v programskem delu sodeloval tudi Pozitiv! Več informacij dobite na sedežu Pozitiva, oziroma pri svojih vzgojiteljih!

Uredništvo Pozitiva, sekcija za mladost

Pozitiv

"E? !
TO BI LAHKO
NAREDIL VSAK!"

Besedilac: Dragomir Pintarič, risba: Roman Ražman

Od Kolumba do do inovacijskega projekta

positiv

* Tudi v primeru krompirja je
Kolumbova zasluga nesporna.